

CONSILIUL
JUDEȚEAN
SIBIU

SPITALUL CLINIC DE
PSIHIATRIE
"Dr. GHEORGHE PREDA"
SIBIU

Str. Dr. D Bagdazar nr.12
550082 Sibiu - România
Tel.: +40 269 214 335
+40 269 215 839
Fax: +40 269 216 435
office@medicina-psihiatrie.ro
<http://www.medicina-psihiatrie.ro>

ANMCS
unitate aflată în
PROCES DE ACREDITARE

Nr. 13331/05.11.2021

Aprobat
Intr. Neag Florin

**COD DE CONDUITĂ ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE
PROFESIONALĂ
AL PERSONALULUI DIN CADRUL SPITALULUI
CLINIC DE PSIHIATRIE „Dr. Gheorghe Preda”
SIBIU**

CUPRINS

- 1. SCOP**
- 2. POLITICA DE ETICĂ**
- 3. VALORI ȘI PRINCIPII**
- 4. LEGISLAȚIE**
- 5. DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE**
- 6. NORME GENERALE DE CONDUITĂ A PERSONALULUI**
- 7. COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALE
PENTRU PERSONALUL SPITALULUI**
- 8. ETICA ȘI DEONTOLOGIA MEDICILOR**
- 9. ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI**
- 10. ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI**
- 11. ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL**
- 12. ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI SOCIAL**
- 13. ETICA ȘI DEONTOLOGIA FIZIOTERAPEUTULUI (KINETOTERAPEUT)**
- 14. ETICA ȘI DEONTOLOGIA AUDITORULUI INTERN**
- 15. ETICA ȘI DEONTOLOGIA CONSILIERULUI JURIDIC**
- 16. DISPOZIȚII FINALE**

1. SCOP

Codul de etică și deontologie profesională a personalului contractual din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu este proiectat pentru a contribui la îmbunătățirea rezultatelor instituției prin respectarea drepturilor fiecărui pacient și derularea relațiilor cu pacienții și publicul într-un mod etic.

Pacienții au dreptul fundamental la îngrijirea cuvenită care să le protejeze demnitatea personală cu respectarea valorilor culturale psiho-sociale și spirituale ale acestora. Înțelegerea și respectarea acestor valori constituie ghiduri pentru unitatea sanitară în satisfacerea nevoilor pacienților.

Conducerea conștientizează faptul că practicile de relaționare cu pacienții precum și conduita personalului din subordine este stânsă legătură cu furnizarea de servicii medicale către aceștia și au un efect semnificativ asupra răspunsului fiecărui bolnav la tratamentele medicale oferite.

2. POLITICA DE ETICĂ

Spitalul nostru a integrat responsabilitățile sale etice în activitatea de zi cu zi. Astfel, misiunea noastră, viziunea și valorile sunt comunicate pe scara largă în cadrul unității și reflectă cultura noastră etică și organizațională.

Misiune spitalului este de a oferi servicii medicale de cea mai bună calitate și de a îmbunătăți sănătatea comunității din arealul pe care îl deserveste, în condiții de maximă eficiență, prin intermediul personalului de specialitate, conform standardelor actuale, în colaborare cu instituțiile partenere bazându-ne pe principii deontologice și valori morale.

Viziunea spitalului urmărește dezvoltarea spitalului prin schimbări structurale, schimbări în tehnologia folosită, în volumul serviciilor și calitatea acestora, în calitatea și siguranța îngrijirilor și în gradul de satisfacere a așteptărilor pacientului.

Managerul, prin deciziile sale și exemplul personal, sprijină și promovează valorile etice și integritatea profesională și personală a salariaților. Deciziile și exemplul personal trebuie să reflecte:

- valorificarea transparenței și probității în activitate;
- valorificarea competenței profesionale;
- inițiativa prin exemplu;
- conformitatea cu legile, regulamentele, regulile și politicile specifice;
- respectarea confidențialității informațiilor;
- tratamentul echitabil și respectarea indivizilor;
- relațiile loiale cu colaboratorii;
- caracterul complet și exact al operațiilor și documentațiilor;
- modul profesional de abordare a informațiilor financiare.

Salariații manifestă acel comportament și dezvoltă acele acțiuni percepute ca etice în entitatea publică.

3. VALORI ȘI PRINCIPII

- respectarea eticii profesionale
- confidențialitate
- profesionalism
- comunicare
- transparență
- centrarea pe pacient
- promovarea medicinei bazate pe dovezi.

- îmbunătățirea continuă a calității și siguranței pacientului
- pregătirea profesională continuă a personalului
- conștientizarea și educarea populației
- integritate, colaborare

4. LEGISLAȚIE

Elaborarea prezentului cod de etică și deontologie profesională a personalului contractual din cadrul Spitalului Clinic de psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu are la bază, ca temelie legală, următoarea legislație în vigoare:

- Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Colegiului Medicilor din România nr. 2/2012 privind adoptarea Statutului și a Codului de deontologie medicală ale Colegiului Medicilor din România;
- Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România; Codul Deontologie al Profesiei de Psiholog cu drept de liberă practică;
- Decizia Colegiului Farmaciștilor din România nr. 1/2005 privind adoptarea Statutului Colegiului Farmaciștilor din România și a Codului deontologie al farmacistului, cu modificări ulterioare;
- O.U.G. nr. 144/ 2008 privind exercitarea profesiei de asistent medical generalist, a profesiei de moașă și a profesiei de asistent medical, precum și organizarea și funcționarea Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România;
- Hotărârea OAMGMAMR nr. 2/2009 privind adoptarea Codului de etică și deontologie al asistentului medical generalist, al moașei și al asistentului medical din România;
- H.G. nr. 788/2005 privind Normele metodologice de aplicare a Legii nr.213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România;
- Legea nr. 514/2003 privind exercitarea profesiei de consilier juridic, cu modificările și completările ulterioare;
- Statutul profesiei de consilier juridic ; Codul deontologic al consilierului juridic;
- Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern;
- Legea nr. 571/14.12.2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
- CODUL DEONTOLOGIC nr. 1 din 14 decembrie 2007 al profesiei de asistent social
- CODUL DEONTOLOGIC din 25 august 2018 al fizioterapeutului
- Ordinul MS nr.467/19.05.2010 pentru aprobarea criteriilor privind angajarea și promovarea în funcții, grade și trepte profesionale în unitățile sanitare publice din sectorul sanitar;
- Legea nr. 46/2003 privind drepturile pacientului;
- Ordin nr. 1410/2016 privind aprobarea Normelor de aplicare a Legii drepturilor pacientului nr. 46/2003.

5. DOMENIUL DE APLICARE ȘI PRINCIPII GENERALE

- Codul de conduită etică și deontologie profesională a personalului contractual din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie “Dr. Gheorghe Preda” Sibiu, reglementează normele de conduită profesională a personalului contractual, în vederea creșterii încrederii și prestigiului unității medicale.

- Normele de conduită profesională prevăzute de prezentul Cod de conduită sunt obligatorii pentru personalul contractual din cadrul spitalului, încadrat în baza prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul Muncii, cu modificările ulterioare, indiferent de durata raporturilor de muncă sau de locul în care este prestată munca.
- Prevederile prezentului Cod de conduită etică și deontologie profesională se aplică și persoanelor care lucrează în spital ca detașați, colaboratori, voluntari, elevi sau studenți (care fac practică în spital).
- Prezentul Cod de conduită etică și deontologie profesională a personalului din Spitalului Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu " se avizează la nivelul consiliului medical este propus spre aprobare comitetului director, iar managerul emite decizie de aprobare.
- Dispozițiile Codului de conduită etică și deontologie profesională produc efecte pentru toți angajații din instituție de la data comunicării, iar noii angajați vor lua la cunoștință de conținutul Codului de conduită etică și deontologie profesională anterior semnării contractului individual de muncă.
- Codul de conduită etică și deontologie profesională va fi adus la cunoștința salariaților, astfel: prin intermediul șefilor de secție, laboratoare, farmacie, compartimente/birouri, pentru personalul existent;
- prin intermediul șefului Biroului R.U.N.O.S., pentru personalul nou angajat;
- prin afișarea pe site-ul/la sediul instituției, pentru persoanele interesate.
- Șefii de secții și compartimente au obligația informării în scris a conducerii spitalului asupra nerespectării prevederilor Cod de conduită etică și deontologie profesională a personalului din și propun în scris măsuri privind gestionarea abaterilor, printr-o notificare adresată conducerii spitalului.
- Managerul spitalului repartizează notificarea către Consiliul etic.
- Consiliul etic efectuează ancheta de caz, prin analiza documentelor prezentate și prin solicitarea de declarații scrise ale personalului implicat și întocmește un raport pe care îl înaintează Comitetului Director al spitalului. Raportul către Comitetul Director conține în mod obligatoriu analiza cazului și propunerile de rezolvare, în conformitate cu prevederile legale în vigoare și circumstanțele cazului raportat.
- Comitetul Director analizează documentația scrisă și stabilește modalitatea de soluționare, în scris, printr-un document semnat de toți membrii.
- Managerul spitalului emite Dispoziția de soluționare a cazului, care este înmănată tuturor persoanelor implicate.
- Dispoziția managerului este dusă la îndeplinire de către serviciul desemnat prin aceasta.
- Contestarea Dispoziției managerului se efectuează conform prevederilor legale în vigoare.
- Rezolvarea contestației este supusă prevederilor legale în vigoare.
- Obiectivele prezentului Cod de conduită urmăresc să asigure creșterea calității tuturor serviciilor și activităților unității medicale, o bună administrare în realizarea interesului public, precum și eliminarea birocrăției și a faptelor de corupție prin:
  - reglementarea normelor de conduită profesională necesare realizării unor raporturi sociale și profesionale corespunzătoare creării și menținerii la nivel înalt a prestigiului unității medicale și al personalului contractual;
  - informarea publicului cu privire la conduita profesională la care este îndreptățit să se aștepte din partea personalului contractual în exercitarea funcției;
  - crearea unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și personalul contractual din Spitalului Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu.
- În înțelesul prezentului Cod de conduită etică și deontologie profesională, expresiile și termenii de mai jos au următoarele semnificații:
  - personal contractual ori angajat contractual - persoană numită într-o funcție în cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu, în condițiile Legii nr. 53/2003, cu modificările ulterioare.

- funcție - ansamblul atribuțiilor și responsabilităților stabilite, în temeiul legii, în fișa postului;
- interes public - acel interes care implică garantarea și respectarea de către spital, a drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, recunoscute de Constituție, legislația internă și tratatele internaționale la care România este parte, precum și îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, cu respectarea principiilor eficienței, eficacității și economicității cheltuirii resurselor;
- interes personal - orice avantaj material sau de alta natură, urmărit ori obținut, în mod direct sau indirect, pentru sine ori pentru alții, de către personalul contractual prin folosirea reputației, influenței, facilităților, relațiilor, informațiilor la care are acces, ca urmare a exercitării atribuțiilor funcției;
- conflict de interese - acea situație sau împrejurare în care interesul personal, direct ori indirect, al angajatului contractual contravine interesului public, astfel încât afectează sau ar putea afecta independența și imparțialitatea sa în luarea deciziilor ori îndeplinirea la timp și cu obiectivitate a îndatoririlor care îi revin în exercitarea funcției deținute;
- informație de interes public - orice informație care privește activitățile sau care rezulta din activitatea unității sanitare, indiferent de suportul ei;
- informație cu privire la date personale - orice informație privind o persoană identificată sau identificabilă.

6. NORME GENERALE DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ A PERSONALULUI CONTRACTUAL

Art. 1 Domeniul de aplicare

Codul de conduită a personalului din spital, reglementează normele de conduită etică și deontologie profesională a personalului contractual.

Art. 2. - Principii generale:

Principiile care guvernează conduita profesională a personalului contractual sunt următoarele:

- a) prioritatea interesului public - principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a considera interesul public mai presus decât interesul personal, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- b) asigurarea egalității de tratament al cetățenilor în fața autorităților și instituțiilor publice principiu conform căruia personalul contractual are îndatorirea de a aplica același regim juridic în situații identice sau similare;
- c) profesionalismul - principiu conform căruia personalul contractual are obligația de a îndeplini atribuțiile de serviciu cu responsabilitate, competență, eficiență, corectitudine și conștiinciozitate;
- d) imparțialitatea și nediscriminarea - principiu conform căruia angajații contractuali sunt obligați să aibă o atitudine obiectivă, neutră față de orice interes politic, economic, religios sau de altă natură, în exercitarea atribuțiilor funcției;
- e) integritatea morală - principiu conform căruia personalului contractual îi este interzis să solicite sau să accepte, direct ori indirect, pentru el sau pentru altul, vreun avantaj ori beneficiu moral sau material;
- f) libertatea gândirii și a exprimării - principiu conform căruia personalul contractual poate să-și exprime și să-și fundamenteze opiniile, cu respectarea ordinii de drept și a bunelor moravuri;
- g) cinstea și corectitudinea - principiu conform căruia, în exercitarea funcției și în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, personalul contractual trebuie să fie de bună-credință și să acționeze pentru îndeplinirea conformă a atribuțiilor de serviciu;
- h) deschiderea și transparența - principiu conform căruia activitățile desfășurate de angajații contractuali în exercitarea atribuțiilor funcțiilor lor sunt publice și pot fi supuse monitorizării cetățenilor.

Art. 3

(1) Personalul contractual are obligația de a asigura un serviciu public de calitate în beneficiul cetățenilor, prin participarea activă la luarea deciziilor și la transpunerea lor în practică, în scopul realizării competențelor instituției, în limitele atribuțiilor stabilite prin fișa postului.

(2) Personalul contractual trebuie să depună toate diligentele și să se asigure că orice intervenție cu caracter medical pe care o execută sau decizie profesională pe care o ia, respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.

(3) În exercitarea funcției personalul contractual are obligația de a avea un comportament profesionist, precum și de a asigura, în condițiile legii, transparența administrativă, pentru a câștiga și a menține încrederea publicului în integritatea, imparțialitatea și eficacitatea autorităților și instituțiilor publice.

Art. 4 Respectarea Constituției și a legilor

(1) Angajații contractuali au obligația ca, prin actele și faptele lor, să respecte Constituția, legile țării și să acționeze pentru punerea în aplicare a dispozițiilor legale, în conformitate cu atribuțiile care le revin, cu respectarea eticii profesionale.

(2) Personalul contractual trebuie să se conformeze dispozițiilor legale privind restrângerea exercitării unor drepturi, datorată naturii funcțiilor deținute.

Art. 5 Loialitatea față de Spitalul Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu

(1) Personalul contractual are obligația de a apăra cu loialitate prestigiul instituției sanitare în care își desfășoară activitatea, precum și de a se abține de la orice act ori fapt care poate produce prejudicii imaginii sau intereselor legale ale acesteia.

(2) Angajaților contractuali le este interzis:

1. să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea instituției, cu politicile și strategiile acesteia ori cu proiectele de acte cu caracter normativ sau individual;

2. să facă aprecieri în legătura cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care instituția are calitatea de parte, dacă nu sunt abilitați în acest sens;

3. să dezvăluie informații care nu au caracter public, în alte condiții decât cele prevăzute de lege;

4. să dezvăluie informațiile la care au acces în exercitarea funcției, dacă această dezvăluire este de natură să atragă avantaje necuvenite ori să prejudicieze imaginea sau drepturile instituției ori ale unor funcționari publici sau angajați contractuali, precum și ale persoanelor fizice sau juridice;

5. să acorde asistență și consultanță persoanelor fizice sau juridice, în vederea promovării de acțiuni juridice ori de altă natură împotriva statului ori instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(3) Prevederile alin. (2) pct. 1 - 4 se aplică și după încetarea raportului de muncă, pentru o perioadă de 2 ani, dacă dispozițiile din legi speciale nu prevăd alte termene.

(4) Prevederile prezentului Cod de conduită etică și deontologie profesională nu pot fi interpretate ca o derogare de la obligația legală a personalului contractual de a furniza informații de interes public celor interesați, în condițiile legii.

Art. 7 Libertatea opiniilor

(1) În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu angajații contractuali au obligația de a respecta demnitatea funcției deținute, coreland libertatea dialogului cu promovarea intereselor instituției publice în care își desfășoară activitatea.

(2) În activitatea lor angajații contractuali au obligația de a respecta libertatea opiniilor și de a nu se lăsa influențați de considerente personale.

(3) În exprimarea opiniilor, personalul contractual trebuie să aibă o atitudine conciliantă și să evite generarea conflictelor datorate schimbului de păreri.

Art. 8 Activitatea publica

(1) Relatiile cu mijloacele de informare in masa se asigura de catre persoanele desemnate in acest sens de conducatorul institutiei, in conditiile legii.

(2) Angajatii contractuali desemnati sa participe la activitati sau dezbateri publice, in calitate oficiala, trebuie sa respecte limitele mandatului de reprezentare incredintat de conducatorul institutiei.

(3) In cazul in care nu sunt desemnati in acest sens, angajatii contractuali pot participa la activitati sau dezbateri publice, avand obligatia de a face cunoscut faptul ca opinia exprimata nu reprezinta punctul de vedere oficial al institutiei.

Art. 9 Activitatea politica

In exercitarea functiei detinute, personalului contractual ii este interzis:

1. sa participe la colectarea de fonduri pentru activitatea partidelor politice;
2. sa furnizeze sprijin logistic candidatilor la functii de demnitate publica;
3. sa colaboreze, atat in cadrul relatiilor de serviciu, cat si in afara acestora, cu persoanele fizice sau juridice care fac donatii ori sponsorizari partidelor politice;
4. sa afiseze in cadrul institutiei insemne ori obiecte inscriptionate cu sigla sau denumirea partidelor politice ori a candidatilor acestora.

Art. 10 Folosirea imaginii proprii

In considerarea functiei pe care o detine, personalul contractual are obligatia de a nu permite utilizarea numelui sau a imaginii proprii in actiuni publicitare pentru promovarea unei activitati comerciale, precum si in scopuri electorale.

Art. 11 Cadrul relatiilor in exercitarea atributiilor functiei

(1) In relatiile cu personalul contractual si functionarii publici din cadrul institutiei precum si cu persoanele fizice sau juridice, angajatii contractuali sunt obligati sa aiba un comportament bazat pe respect, buna-credinta, corectitudine si amabilitate.

(2) Personalul contractual are obligatia de a nu aduce atingere onoarei, reputatiei si demnitatii persoanelor din cadrul institutiei, precum si ale persoanelor cu care intra in legatura in exercitarea functiei, prin:

1. intrebuintarea unor expresii jignitoare;
2. dezvaluirea aspectelor vietii private;
3. formularea unor sesizari sau plangeri calomnioase.

(3) Personalul contractual trebuie sa adopte o atitudine impartiala si justificata pentru rezolvarea clara si eficienta a problemelor cetatenilor. Personalul contractual are obligatia sa respecte principiul egalitatii cetatenilor in fata legii si a autoritatii publice, prin:

1. promovarea unor solutii coerente, conform principiului tratamentului nediferentiat, raportate la aceeasi categorie de situatii de fapt;
2. eliminarea oricarei forme de discriminare bazate pe aspecte privind nationalitatea, convingerile religioase si politice, starea materiala, sanatatea, varsta, sexul sau alte aspecte.

Art. 12 Conduita in cadrul relatiilor internationale

(1) Personalul contractual care reprezinta institutia in cadrul unor organizatii internationale, institutii de invatamant, conferinte, seminarii si alte activitati cu caracter international are obligatia sa promoveze o imagine favorabila tarii si institutiei publice pe care o reprezinta.

(2) In relatiile cu reprezentantii altor state, angajatii contractuali au obligatia de a nu exprima opinii personale privind aspecte nationale sau dispute internationale.

(3) In deplasarile in afara tarii, personalul contractual este obligat sa aiba o conduita corespunzatoare regulilor de protocol si sa respecte legile si obiceiurile tarii gazda.

Art. 13 Interdictia privind acceptarea cadourilor, serviciilor si avantajelor

Angajatii contractuali nu trebuie sa solicite ori sa accepte cadouri, servicii, favoruri, invitatii sau orice alt avantaj, care le sunt destinate personal, familiei, parintilor, prietenilor ori persoanelor cu care au avut relatii de afaceri sau de natura politica, care le pot influenta imparțialitatea in exercitarea functiilor publice detinute ori pot constitui o recompensa in raport cu aceste functii.

Art. 14 Participarea la procesul de luare a deciziilor

(1) În procesul de luare a deciziilor angajatii contractuali au obligatia sa actioneze conform prevederilor legale si sa isi exercite capacitatea de apreciere in mod fundamentat si imparțial.

(2) Angajatii contractuali au obligatia de a nu promite luarea unei decizii de catre institutia publica, de catre alti angajati, precum si indeplinirea atributiilor in mod privilegiat.

Art. 15 Obiectivitate in evaluare

(1) În exercitarea atributiilor specifice functiilor de conducere, angajatii contractuali au obligatia sa asigure egalitatea de sanse si tratament cu privire la dezvoltarea carierei pentru personalul contractual din subordine.

(2) Personalul contractual de conducere are obligatia sa examineze si sa aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competentei profesionale pentru personalul din subordine, atunci cand propune ori aproba avansari, promovari, transferuri, numiri sau eliberari din functii ori acordarea de stimulente materiale sau morale, excluzand orice forma de favoritism ori discriminare.

(3) Personalul contractual de conducere are obligatia de a nu favoriza sau defavoriza accesul ori promovarea in functiile contractuale pe criterii discriminatorii, de rudenie, afinitate sau alte criterii neconforme cu principiile prevazute la art. 3. Principii generale.

Art. 16 Folosirea abuziva a atributiilor functiei detinute

(1) Personalul contractual are obligatia de a nu folosi atributiile functiei detinute in alte scopuri decat cele prevazute de lege.

(2) Prin activitatea de luare a deciziilor, de consiliere, de evaluare sau de participare la anchete ori actiuni de control, personalul contractual nu poate urmari obtinerea de foloase sau avantaje in interes personal ori producerea de prejudicii materiale sau morale altor persoane.

(3) Angajatii contractuali au obligatia de a nu interveni sau influenta vreo ancheta de orice natura, din cadrul institutiei sau din afara acesteia, in considerarea functiei pe care o detin.

(4) Angajatii contractuali au obligatia de a nu impune altor angajati contractuali sau functionari publici sa se inscrie in organizatii sau asociatii, indiferent de natura acestora, ori de a nu le sugera acest lucru, promitandu-le acordarea unor avantaje materiale sau profesionale.

Art. 17 Utilizarea resurselor publice

(1) Personalul contractual este obligat sa asigure ocrotirea proprietatii publice si private a statului si a unitatilor administrativ-teritoriale, sa evite producerea oricarui prejudiciu, actionand in orice situatie ca un bun proprietar.

(2) Personalul contractual are obligatia sa foloseasca timpul de lucru, precum si bunurile apartinand institutiei numai pentru desfasurarea activitatilor aferente functiei detinute.

(3) Personalul contractual trebuie sa propuna si sa asigure, potrivit atributiilor care ii revin, folosirea utila si eficienta a banilor publici, in conformitate cu prevederile legale.

(4) Personalului contractual care desfasoara activitati publicistice in interes personal sau activitati didactice ii este interzis sa foloseasca timpul de lucru ori logistica autoritatii sau a institutiei publice pentru realizarea acestora.

Art. 18 Limitarea participării la achiziții, concesiuni sau închirieri

(1) Orice angajat contractual poate achiziționa un bun aflat în proprietatea privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, supus vânzării în condițiile legii, cu excepția următoarelor cazuri:

1. când a luat cunoștința, în cursul sau ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, despre valoarea ori calitatea bunurilor care urmează să fie vândute;
2. când a participat, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, la organizarea vânzării bunului respectiv;
3. când poate influența operațiunile de vânzare sau când a obținut informații la care persoanele interesate de cumpărarea bunului nu au avut acces.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică în mod corespunzător și în cazul concesiunii sau închirierii unui bun aflat în proprietatea publică ori privată a statului sau a unităților administrativ-teritoriale.

(3) Angajaților contractuali le este interzisă furnizarea informațiilor referitoare la bunurile proprietate publică sau privată a Spitalului de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu, a Consiliului Județean Sibiu, supuse operațiunilor de vânzare, concesiune sau închiriere, în alte condiții decât cele prevăzute de lege.

(4) Prevederile alin. (1) - (3) se aplică în mod corespunzător și în cazul realizării tranzacțiilor prin interpus sau în situația conflictului de interese.

7. COORDONAREA ȘI CONTROLUL APLICĂRII NORMELOR DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ PENTRU PERSONALUL CONTRACTUAL

Art. 19 Sesizarea

(1) Conducerea Spitalului de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu, Consiliul Județean Sibiu sau Ministerul Sănătății pot fi sesizate de orice persoană cu privire la:

1. încălcarea prevederilor prezentului Cod de conduită de către angajații contractuali;
2. constrângerea sau amenințarea exercitată asupra angajatului contractual pentru a-l determina să încalce dispozițiile legale în vigoare ori să le aplice necorespunzător.

(2) Sesizarea prevăzută la alin. (1) nu exclude sesizarea organului disciplinar competent, potrivit legii.

(3) Angajații contractuali nu pot fi sancționați sau prejudiciați în nici un fel pentru sesizarea cu bunăcredință a organelor disciplinare competente, în condițiile legii.

(4) Conducerea Spitalului de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu, Consiliul Județean Sibiu sau Ministerul Sănătății vor verifica actele și faptele pentru care au fost sesizate, cu respectarea confidențialității privind identitatea persoanei care a făcut sesizarea.

Art. 20 Soluționarea sesizării

(1) Rezultatele activității de centralizare a sesizărilor sau petițiilor se consemnează într-un raport pe baza căruia Conducerea Spitalului de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu, a Consiliul Județean Sibiu sau Ministerul Sănătății vor formula recomandări cu privire la modul de corectare a deficiențelor constatate.

(2) Recomandările Conducerii Spitalului de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu, a Consiliul Județean Sibiu sau a Ministerului Sănătății vor fi comunicate:

1. angajatului contractual sau persoanei care a formulat sesizarea;
2. angajatului contractual care face obiectul sesizării.

8. CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE A MEDICILOR

Capitolul I Principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic

Art. 21 Scopul și rolul profesiei medicale

Întreaga activitate profesională a medicului este dedicată exclusiv apărării vieții, sănătății și integrității fizice și psihice a ființei umane.

Art. 22 Nediscriminarea

Actul profesional și întreaga activitate a medicului se vor exercita, respectiv desfășura fără niciun fel de discriminare, inclusiv în ceea ce privește starea de sănătate sau șansele de vindecare ale pacientului.

Art. 23 Respectul demnității ființei umane

În toate situațiile actul profesional, în oricare formă sau modalitate s-ar desfășura, se va face cu respectarea strictă a demnității umane ca valoare fundamentală a corpului profesional.

Art. 24 Primordialitatea interesului și a binelui ființei umane

În toate deciziile cu caracter medical, medicul va trebui să se asigure că interesul și binele ființei umane prevalează interesului societății ori al științei.

Art. 25 Obligativitatea normelor profesionale și a celor de conduită

Medicul trebuie să depună toate diligențele și să se asigure că decizia profesională pe care o ia sau intervenția cu caracter medical respectă normele și obligațiile profesionale și regulile de conduită specifice cazului respectiv.

Art. 26 Independența profesională

Medicul este dator să stăruie și să își apere independența profesională, fiind interzisă orice determinare a actului medical ori a deciziei profesionale de rațiuni de rentabilitate economică sau de ordin administrativ.

Art. 27 Caracterul relației medic-pacient

Relația medicului cu pacientul va fi una exclusiv profesională și se va clădi pe respectul acestuia față de demnitatea umană, pe înțelegere și compasiune față de suferință.

Art. 28 Obligația diligenței de mijloace

Medicul își va dedica întreaga știință și pricepere interesului pacientului său și va depune toată diligența pentru a se asigura că decizia luată este corectă, iar pacientul beneficiază de maximum de garanții în raport cu condițiile concrete, astfel încât starea sa de sănătate să nu aibă de suferit.

Art. 29 Principiul specializării profesionale

Cu excepția unor cazuri de urgență vitală, medicul acționează potrivit specialității, competențelor și practicii pe care le are.

Art. 30 Respectul față de confrăți

De-a lungul întregii sale activități, medicul își va respecta confrății, ferindu-se și abținându-se să îi denigreze.

Capitolul II Consimțământul

Art. 31 Acordarea și retragerea consimțământului

(1) Nicio intervenție în domeniul sănătății nu se poate efectua decât după ce persoana vizată și-a dat consimțământul liber și în cunoștință de cauză.

(2) În aceleași condiții, consimțământul se poate retrage în orice moment de persoană vizată.

(3) Dispozițiile privind retragerea consimțământului sunt valabile și în ceea ce privește consimțământul exprimat, în condițiile legii, de altă persoană sau instituție decât persoana respectivă.

Art. 32 Consimțământul în cazul minorilor

(1) Atunci când, conform legii, un minor nu are capacitatea de a consimți la o intervenție, aceasta nu se poate efectua fără acordul reprezentantului său, autorizarea unei autorități sau a unei alte persoane ori instanțe desemnate prin lege.

(2) Medicul, în funcție de vârsta și gradul de maturitate a minorului și numai strict în interesul acestuia, poate lua în considerare și părerea minorului.

Art. 33 Consimțământul persoanelor fără capacitatea de a consimți

Atunci când, conform legii, un major nu are, din cauza unui handicap mintal, a unei boli sau dintr-un motiv similar, capacitatea de a consimți la o intervenție, aceasta nu se poate efectua fără acordul reprezentantului său ori fără autorizarea unei autorități sau a unei persoane ori instanțe desemnate prin lege.

Art. 34 Informarea prealabilă și adecvată a persoanei

(1) Medicul va solicita și va primi consimțământul numai după ce, în prealabil, persoana respectivă sau cea îndreptățită să își dea acordul cu privire la intervenția medicală a primit informații adecvate în privința scopului și naturii intervenției, precum și în privința consecințelor și a riscurilor previzibile și în general acceptate de societatea medicală.

(2) Pe cât posibil, medicul va urmări ca informarea să fie adecvată și raportată persoanei care urmează să își manifeste consimțământul.

Art. 35 Lipsa consimțământului în situații de urgență

Atunci când, din cauza unei situații de urgență, nu se poate obține consimțământul adecvat, se va putea proceda imediat la orice intervenție indispensabilă din punct de vedere medical în folosul sănătății persoanei vizate.

Art. 36 Consimțământul implicit

În interesul pacientului sunt valabile și vor fi luate în considerare autorizările și dorințele exprimate anterior cu privire la o intervenție medicală de către un pacient care, în momentul noii intervenții, nu este într-o stare care să îi permită să își exprime voința sau dacă prin natura sa actul medical are o succesiune și o repetabilitate specifică.

Capitolul III Secretul profesional și accesul la datele referitoare la starea de sănătate

Art. 37 Secretul profesional

Medicul va păstra secretul profesional și va acționa în acord cu dreptul legal al fiecărei persoane la respectul vieții sale private din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătatea sa.

Art. 38 Întinderea obligației de păstrare a secretului profesional

(1) Obligația medicului de a păstra secretul profesional este opozabilă inclusiv față de membrii familiei persoanei respective.

(2) Obligația medicului să păstreze secretul profesional persistă și după ce persoana respectivă a încetat să îi fie pacient sau a decedat.

Art. 39 Transmiterea datelor referitoare la sănătatea persoanei

(1) Medicul va gestiona informația medicală în baza prevederilor prezentului cod, ale legislației în vigoare sau în baza mandatului pacientului.

(2) Obligația medicului de informare nu mai subzistă în cazul în care pacientul decide, sub semnătură, că nu mai dorește să fie informat în cazul în care informațiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință.

Art. 40 Derogări de la regula păstrării secretului profesional

Derogările de la dreptul fiecărei persoane la respectul vieții sale private din punctul de vedere al informațiilor referitoare la sănătate sunt numai cele prevăzute în mod expres de lege.

Capitolul IV Reguli generale de comportament în activitatea medicală

Art. 41 Comportamentul profesional și etic

(1) Medicul trebuie să fie un model de comportament profesional și etic, fiind în permanență preocupat de creșterea nivelului său profesional și moral, a autorității și prestigiului profesiei medicale.

(2) Comportamentul profesional implică, fără a se limita la preocuparea constantă și permanentă a medicului pentru aflarea, pe orice cale, inclusiv prin intermediul formelor de educație medicală continuă, a celor mai noi descoperiri, procedee și tehnici medicale asimilate și agreate de comunitatea medicală.

Art. 42 Fapte și acte nedeontologice

Sunt contrare principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în special, următoarele acte:

- a) practicarea eutanasiei și eugeniei;
- b) cu excepția situațiilor prevăzute de lege sau de normele profesiei, refuzul acordării serviciilor medicale;
- c) abandonarea unui pacient care necesită servicii de urgență sau se află în pericol fără asigurarea că acesta a fost preluat de o altă unitate medicală sau de un alt medic ori că beneficiază de condiții adecvate situației în care se află și stării sale de sănătate;
- d) folosirea unor metode de diagnostic sau tratament nefundamentate științific sau neacceptate de comunitatea medicală, cu risc pentru pacient;
- e) cu excepția urgențelor vitale, exercitarea profesiei medicale în condiții care ar putea compromite actul profesional sau ar putea afecta calitatea actului medical;
- f) emiterea unui document medical de complezență sau pentru obținerea unui folos nelegal sau imoral;
- g) emiterea unui document medical pentru care nu există competență profesională;
- h) atragerea clientelei profitând de funcția ocupată sau prin intermediul unor promisiuni oneroase și neconforme cu normele publicității activităților medicale;
- i) folosirea, invocarea sau lăsarea impresiei deținerii unor titluri profesionale, specialități ori competențe profesionale neconforme cu realitatea;
- j) încălcarea principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic;
- k) respingerea publică, cu excepția dezbaterilor din comunitatea medicală, a unor mijloace de diagnostic, tratament și profilaxie recunoscute de comunitatea științifică academică medicală, precum și recomandarea publică a unor tratamente nefundamentate științific.

Art. 43 Atingeri ale independenței profesionale

Constituie o atingere gravă adusă caracterului independent al profesiei medicale următoarele acte:

- a) cu excepția situațiilor prevăzute de lege și cu anunțarea prealabilă a organelor profesiei, asocierea sau colaborarea, sub orice formă și în orice modalitate, directă ori indirectă, dintre un medic și o persoană care produce sau distribuie medicamente;
- b) reclama, în orice mod, la medicamente, suplimente alimentare, aparatură medicală sau alte produse de uz medical;
- c) implicarea, direct sau indirect, în distribuția de medicamente, suplimente alimentare, dispozitive medicale, aparatură medicală sau de alte produse de uz medical;
- d) încălcarea principiului transparenței în relația cu producătorii și distribuitorii de medicamente și produse medicale;

e) primirea unor donații sub formă de cadouri în bani sau în natură ori alte avantaje, a căror valoare le face să își piardă caracterul simbolic și care pot influența actul medical, de la una dintre entitățile prevăzute la lit. a)-c).

Art. 44 Principiului transparenței

(1) Medicul va solicita și va accepta numai sponsorizarea activităților realizate strict în interes profesional și va încheia contractul numai în măsura în care nu există o condiționare de orice fel cu privire la obținerea de către sponsor a unor foloase nelegale ori de natură a influența decizia sau prescripția medicală.

(2) Medicul angajat ori aflat în relații contractuale cu un furnizor de servicii medicale îl va informa pe acesta despre existența unei cereri de sponsorizare și despre numele sponsorului înaintea încheierii contractului de sponsorizare. Dacă angajatorul sau beneficiarul se oferă în scris și în timp util să finanțeze el activitatea în considerentul căreia a fost solicitată sponsorizarea, medicul va renunța la cererea de sponsorizare.

(3) Medicul va ține evidența sponsorizărilor și va informa colegiul teritorial în termen de 60 de zile dacă valoarea unei sponsorizări sau valoarea totală a sponsorizărilor depășește cuantumul stabilit prin decizia Consiliului național al Colegiului Medicilor din România.

(4) În toate situațiile în care sunt sponsorizate activități ce urmează să aibă loc în afara României, înaintea executării contractului de sponsorizare, medicul va depune un exemplar și la colegiul teritorial la care este înregistrat.

(5) Contractele de sponsorizare vor fi păstrate pe o durată de 1 (un) an de la data executării lor și, la cerere, vor fi puse la dispoziția organelor corpului profesional.

(6) Prevederile alin. (3), (4) și (5) se vor aplica și în cazul în care medicul va fi prestator de servicii ori cesionar de drepturi de autor către un producător ori distribuitor de medicamente, produse medicale ori dispozitive medicale.

(7) Colegiile teritoriale pot înființa un serviciu de informare a medicilor cu privire la încheierea, executarea și implicațiile juridice ale contractelor de sponsorizare.

Art. 45 Caracterul nemediat al relației medic-pacient

Cu excepția unor situații obiectiv excepționale și imposibil de înlăturat, orice decizie medicală se va baza în primul rând pe examinarea personală și nemediată a pacientului de către medicul respectiv.

Art. 46 Limitele angajamentului profesional

(1) În orice situație, angajamentul profesional al medicului nu poate depăși competența profesională, capacitatea tehnică și de dotare a cabinetului sau a unității sanitare ori baza materială afectată, inclusiv prin convenții sau colaborări ferme cu alte unități sanitare.

(2) Dacă medicul nu are suficiente cunoștințe ori experiența necesară pentru a asigura o asistență medicală corespunzătoare, acesta va solicita un consult adecvat situației sau va îndruma bolnavul către un astfel de consult la o altă unitate medicală. Aceleași dispoziții se vor aplica și în cazul în care dotarea tehnică și materială a unității în care are loc consultul sau intervenția medicală nu este adecvată consultului, stabilirii diagnosticului sau intervenției medicale.

Art. 47 Diligența de claritate

Medicul care a răspuns unei solicitări cu caracter medical se va asigura că persoana respectivă a înțeles pe deplin prescripția, recomandarea sau orice altă cerință a medicului, precum și cu privire la faptul că pacientul este, după caz, preluat de o altă unitate medicală ori în supravegherea altui specialist în domeniu.

Art. 48 Colaborarea cu alți specialiști

(1) În situația în care pacientul a fost preluat sau îndrumat către un alt specialist, medicul va colabora cu acesta din urmă, punându-i la dispoziție orice fel de date sau informații cu caracter medical referitoare la persoana în cauză și informându-l cu privire la orice altă chestiune legată de starea de sănătate a acesteia.

(2) Recomandările formulate de alți specialiști în scris, inclusiv sub forma scrisorii medicale, nu au caracter obligatoriu pentru medicul curant, acesta având libertate de decizie, conform propriilor competențe profesionale și situației particulare a pacientului.

Art. 49 Consultul în echipă

În situația în care este necesar, medicul, cu consimțământul pacientului sau, după caz, al persoanei, respectiv al instituției abilitate, va solicita părerea unuia sau mai multor medici, cu care se poate consulta, pentru luarea celor mai adecvate măsuri în interesul pacientului.

Art. 50 Luarea deciziei și comunicarea ei

(1) În cazul unui consult organizat de către medicul curant în condițiile art. 28, luarea și comunicarea deciziei finale aparțin medicului care l-a organizat.

(2) Dacă opinia majorității medicilor participanți la un consult organizat în condițiile art. 28 diferă de a medicului care a organizat consultul, pacientul ori, după caz, instituția sau persoana abilitată va fi informată.

Art. 51 Dreptul la o a doua opinie medicală

În toate situațiile medicul va respecta dreptul pacientului de a obține o a doua opinie medicală.

Art. 52 Actul medical de la distanță

Investigația ori intervenția medicală la distanță, în oricare dintre formele și modalitățile existente, este permisă numai în situația în care pacientul este asistat nemijlocit de către medicul său, iar scopul investigației și procedurilor la care este supus pacientul este acela de a ajuta medicul să determine diagnosticul, să stabilească tratamentul sau să întreprindă orice altă măsură medicală necesară finalizării actului medical sau intervenției medicale în cazul operațiilor. Excepție fac situațiile de urgență.

Art. 53 Finalizarea obligației asumate

(1) Medicul se va asigura că pacientul a înțeles natura și întinderea relației medic-pacient, că are o așteptare corectă cu privire la rezultatele actului medical și la serviciile medicale pe care acesta urmează să le primească.

(2) Odată încheiată înțelegerea medic-pacient, medicul este ținut să ducă la îndeplinire toate obligațiile asumate, așa cum rezultă ele din înțelegerea părților, dintr-un document scris dacă există sau din obiceiurile și cutumele profesiei medicale.

Art. 54 Refuzul acordării serviciilor medicale

(1) Refuzul acordării asistenței medicale poate avea loc strict în condițiile legii sau dacă prin solicitarea formulată persoana în cauză îi cere medicului acte de natură a-i știrbi independența profesională, a-i afecta imaginea sau valorile morale ori solicitarea nu este conformă cu principiile fundamentale ale exercitării profesiei de medic, cu scopul și rolul social al profesiei medicale.

(2) În toate cazurile, medicul îi va explica persoanei respective motivele care au stat la baza refuzului său, se va asigura că prin refuzul acordării serviciilor medicale viața sau sănătatea persoanei în cauză nu este pusă în pericol și, în măsura în care refuzul este bazat pe încălcarea convingerilor sale morale, va îndruma persoana în cauză spre un alt coleg sau o altă unitate medicală.

Capitolul V Activitățile conexe actului medical

Art. 55 Legalitatea și realitatea conținutului documentelor medicale

Medicul va elibera persoanelor îndreptățite numai documentele permise de lege și care atestă realitatea medicală așa cum rezultă aceasta din datele și informațiile pe care medicul le deține în mod legal ori așa cum a rezultat ea în urma exercitării profesiei cu privire la persoana respectivă.

Art. 56 Conformitatea documentului medical cu specialitatea medicală

(1) Documentele medicale referitoare la starea de sănătate a pacientului, întocmite de medic în urma exercitării personale a profesiei, vor fi în limita specialității și competențelor profesionale ale medicului respectiv.

(2) Orice activitate medicală se va consemna în documente adecvate înregistrării activității respective și se va finaliza printr-un înscris medical.

Art. 57 Obligații referitoare la sănătatea publică

(1) Medicul are obligația profesională și legală să se îngrijească de respectarea regulilor de igienă și de profilaxie. În acest scop, ori de câte ori are ocazia și este cazul, el va semnală persoanelor respective responsabilitatea ce le revine acestora față de ele însele, dar și față de comunitate și colectivitate.

(2) Medicul are obligația morală de a aduce la cunoștință organelor competente orice situație de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

Art. 58 Semnalarea erorilor profesionale

(1) Medicul care ia cunoștință despre fapte care, în opinia lui, ar putea constitui erori profesionale va informa prin scrisoare medicală medicul autor al faptei.

(2) Dacă eroarea nu este corectată ori apreciază că nu s-au întreprins toate măsurile adecvate situației, medicul va sesiza în mod cât mai detaliat organismele corpului profesional și, cu excepția situațiilor prevăzute de lege, nu va face publice datele.

Art. 59 Primordialitatea concilierii

În orice situație litigioasă ori divergență profesională, înaintea oricărui demers public este obligatorie procedura de conciliere din cadrul corpului profesional.

Art. 60 Obligația de sprijin reciproc și de loialitate

În toate situațiile și împrejurările legate de exercitarea obligațiilor profesionale, medicii își vor acorda sprijin reciproc și vor acționa cu loialitate unul față de celălalt. Obligația de sprijin și loialitate subzistă și față de corpul profesional și organisme e sale.

Art. 61 Concurența loială

(1) În cazul medicilor cu practică independentă, plata prestației medicale poate să fie directă sau indirectă. În cazul plății directe este obligatorie afișarea la sediu a tarifelor aplicate. Tarifele vor fi stabilite de fiecare medic, cu excepția serviciilor medicale furnizate în baza unui contract.

(2) Medicul cu practică independentă poate refuza să își ofere serviciile în cazul neachitării taxelor aferente de către solicitant, cu excepția cazurilor care necesită servicii de urgență sau se află în pericol iminent.

(3) Este interzisă practicarea concurenței neloiale în exercitarea activității medicale sau în legătură cu aceasta.

(4) Prin concurență neloială se înțelege orice acțiune, atitudine sau altă formă de manifestare a medicului, personalului angajat, colaboratorilor ori interpușilor acestora, făcută cu scopul de a menține sau

atrage clientela ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, cum ar fi:

- a) deturnarea sau încercarea de deturnare a clientelei prin discreditarea profesională a unui confrate;
- b) perceperea unor onorarii subevaluate în raport cu prețul pieții sau calitatea prestației, atât din punctul de vedere al prestigiului profesiei, cât și din punctul de vedere al onestității față de pacient, cu scopul de a atrage clientela ori de a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, cu riscul de a oferi servicii la niveluri calitative inferioare, precum și acordarea unor reduceri/scutiri/eșalonări de onorarii;
- c) atragerea/fidelizarea clientelei cu avantaje materiale, oferite sub orice formă;
- d) racolarea personalului instruit și format la o unitate medicală concurentă;
- e) determinarea reprezentanților oricăror autorități/instituții de a sfătui toți solicitanții să se adreseze unei anumite unități medicale;
- f) neemiterea sau emiterea neregulată a chitanțelor/bonurilor fiscale/facturilor pentru serviciile taxate;
- g) participarea sau colaborarea la evenimente (audio, video, pe suport informatic etc.) cu scopul de a-și face publicitate în vederea atragerii de clienți, în alte condiții decât cele prevăzute de lege și de prezentul cod;
- h) însărcinarea unui profesionist, chiar și cu titlu gratuit, de a procura clienți ori a face reclamă;
- i) oferirea de avantaje materiale oricărei persoane pentru atragerea clientelei;
- j) orice alte acte sau fapte în accepțiunea prezentului alineat, care vor fi calificate ca atare de către comisia de disciplină, din oficiu sau ca răspuns la sesizări.

(5) Este admis serviciul gratuit în scopuri filantropice și nu pentru a menține sau atrage clientela ori pentru a crește veniturile obținute din activitatea medicală, în detrimentul altor concurenți, în cazuri justificate cum ar fi:

- a) prestații efectuate rudelor până la gradul al III-lea inclusiv sau unui alt medic;
- b) servicii medicale acordate persoanelor paupere, care nu își pot permite costul lor;
- c) alte situații cu caracter excepțional reglementate legal.

Capitolul VI Cercetarea medicală

Art. 62 Principiul legalității și eticii cercetării medicale

Orice activitate de cercetare medicală va fi efectuată cu respectarea strictă a principiilor fundamentale ale exercitării profesiei de medic, în respect deplin față de ființa și de specia umană și cu respectarea strictă a condițiilor prevăzute de lege și normele profesiei.

Art. 63 Cercetarea pe ființa umană

Cercetarea pe ființa umană are caracter de excepție și poate fi făcută numai dacă, în mod cumulativ, sunt îndeplinite următoarele condiții:

- a) nu există nicio metodă alternativă la cercetarea pe ființe umane de eficacitate comparabilă;
- b) riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproporționate în comparație cu beneficiile potențiale ale cercetării;
- c) proiectul de cercetare a fost aprobat de instanța sau autoritatea competentă după ce a făcut obiectul unei examinări independente asupra pertinentei sale științifice, inclusiv al unei evaluări a importanței obiectivului cercetării, precum și al unei examinări pluridisciplinare a acceptabilității sale pe plan etic;
- d) persoana asupra căreia se fac cercetări este informată asupra drepturilor sale și asupra garanțiilor prevăzute prin lege pentru protecția sa;
- e) consimțământul a fost dat în mod expres, specific și a fost consemnat în scris. Acest consimțământ poate fi retras expres în orice moment.

Art. 64 Cercetarea pe persoana fără capacitatea de a consimți

Nu poate fi desfășurată activitate de cercetare științifică medicală pe o persoană care nu are capacitatea de a consimți decât dacă sunt într-un cumulativ condițiile următoare:

- a) sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 43 lit. a)-d);
- b) rezultatele cercetării au potențialul de a produce beneficii reale și directe pentru sănătatea sa;
- c) cercetarea nu se poate efectua cu o eficacitate comparabilă pe subiecți capabili să își dea consimțământul;
- d) autorizarea necesară prevăzută la art. 43 lit. c) a fost dată specific și în scris;
- e) persoana în cauză nu are obiecții.

Art. 65 Diligența medicului

Medicul este dator să depună toată diligența și să stăruie pentru lămurirea tuturor împrejurărilor de fapt și de drept atunci când este implicat într-o activitate de cercetare medicală. În caz de nevoie, pentru lămurirea deplină, medicul este dator să solicite sprijinul organismelor profesiei medicale.

Art. 66 Intervenția asupra persoanei

Nicio persoană nu va putea fi supusă experiențelor, testelor, prelevărilor, tratamentelor sau altor intervenții în scop de cercetare decât în condițiile expres și limitativ prevăzute de lege.

Art. 67 Prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață

(1) Prelevarea și transplantul de organe, țesuturi și celule de origine umană de la donatori în viață se fac exclusiv în cazurile și condițiile prevăzute de lege, cu acordul scris, liber, prealabil și expres al acestora și numai după ce persoana respectivă a fost informată, în prealabil, asupra riscurilor intervenției. În toate cazurile, până în momentul prelevării, donatorul poate reveni asupra consimțământului dat.

(2) În afara cazurilor expres prevăzute de lege este interzisă prelevarea de organe, țesuturi și celule de origine umană de la minori, precum și de la persoane aflate în viață, dar lipsite de discernământ din cauza unui handicap mintal, unei tulburări mintale grave sau dintr-un alt motiv similar.

Art. 68 Prelevarea de organe, țesuturi și celule umane de la persoane decedate

Prelevarea de organe, țesuturi și celule umane, în scop terapeutic sau științific, de la persoane decedate se efectuează numai în condițiile prevăzute de lege, cu acordul scris, exprimat în timpul vieții, al persoanei decedate sau, în lipsa acestuia, cu acordul scris, liber, prealabil și expres dat, în ordine, de soțul supraviețuitor, de părinți, de descendenți ori, în sfârșit, de rudele în linie colaterală până la gradul al patrulea inclusiv.

Art. 69 Limitări ale cercetării medicale

Sunt contrare scopului și rolului profesiei de medic următoarele activități în domeniul cercetării medicale:

- a) orice intervenție medicală asupra caracterelor genetice prin care se urmărește modificarea descendenței unei persoane. Excepție fac situațiile care privesc prevenirea și tratamentul unor maladii genetice, situație în care se vor obține toate autorizările adecvate;
- b) orice intervenție prin care se urmărește crearea unei ființe umane genetic identică cu altă ființă umană vie sau moartă;
- c) crearea de embrioni umani în scopuri de cercetare;
- d) orice intervenție de natură a determina sexul viitorului copil. Excepție fac situațiile în care în mod obiectiv este necesară determinarea sexului în scopul evitării unei boli ereditare grave legate de sexul viitorului copil;
- e) examinarea caracteristicilor genetice ale unei persoane în alt scop decât medical și strict în condițiile și procedurile legale;

f) orice intervenție prin care s-ar urmări sau s-ar determina selecția persoanelor ori s-ar aduce atingere speciei umane;

g) participarea sau implicarea într-o activitate de identificare a unei persoane pe baza amprentelor sale genetice altfel decât în cadrul unei proceduri judiciare penale ori civile sau în scopuri strict medicale ori de cercetare științifică, ambele efectuate strict în condițiile legii;

h) participarea la orice fel de acte care au ca obiect conferirea unei valori patrimoniale corpului uman, elementelor sau produselor sale, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

Capitolul VIII Judecarea cauzelor deontologice

Art. 70 Celeritatea

(1) Cercetarea și analiza oricărei sesizări privind existența unei posibile încălcări a dispozițiilor prezentului cod de deontologie medicală se fac cu celeritate de către persoanele desemnate cu cercetarea faptei ori de către cei cărora le-au fost solicitate date în legătură cu soluționarea sesizării, fiind obligate să acționeze cu maximă diligență, netergiversând sau prelungind realizarea atribuțiilor, respectiv comunicarea datelor solicitate.

(2) În adresa de solicitare a unor date și informații necesare soluționării cauzei disciplinare se va indica data până la care urmează să se facă comunicarea datelor sau informațiilor solicitate.

Art. 71 Prezumția de nevinovăție

(1) Cercetarea și analiza oricărei sesizări se vor face având în vedere și respectând prezumția de nevinovăție a medicului.

(2) Persoanele desemnate cu cercetarea sesizării ori membrii comisiei de disciplină vor acționa cu tact și moderație, fără a se antepronunța sau a emite opinii personale în niciun mod și în niciun sens pe timpul soluționării sesizării.

Art. 72 Imparțialitatea

(1) Persoana desemnată cu cercetarea faptei reclamate ori membrii comisiei de disciplină care are/au vreun interes personal în cauză, în orice mod, ori are/au legături de rudenie cu medicul care face obiectul cercetării sau cu persoana care a făcut reclamația îl va/vor informa pe președintele comisiei de disciplină, care va decide, după caz, menținerea sau înlocuirea persoanei în cauză.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică și în situația existenței unor situații conflictuale.

(3) Nicio persoană implicată în cercetarea sau soluționarea cauzei disciplinare nu va putea face declarații publice cu privire la cauza respectivă până la soluționarea ei definitivă.

Art. 73 Contradictorialitatea scrisă

(1) Comisia de disciplină va stăruii pentru obținerea în scris a poziției fiecărei părți implicate în cauza disciplinară.

(2) Contradictorialitatea orală directă se va desfășura doar în condițiile în care pentru soluționarea cauzei este strict necesară, neputându-se soluționa cauza altfel. În acest caz, președintele ședinței va acționa cu tact și înțelegere, fiind interzise adresările directe între persoanele implicate sau emiterea de către membrii comisiei de disciplină a unor aprecieri ori opinii în legătură cu cauza respectivă.

Art. 74 Opinia de specialitate

(1) În funcție de cauza supusă cercetării disciplinare, comisia de jurisdicție profesională și/sau comisia de disciplină pot/ poate solicita o opinie de specialitate de la medici specialiști cu reputație în domeniu.

(2) Dispozițiile art. 57 se aplică și în ceea ce privește specialiștii.

Art. 75 Desfășurarea audierilor

(1) În cauza supusă soluționării, membrii comisiei de disciplină se vor adresa persoanelor audiate exclusiv prin intermediul președintelui comisiei sau solicitându-i acestuia permisiunea și exclusiv pentru a-i pune persoanei în cauză întrebări utile și relevante soluționării cauzei.

(2) Pe timpul audierii este interzisă emiterea de către membrii comisiei de disciplină a unor opinii personale sau aprecieri de orice natură. În caz de nevoie, președintele comisiei poate interveni și restabili cadrul decent al audierilor, inclusiv prin suspendarea ședinței comisiei.

9. ETICA ȘI DEONTOLOGIA FARMACISTULUI

Capitolul I Principii generale

Art. 76

(1) Codul deontologic al farmacistului cuprinde un ansamblu de principii și reguli ce reprezintă valorile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist pe teritoriul României.

(2) Prezentul cod exprimă adeziunea farmaciștilor români la Carta Universală a Drepturilor Omului și la Carta Farmaciei Europene.

Art. 77

Codul deontologic al farmacistului are drept principal scop:

- a) ocrotirea drepturilor pacienților;
- b) respectarea obligațiilor profesionale de către farmaciști;
- c) apărarea demnității și a prestigiului profesiei de farmacist.

Art. 78

(1) În exercitarea profesiei sale, farmacistul furnizează servicii de sănătate specializate pacientului și publicului în general fără niciun fel de discriminare.

(2) Relațiile dintre farmacist și beneficiarii serviciilor acordate trebuie să aibă la bază încrederea în competența și experiența profesională a farmacistului.

(3) Această încredere obligă farmacistul ca de-a lungul întregii sale cariere să asigure și să mențină la cel mai înalt nivel performanțele și conduita sa profesională și personală, să își actualizeze cunoștințele profesionale permanent în sfera activității sale.

Art. 79

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de farmacist sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea ori de câte ori este cazul cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) adoptarea unui rol activ față de informarea și educația sanitară a publicului, precum și față de combaterea toxicomaniei, polipragmaziei, dopajului, automedicației și a altor flageluri;
- f) acordarea serviciilor farmaceutice se face la cele mai înalte standarde de calitate posibile pe baza unui nivel înalt de competență științifică, aptitudini practice și performanțe profesionale, în concordanță cu progresele științelor și practicii farmaceutice;
- g) în exercitarea profesiei farmaciștii trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- h) farmaciștii trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia de farmacist sau să submineze încrederea publică în aceasta.

Art. 80

În situațiile în care în rezolvarea unei probleme alegerea soluției nu este prevăzută în normele legale, farmacistul trebuie să ia o decizie concordantă cu etica profesiei și să își asume responsabilitatea.

Art. 81

Pentru respectarea principiilor de mai sus farmacistul este obligat să își păstreze libertatea și independența profesională conform jurământului profesiei.

Art. 82

Colegiul Farmaciștilor din România garantează menținerea standardelor profesionale la cel mai înalt nivel posibil, în scopul ocrotirii sănătății publice, prin supravegherea respectării de către farmaciști a îndatoririlor profesionale și a eticii profesionale, precum și prin apărarea independenței, onoarei și demnității profesionale.

Capitolul II Standarde deontologice

SECȚIUNEA 1 - Responsabilitatea personală și independența farmaciștilor

Art. 83

(1) Indiferent de sfera de activitate, farmacistul trebuie să aibă în centrul atenției sale binele pacientului și al publicului în general.

(2) Farmacistul este răspunzător pentru toate deciziile sale profesionale, indiferent de responsabilitățile asumate în exercitarea profesiei sale.

Art. 84

În vederea îndeplinirii dispozițiilor art. 8, farmacistul, în timpul exercitării actului profesional, este obligat să respecte următoarele reguli:

a) să își exercite profesia în conformitate cu procedurile standard de operare scrise, prevăzute de regulile de bună practică din domeniul său de activitate;

b) să își îndeplinească îndatoririle profesionale cu competență, în termenele stabilite;

c) să profeseze doar în acele posturi în care i se permite să își respecte îndatoririle esențiale ca farmacist, libertatea de decizie și independența profesională;

d) să accepte acele posturi pentru care are competența și disponibilitatea necesare pentru a îndeplini cu succes îndatoririle profesionale. În acest sens trebuie să se informeze asupra specificului activității, accesului la mijloacele necesare pentru exercitarea profesiei la standardele necesare;

e) să își îndeplinească personal atribuțiile și la nevoie să delege o persoană competentă autorizată pentru îndeplinirea anumitor activități profesionale, asumându-și răspunderea;

f) să informeze imediat o persoană responsabilă în cazul în care nu își poate îndeplini îndatoririle profesionale, pentru a se putea lua la timp măsuri de remediere;

g) să raporteze medicului prescriptor sau autorităților competente orice efect nedorit sau advers al medicamentelor, în scopul optimizării tratamentelor;

h) să se abțină să critice sau să condamne convingerile personale ori religioase ale pacientului care apelează la serviciile sale;

i) să acorde servicii în mod egal pentru toți pacienții, fără discriminare, în ordinea solicitării acestora, cu excepția situațiilor de urgență;

j) să se asigure că serviciile sale au fost percepute și înțelese corect de pacient, încurajându-l să participe activ la reușita tratamentului;

k) să nu refuze nejustificat acordarea serviciilor care îi intră în atribuții, conform legii.

Art. 85

Farmacistul poate refuza acordarea unor servicii către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului.

Art. 86

Înainte de a-și asuma o funcție de conducere, farmacistul trebuie să se autoevalueze și să se asigure că este capabil să îndeplinească toate responsabilitățile acestei funcții.

Art. 87

În exercitarea funcției, farmacistul-șef are următoarele obligații:

a) trebuie să se informeze asupra tuturor aspectelor și cerințelor legate de funcția pe care o îndeplinește;

b) trebuie să se asigure că toți membrii personalului aflat în subordinea sa sunt informați asupra atribuțiilor profesionale pe care trebuie să le îndeplinească;

c) trebuie să transmită instrucțiunile clar pentru a împiedica orice risc de eroare; în măsura posibilităților, el va transmite în scris proceduri standard de operare;

d) se asigură că membrii personalului aflat în subordinea sa își îndeplinesc atribuțiile în conformitate cu prevederile legale, dar și cu competența și aptitudinile personale;

e) trebuie să respecte independența profesională a farmaciștilor din subordine;

f) se asigură că echipamentele, localul și utilitățile de la locul de muncă sunt menținute la standardele acceptate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților profesionale;

g) se asigură că toate activitățile profesionale desfășurate sub controlul său, precum și cele exercitate de el personal sunt supuse asigurării de răspundere profesională;

h) se asigură că toate măsurile privind păstrarea confidențialității sunt efective;

i) are datoria să notifice colegiului pe raza căruia își desfășoară activitatea orice schimbare de interes profesional privind membrii personalului din subordinea sa ori funcția sa;

j) trebuie să accepte, în măsura posibilităților, elevi și studenți pentru îndeplinirea stagiului de practică în unitatea pe care o conduce.

SECȚIUNEA a 2-a Competența profesională

Art.88

Farmacistul trebuie să își asigure și să își mențină la un înalt nivel pregătirea profesională, prin actualizarea permanentă a cunoștințelor în aria sa profesională, în scopul îndeplinirii atribuțiilor cu competența necesară.

Art. 89

În vederea actualizării permanente a cunoștințelor profesionale, farmacistul este obligat:

a) să își planifice și să participe la formele de pregătire profesională organizate sau acreditate de Colegiul Farmaciștilor din România;

b) să evalueze și să aplice în practica curentă cunoștințele actualizate permanent;

c) să ateste cu documente doveditoare pregătirea sa, prin formele programelor de dezvoltare profesională acceptate, atunci când acest lucru îi este solicitat de comisiile de specialitate ale colegiului teritorial la care este înregistrat.

SECȚIUNEA a 3-a Confidențialitatea

Art. 90

Farmacistul are datoria de a respecta și proteja informația profesională.

Art. 97

Farmacistul trebuie să respecte și să protejeze confidențialitatea informațiilor referitoare la pacienți, obținute în cursul activităților profesionale.

Art. 91

Informațiile pot fi dezvăluite în următoarele cazuri:

- a) când pacientul și-a dat consimțământul scris;
- b) când tutorele pacientului a consimțit în scris, dacă vârsta pacientului sau starea sa de sănătate nu permite aceasta;
- c) când este necesar pentru a preveni afectări majore sau punerea în pericol a sănătății pacientului, a unei terțe persoane sau a publicului în general;
- d) stabilirea vinovăției în cazul săvârșirii unor infracțiuni, la solicitarea instanței de judecată;
- e) în alte situații prevăzute de lege.

Art. 92

Farmacistul nu trebuie să dezvăluie, decât cu acordul scris al medicului prescriptor, nicio informație referitoare la practica prescrierii acestuia.

Art. 93

Farmacistul trebuie să protejeze informația profesională internă, respectând următoarele reguli:

- a) să nu permită accesul terților la informații privind activitatea unității în care își desfășoară activitatea, decât cu acordul scris al angajatorului sau în alte situații prevăzute de lege;
- b) să respecte cerințele legale de protecție a informațiilor privind acumularea și utilizarea acestora;
- c) să asigure protecția informațiilor la operațiunile de stocare, transmitere, primire ori distrugere.

SECȚIUNEA a 4-a Relațiile de colaborare ale farmacistului

Art. 94

În exercitarea profesiei, farmacistul are datoria ca în interesul bolnavului și al pacientului în general să colaboreze cu toți confracții săi. În acest sens:

- a) toți farmaciștii își acordă ajutor reciproc și consultanță pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- b) farmaciștii își rezolvă singuri litigiile, cu respectarea spiritului de colegialitate; dacă nu reușesc, fac apel la comisia de litigii a colegiului;
- c) farmacistul trebuie să își trateze toți colaboratorii cu respect, bunăvoință și colegialitate;
- d) farmacistul trebuie să dovedească în orice împrejurare solidaritate față de colegii săi și loialitate față de corpul profesional și profesia de farmacist.

Art. 95

În interesul pacientului și al publicului în general, farmacistul trebuie să colaboreze cu medicul și cu alți membri ai echipei de sănătate. În acest sens:

- a) farmacistul colaborează activ cu medicul prescriptor pentru a realiza efectuarea tratamentului pacientului la timp, în parametrii optimi și în interesul acestuia;
- b) în colaborarea sa cu medicul, farmacistul se va abține de la orice înțelegere în scop material sau de altă natură care ar avea drept rezultat încălcarea dreptului pacientului;
- c) farmacistul trebuie să se abțină de la orice fapt care ar putea aduce prejudicii demnității și imaginii medicului sau altor membri ai profesiunilor sanitare, pentru a nu crea neîncredere pacientului.

SECȚIUNEA a 5-a Concurența neloială

Art. 96

Farmacistul nu trebuie să utilizeze mijloacele concurenței neloiale în vederea obținerii unor avantaje materiale sau de altă natură.

Art. 97

Se consideră a fi practici neloiale, fără a fi limitative, următoarele activități:

- a) atragerea pacienților prin oferirea de avantaje materiale sau reclamă mincinoasă;
- b) folosirea de funcția deșănută ori de mandatul încredințat în cadrul organelor de conducere pentru atragerea de pacienți.

Art. 95

Este sancționabilă denunțarea nejustificată și în scop concurențial a colegilor.

SECȚIUNEA a 6-a Publicitatea

Art. 99

Orice informație furnizată publicului de către farmacist în legătură cu serviciile de sănătate oferite trebuie să fie corectă, decentă, legală și onestă.

Art. 100

Orice informație și material promoțional cu privire la serviciile profesionale trebuie să fie în concordanță cu rolul farmacistului în promovarea sănătății și să permită pacientului să decidă independent asupra solicitării serviciului respectiv.

Art. 101

În scopul promovării unor servicii proprii, farmaciștii trebuie să se abțină de la a defăima serviciile profesionale ale altor confracți.

Art. 102

Farmacistul trebuie să se abțină de la orice procedee sau mijloace contrare demnității profesionale, care ar prejudicia dreptul pacientului de a-și alege singur farmacistul.

Art. 103

Pe tot timpul exercitării profesiei, farmacistul trebuie să se asigure că acțiunile de promovare a medicamentelor, în care este implicat sau care au loc în unitățile în care el lucrează, sunt în conformitate cu prevederile legale privind publicitatea medicamentelor.

Art. 104

Farmacistul se va asigura că promovarea medicamentelor nu implică obligarea pacientului de a cumpăra sau de a primi medicamente nedorite sau în exces, în locul celor dorite sau împreună cu acestea.

SECȚIUNEA a 7-a Servicii farmaceutice de urgență

Art. 105

(1) Pentru asigurarea continuității asistenței cu medicamente a populației, farmaciștii trebuie să furnizeze, în condițiile legii, servicii farmaceutice de urgență.

(2) Furnizarea serviciilor farmaceutice de urgență se va face cu respectarea următoarelor principii:

- a) farmacistul va utiliza toate cunoștințele sale profesionale pentru a veni în sprijinul pacientului;

b) pentru a realiza un serviciu de calitate, farmacistul va solicita pacientului sau aparținătorului acestuia toate informațiile legate de urgența cererii sale, respectiv medicația curentă, existența altor afecțiuni sau alergii, precum și alte aspecte care pot influența decizia farmacistului;

c) decizia farmacistului va fi luată avându-se în vedere și afecțiunea pentru care se solicită medicamentul, grupa terapeutică din care face parte medicamentul, efectele adverse și contraindicațiile;

d) în funcție de gravitatea situației prezentate, farmacistul va încerca să ia legătura cu medicul curant al pacientului sau cu un alt medic;

e) dozele eliberate pot fi pentru maximum 24 de ore, în zilele lucrătoare, și pentru maximum 72 de ore, pentru sfârșitul de săptămână și sărbătorile legale;

f) orice intervenție de acest tip va fi însoțită de recomandarea farmacistului ca pacientul să se adreseze imediat medicului;

g) în cazul copiilor, eliberarea unui medicament va fi însoțită de recomandarea către părinți de a consulta în cel mai scurt timp medicul de familie sau de a apela la serviciul de urgență;

h) medicamentele psihotrope și stupefiante nu fac obiectul serviciilor farmaceutice de urgență.

Art. 106

Pentru a realiza în condiții bune serviciile farmaceutice de urgență, farmacistul este obligat să acorde primul ajutor, în limita competențelor sale, și să solicite intervenția serviciilor specializate, informând asupra măsurilor luate din proprie inițiativă.

Art. 107

(1) Farmacistul poate elibera medicamente fără prescripție medicală în următoarele situații:

a) pacientul este bolnav cronic și este cunoscut de către farmacist sau se află în evidențele farmaciei ca utilizator al medicamentului solicitat, dar din diverse motive nu a putut ajunge la medic;

b) pacientul nu posedă o prescripție medicală, dar prezintă un bilet de ieșire din spital, o scrisoare medicală etc.;

c) pacientul prezintă o prescripție a cărei valabilitate a expirat;

d) pacientul prezintă o schemă de tratament parafată de medicul prescriptor;

e) pacientul este în tranzit și nu își poate continua tratamentul;

f) alte situații de urgență în care farmacistul va decide, după caz, eliberarea unui medicament pe o durată limitată, până la obținerea unei prescripții, cu îndrumarea pacientului către medicul de familie, centrul de sănătate sau permanentă, compartimentul ori unitatea de primire a urgențelor sau apelarea numărului de urgență 112.

(2) Farmaciile din mediul rural pot furniza servicii farmaceutice de urgență și în situația în care în localitate nu există cabinete medicale sau medicul nu este prezent; în aceste situații, furnizarea serviciilor farmaceutice se va face cu respectarea principiilor prevăzute la art. 31.

Art. 108

Când nu poate să acorde pacientului serviciul solicitat, farmacistul trebuie să îndrume pacientul spre un serviciu specializat de asistență medicală.

Art. 109

În cazuri urgente, farmacistul trebuie să acorde asistență pacienților, dacă este solicitat, și în afara programului farmaciei.

SECȚIUNEA a 8-a Incompatibilități

Art. 110

(1) Se recunoaște ca activitate profesională activitatea desfășurată în mod legal de farmaciști în unul sau mai multe dintre domeniile următoare:

- a) prepararea formelor farmaceutice ale medicamentelor;
- b) fabricarea și controlul medicamentelor;
- c) controlul medicamentelor într-un laborator pentru controlul medicamentelor;
- d) depozitarea, conservarea și distribuirea medicamentelor angro;
- e) prepararea, controlul, depozitarea și distribuția medicamentelor în farmacii deschise publicului;
- f) prepararea, controlul, depozitarea și eliberarea medicamentelor din farmaciile de spital;
- g) acordarea de informații și consultanță privind medicamentele.

(2) Farmacistul, în conformitate cu pregătirea sa universitară, este competent să exercite și alte activități profesionale, precum:

- a) colaborare cu medicul pentru stabilirea și urmărirea terapiei pacientului;
- b) farmacovigilență;
- c) fabricarea, controlul, depozitarea, conservarea și distribuția produselor din plante, suplimentelor nutritive, produselor igieno-cosmetice, dispozitivelor medicale, medicamentelor de uz veterinar, substanțelor farmaceutice active și auxiliare;
- d) analize în laboratoare de biochimie, toxicologie și igienă a mediului și alimentelor;
- e) marketing și management farmaceutic;
- f) activități didactice, cercetare sau administrație sanitară.

(3) În toate activitățile prevăzute la alin. (1) farmacistul are deplină răspundere și drept de decizie.

Art. 111

Exercitarea profesiei de farmacist este incompatibilă cu:

- a) exercitarea concomitentă a profesiei de medic;
- b) starea de sănătate fizică sau psihică necorespunzătoare pentru exercitarea profesiei de farmacist;
- c) comerțiant persoană fizică;
- d) exercitarea unor activități contrare legii sau bunelor moravuri;
- e) calitatea de lucrător comercial sau agent comercial;
- f) angajat al altor unități decât cele care au ca obiect de activitate serviciile farmaceutice, cercetarea farmaceutică, producția ori distribuția de medicamente sau activitățile prevăzute la art. 36 alin. (2).

Art. 112

Dacă în termen de 15 zile de la notificarea făcută de Colegiul Farmaciștilor din România farmacistul aflat într-o situație de incompatibilitate nu renunță la activitatea incompatibilă cu profesia de farmacist, se suspendă de drept calitatea de membru al Colegiului Farmaciștilor din România și dreptul de exercitare a profesiei de farmacist.

Art. 113

(1) Farmaciștii care ocupă funcții publice în cadrul aparatului central al Ministerului Sănătății, în cadrul autorităților de sănătate publică județene și a municipiului București, în cadrul Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și, respectiv, în cadrul caselor de asigurări de sănătate județene și a municipiului București pot desfășura în afara programului normal de lucru, în condițiile legii, activități profesionale, potrivit calificării pe care o dețin exclusiv în unități sanitare sau farmaceutice private.

(2) Farmaciștilor prevăzuți la alin. (1) li se aplică în mod corespunzător prevederile art. 35 alin. (1) și (3) din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare.

10. ETICA ȘI DEONTOLOGIA PSIHOLOGULUI

Capitolul I Principiul respectării drepturilor și demnității persoanei

Art. 114 Psihologii vor avea permanent în atenție faptul că orice persoană are dreptul să îi fie apreciată valoarea intrinsecă de ființă umană și această valoare nu este sporită sau diminuată de cultură, naționalitate, etnie, culoare sau rasă, religie, sex sau orientare sexuală, statut marital, abilități fizice sau intelectuale, vârstă, statut socioeconomic sau orice altă caracteristică personală, condiție sau statut.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor standarde:

- a) standarde generale referitoare la respectul față de persoane;
- b) standarde referitoare la intimitate și confidențialitate;
- c) standarde referitoare la consimțământul informat;
- d) standarde referitoare la autodeterminare;
- e) standarde de înregistrare, prelucrare și păstrare a datelor;
- f) standarde de conduită colegială.

Art. 115 A. Standarde generale referitoare la respectul față de persoane

1. Psihologii își desfășoară activitatea manifestând respect față de stările afective, atitudinile, experiențele, cunoștințele, valorile, ideile, opiniile și opțiunile celorlalți.

2. Psihologii nu se angajează public în prejudicierea imaginii celorlalți, nu manifestă discriminare pe criterii de cultură, naționalitate, etnie, rasă, religie, sex, orientare sexuală și nici nu se angajează în remarci sau comportamente ce aduc prejudicii demnității celorlalți.

3. Psihologii comunică respect față de celelalte persoane prin acțiunile și limbajul lor.

4. Psihologii respectă diferențele individuale, culturale și de rol, inclusiv, dar fără a se limita la cele bazate pe nivelul de funcționare, gen, orientare sexuală, etnie sau identitate națională, vârstă, religie, limbă și statut social, asigurându-se că activitățile lor profesionale nu sunt afectate de prejudecăți referitoare la aceste grupuri.

5. Psihologii evită ori refuză să participe la activități și practici ce nu respectă drepturile legale, civile, ori morale ale celorlalți.

6. Psihologii refuză să consilieze, să educe ori să furnizeze informații oricărei persoane care, după judecata lor, este susceptibilă de a utiliza cunoștințele și îndemnarea dobândite pentru a încălca drepturile fundamentale ale omului.

7. Psihologii respectă drepturile celor care beneficiază de servicii psihologice, ale participanților la cercetare, angajaților, studenților și ale altor categorii de persoane cu care intră în contact în timpul exercitării profesiei, protejând astfel propria lor demnitate.

Art. 116 B. Standarde referitoare la intimitate și confidențialitate

B.1. Respectarea intimității și a demnității

8. Psihologii vor avea grijă ca, în furnizarea de servicii psihologice ori în activitatea de cercetare, să nu încalce granițele spațiului personal sau cultural al clientului/participantului la cercetare, fără o permisiune clară din partea acestuia.

9. Activitatea psihologilor nu trebuie să prejudicieze dreptul sacru la demnitate umană și nici dreptul persoanei la propria imagine.

B.2. Protejarea confidențialității

10. Confidențialitatea actului psihologic este protejată prin lege și este o obligație a oricărui psiholog. Divulgarea fără acordul clientului, de către psihologi, a unor informații care le-au fost încredințate sau de care au luat cunoștință în virtutea profesiei este interzisă, excepție făcând situațiile prevăzute de reglementările legale. Obligația psihologului de a respecta confidențialitatea nu este limitată în timp.

B.3. Limitele confidențialității

11. Înainte de primirea consimțământului, psihologul va informa clientul cu privire la limitele confidențialității și condițiile în care aceasta poate fi încălcată, precum și asupra utilizării informațiilor rezultate în urma activității sale.

12. Psihologii vor informa clienții în mod specific referitor la:

- a) obligațiile legale sau etice care pot interveni, impunând dezvăluirea de informații;
- b) posibilitatea ca psihologul să se consulte cu colegii pentru a crește eficacitatea serviciului oferit;
- c) necesitatea prezenței, în situațiile care impun acest lucru, a unei terțe persoane (translator, interpret, membru al familiei sau reprezentant legal);
- d) riscurile și limitele confidențialității atunci când serviciile, produsele sau informațiile sunt oferite prin mijloace electronice de transmitere.

B.4. Dezvăluirea de informații

13. Psihologii pot împărtăși informațiile confidențiale cu alții numai cu consimțământul celor vizați ori de o așa manieră încât cei vizați să nu poată fi identificați, excepție făcând situațiile în care divulgarea este o obligație prevăzută de reglementările legale sau este permisă prin lege pentru un scop legitim, cum ar fi furnizarea serviciilor profesionale în situații de urgență sau protejarea clientului, a psihologului sau a altora de o posibilă agresiune.

14. Chiar și în aceste situații, psihologii vor dezvălui doar informațiile necesare în contextul sau situația respectivă și relevante pentru scopul profesional urmărit, respectând, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, autorizarea oferită de client.

15. Situațiile care au condus la dezvăluirea de informații confidențiale și motivele care au stat la baza lor se consemnează.

B.5. Confidențialitatea de colaborare

16. În cazul în care doi psihologi sau un psiholog și un alt profesionist implicat în evaluarea sau asistența persoanei lucrează în același timp cu același client, vor colabora, fără restricții de confidențialitate, numai cu acordul clientului.

B.6. Utilizarea informațiilor

17. Informațiile confidențiale sunt înregistrate, prelucrate și păstrate în așa fel încât să se evite dezvăluirea neintenționată a acestora și pot fi folosite în scop științific sau didactic numai într-o formulă care păstrează cu rigurozitate anonimatul.

B.7. Confidențialitatea față de terți

18. În cazul în care există terți implicați în activitatea profesională a psihologului, acesta va clarifica cu părțile implicate limitele confidențialității, condițiile de păstrare a confidențialității și nu va da curs niciunei solicitări, venite de la o terță parte în dezvăluirea de informații confidențiale, decât în condițiile respectării reglementărilor legale și a limitelor confidențialității.

19. Psihologul nu poate fi obligat de către angajator sau de către o altă persoană neautorizată să comunice datele confidențiale, cu excepția prevederilor exprese ale legii.

B.8. Responsabilitate extir să

20. Psihologii se vor asigura că personalul, colegii, asistenții, studenții sau alte persoane care au acces la informațiile profesionale respectă reglementările privind confidențialitatea informațiilor.

B.9. Întreruperea serviciului din motive de confidențialitate

21. Atunci când psihologul ajunge într-o situație în care, din motive bine întemeiate, nu mai poate păstra confidențialitatea, acesta va înceta să mai ofere serviciul respectiv (cu excepția situațiilor prevăzute la pct. 13).

Art. 117 C. Standarde referitoare la consimțământul informat

C.1. Urgențarea consimțământului

22. Înainte de începerea oricărui tip de serviciu psihologic (evaluare, psihoterapie, consiliere psihologică etc.), psihologii vor obține consimțământul informat din partea persoanelor independente sau parțial dependent implicate, cu excepția situațiilor când prin lege, decizii judecătorești sau prezentul Cod se

prevede altfel. Psihologii vor obține consimțământul informat atât în situația în care serviciile psihologice sunt oferite față în față, cât și în cazul în care se folosesc mijloace de comunicare la distanță.

23. În circumstanțele în care există nevoi urgente (de exemplu, tentative sau acțiuni suicidare) psihologii vor oferi serviciile în interesul persoanei, pe cât posibil cu acordul sau asentimentul acesteia, dar vor căuta să obțină cât se poate de repede consimțământul informat.

C.2. Asigurarea consimțământului

24. Psihologii se vor asigura că, în procesul de obținere a consimțământului informat, următoarele puncte au fost înțelese: scopul și natura activității; responsabilitățile mutuale; beneficiile și riscurile; alternativele; circumstanțele unei încetări a acțiunii; opțiunea de a refuza sau de a se retrage în orice moment, fără a suferi vreun prejudiciu; dreptul la o a doua opinie de specialitate; limitele confidențialității; frecvența, modul de desfășurare, costurile serviciilor; aspectele legale privind colectarea, păstrarea, protecția și utilizarea datelor personale; perioada de timp în care este valabil consimțământul; modul în care se poate retrage consimțământul dacă se dorește acest lucru.

25. Informațiile vor fi oferite folosind un limbaj simplu, adecvat nivelului de înțelegere al beneficiarului.

26. Psihologii se vor asigura că, sub nicio formă, consimțământul informat al clientului/participantului nu este dat în condiții de coerciție sau sub presiune.

27. Psihologii vor obține consimțământul scris al beneficiarului direct ori de câte ori este posibil. Atunci când acest lucru nu este posibil, psihologii vor consemna în dosarul clientului consimțământul oral, permisiunea sau asentimentul clientului/reprezentantului legal al clientului.

C.3. Delegarea de consimțământ

28. În cazul în care beneficiarul unui serviciu psihologic este în imposibilitatea de a-și da consimțământul, se acceptă obținerea acestuia de la reprezentantul legal al acestuia sau de la o persoană autorizată care, conform legii, este în măsură să îl reprezinte.

29. În cazurile în care, potrivit legii, clientul nu are capacitatea de a-și da în cunoștință de cauză consimțământul pentru un serviciu psihologic, acesta se va efectua doar cu acordul reprezentantului său legal sau cu autorizarea unei autorități sau persoane desemnate prin lege ori a unei instanțe de judecată.

30. În cazul în care, potrivit legii, clientul nu are capacitatea de a-și da în cunoștință de cauză consimțământul pentru un serviciu psihologic și nu există un reprezentant legal, serviciul psihologic se poate efectua dacă este strict necesar în interesul clientului.

C.4. Servicii psihologice impuse (clienți mandatați)

31. Atunci când psihologii lucrează cu clienți cărora serviciul le-a fost impus, ca urmare a unor prevederi legale, la cererea/prin decizia instanței sau ca urmare a unei situații de urgență, psihologii vor furniza serviciul în beneficiul clienților, obținerea consimțământului nefiind obligatorie. Psihologii vor urmări însă construirea unei relații de cooperare și vor oferi clienților sau reprezentanților lor legali informațiile necesare despre natura serviciului și limitele confidențialității.

C.5. Consimțământul în caz de relații cu terți

32. Psihologii vor clarifica natura relațiilor multiple pentru toate părțile implicate înainte de obținerea consimțământului; atunci când oferă servicii psihologice sau conduc cercetări cu indivizi, familii, grupuri ori comunități, la cererea sau pentru a fi utilizate de către terți. A treia parte poate fi școală, instanța judecătorească, diverse agenții guvernamentale, companii de asigurări, poliția ori anumite instituții de finanțare etc. În aceste situații, psihologii vor explica tuturor părților:

a) rolul pe care îl îndeplinesc (de exemplu, psihoterapeut, consultant, evaluator, profesor, specialist desemnat de instanța de judecată/de organul de urmărire penală/de alte organe cu atribuții jurisdicționale etc.);

b) natura relației cu fiecare dintre părți;

c) felul în care vor fi utilizate serviciile furnizate și informațiile obținute;

d) limitele confidențialității;

e) aranjamentele financiare pentru furnizarea serviciilor, în funcție de situație.

Art. 118 D. Standarde referitoare la autodeterminare

D.1. Participarea activă la decizii

33. Psihologii vor încuraja participarea activă a beneficiarilor la deciziile care îi afectează direct, respectând dorințele justificate și valorificând opiniile acestora, ori de câte ori este posibil.

34. În același timp, psihologii vor fi atenți la limitele potențiale ale autodeterminării generate de caracteristici personale (vârsta și nivelul de dezvoltare, sănătatea mintală etc.) sau de circumstanțe externe impuse (de exemplu, prin prevederi legale sau decizii judecătorești).

35. Psihologii respectă dreptul persoanei de a avea acces la concluziile referitoare la propria persoană și de a primi informații adecvate, în raport cu scopul serviciului psihologic oferit, care să îi permită să ia decizii în cunoștință de cauză.

D.2. Dreptul de a renunța

36. Psihologii se vor asigura că beneficiarii serviciilor psihologice sau participanții la cercetare sunt informați de la primul contact asupra faptului că pot renunța în orice moment la serviciul profesional sau se pot retrage din cercetare.

37. Psihologii vor respecta solicitarea unui participant care se retrage dintr-o cercetare, ca orice date prin care ar putea fi identificat, inclusiv înregistrările, să fie distruse.

D.3. Dreptul la opoziție

38. Cu excepția cazurilor de forță majoră, de urgență (perturbări ale funcționării psihice, în termenii pericolului iminent, care necesită intervenție imediată), sau a altor situații precizate prin lege sau prin decizii judecătorești, psihologul acționează respectând dreptul clientului de a refuza sau de a sista serviciul psihologic.

Art. 119 E. Standarde de înregistrare, prelucrare și păstrare a datelor

E.1. Obținerea permisiunii

39. Psihologii trebuie să obțină permisiunea clienților/participanților la cercetare sau a reprezentanților lor legali înainte de a efectua înregistrări audio/video pentru furnizarea serviciilor sau desfășurarea de cercetări.

E.2. Colectarea, păstrarea și transferul datelor

40. Psihologii vor colecta numai acele date care sunt relevante pentru serviciul oferit și vor lua toate măsurile, conform prevederilor legale, pentru a proteja aceste informații.

41. Psihologii au datoria de a depune toate eforturile rezonabile pentru a stoca, gestiona și arhiva în condiții de siguranță datele și informațiile obținute în exercitarea profesiei, oricare ar fi suportul pe care sunt înregistrate sau modalitățile de prelucrare și comunicare, respectând reglementările în vigoare cu privire la protecția datelor personale.

42. Probele psihologice aplicate, rezultatele acestora, însemnările și înregistrările se păstrează în condiții de siguranță o perioadă de cel puțin 10 ani de la încheierea relațiilor profesionale, dacă prin alte prevederi legale nu este prevăzut un termen mai mare.

43. Datele colectate și înregistrate pot fi transferate către psihologii care preiau clienții, consultate și utilizate de colegi de profesie, indiferent de forma de atestare, dacă persoanele vizate și-au dat în mod neechivoc consimțământul, iar acest consimțământ nu a fost retras.

E.3. Distrugerea datelor

44. La expirarea termenului de păstrare, psihologul va proceda la distrugerea datelor și a documentelor profesionale.

45. În situația renunțării la practica profesională sau a pensionării, a suspendării sau încetării dreptului de liberă practică, psihologul va respecta prevederile legale privind păstrarea și distrugerea datelor.

Art. 120 F. Standarde de conduită colegială

F.1. Conduita colegială

46. Psihologii vor manifesta onestitate, corectitudine și solidaritate față de colegii lor de profesie, conduitele lor fiind în acord cu standardele profesionale.

F.2. Respect

47. Psihologii vor manifesta respect față de colegii lor de profesie și nu vor exprima critici nefondate și etichetări la adresa activității lor profesionale. Atunci când psihologii au obligația profesională de a verifica, analiza sau examina calificările, competențele sau munca unui coleg sau a unui alt profesionist, vor face acest lucru cu obiectivitate și respect.

F.3. Evitarea denigrării

48. Psihologii nu vor acționa, sub nicio formă, în manieră denigratoare la adresa colegilor de profesie. Psihologii nu vor recomanda clienților să evite accesarea serviciilor altor profesioniști, cu excepția situațiilor în care au motive temeinice să considere că ar exista o încălcare a reglementărilor legale sau etice.

Capitolul II Principiul competenței

Art. 121 Psihologii se străduiesc să își dezvolte în mod continuu competența profesională și să o mențină la un nivel ridicat, fiind conștienți atât de resursele, cât și de limitele profesionale și personale ale cunoștințelor, abilităților, pregătirii, educației și experienței lor. Psihologii oferă servicii profesionale în limita competențelor pentru care au pregătirea și experiența recunoscute și atestate, evaluându-și realist capacitatea de a oferi anumite servicii psihologice și de a utiliza instrumente, metode și tehnici specifice.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor standarde:

- a) Conștientizarea importanței eticii în practica profesională
- b) Cunoașterea competențelor profesionale și a limitelor acestora
- c) Servicii psihologice în acord cu competența
- d) Prezentarea onestă a competenței
- e) Pregătirea continuă
- f) Consultarea în caz de limită a competenței
- g) Limitarea competenței
- h) Eficiența metodelor
- i) Obiectivitatea. Limitele procedurilor
- j) Servicii psihologice în afara competenței
- k) Afectarea competenței

Art. 122 A. Conștientizarea importanței eticii în practica profesională

49. Psihologii sunt conștienți de aspectele etice ale comportamentului lor profesional și își exercită profesia respectând prezentul cod.

50. Reflecția etică asupra actului profesional reprezintă o preocupare continuă în practica profesională a psihologilor.

Art. 123 B. Cunoașterea competențelor profesionale și a limitelor acestora

51. Profesia de psiholog se exercită în baza atestatului de liberă practică, potrivit treptelor de specializare și specialităților profesionale atestate de către Colegiu, conform competențelor profesionale reglementate.

52. Psihologii trebuie să cunoască și să respecte cadrul normativ referitor la dreptul de liberă practică și să țină cont de orice alte circumstanțe care pot afecta dreptul lor de a practica.

C. Servicii psihologice în acord cu competența

53. Psihologii au obligația să-și cunoască foarte bine limitele de competență în oferirea de servicii psihologice, în activitatea de predare sau de cercetare.

54. Psihologii se vor angaja (fără supervizare) numai în acele activități profesionale pentru care au competențele și atestarea necesare.

Art. 124 D. Prezentarea onestă a competenței

55. Psihologii nu vor prezenta fals limitele competenței lor și nu vor prezenta pregătirea sau formarea lor într-un mod care să le favorizeze nemeritat poziția sau imaginea publică, indiferent de tipul de activitate profesională desfășurată.

Art. 125 E. Pregătirea continuă

56. Psihologii sunt datori să acționeze, pe toată durata exercitării profesiei, în vederea formării și practicării la standarde cât mai înalte a propriilor competențe profesionale.

57. Psihologii au obligația să depună permanent un efort de menținere și dezvoltare a competențelor lor prin informare continuă, programe de formare profesională și conferințe de specialitate, consultări cu ceilalți specialiști din domeniu ori prin cercetări care să conducă spre creșterea competenței profesionale, conform standardelor Colegiului Psihologilor din România.

Art. 126 F. Consultarea în caz de limită a competenței

58. Atunci când psihologii constată că ajung într-un impas profesional, atingându-și limitele competenței, vor consulta colegii sau supervisorul sau vor recomanda clientului un alt profesionist, care îi poate oferi un serviciu competent.

Art. 127 G. Limitarea competenței

59. Atunci când psihologii urmează să desfășoare servicii psihologice, cercetări sau să predea dincolo de limitele de competență, aceștia vor căuta să obțină cât mai rapid competența necesară (care va presupune, după caz, studiu, evaluare și supervizare) și numai apoi se vor angaja în desfășurarea activităților vizate (excepție pct. 67.).

Art. 128 H. Eficiența metodelor

60. Psihologii utilizează doar acele metode pentru care dețin calificarea, pregătirea și experiența necesară.

61. Psihologii monitorizează eficacitatea și eficiența metodelor, tehnicilor, instrumentelor și abordărilor utilizate, astfel încât să ofere servicii psihologice de calitate.

62. Psihologii își pot argumenta activitatea profesională din perspectiva datelor și dovezilor prezentate în literatura de specialitate actuală.

Art. 129 I. Obiectivitatea. Limitele procedurilor

63. Psihologii au obligația de a fi conștienți de limitele procedurilor folosite, indiferent de tipul de activitate. Psihologii vor avea grijă ca furnizarea serviciilor, cercetarea științifică, prezentarea rezultatelor și a concluziilor să fie făcute cu maximă obiectivitate, evitând orice tendință de prezentare parțială sau cu tentă subiectivă.

64. Psihologii utilizează în practica lor metode, tehnici, abordări, instrumente care au o fundamentare științifică recunoscută de comunitatea profesională. Psihologii evită să utilizeze în practica lor profesională metode, tehnici, instrumente sau al ordări dovedite ca neavând suport științific.

65. Psihologii vor manifesta o grijă deosebită atunci când utilizează metode, dispozitive, instrumente și tehnici care nu au o bază solidă de dovezi sau cărora le lipsește o susținere a eficacității, care nu îndeplinesc cerințele standard sau pe care nu le stăpânesc foarte riguros.

66. Psihologii acordă atenție felului în care experiențele, atitudinile, cultura, convingerile, valorile, contextul social, diferențele individuale, formarea specifică sau factorii de stres proprii influențează interacțiunile lor cu ceilalți și integrează această conștientizare în eforturile lor de a-i ajuta pe ceilalți și de a nu le face rău.

Art. 130 J. Servicii psihologice în afara competenței

67. În cazul în care pentru un tip de serviciu psihologic solicitat nu există standarde generale recunoscute, nici programe de formare profesională, nici specialiști atestați și disponibili în acel domeniu și totuși psihologii sunt solicitați, aceștia vor depune toate eforturile pentru obținerea unui standard minimal de competență, având permanent grijă să protejeze clienții, studenții, supervizații, participanții și pe toți cei implicați, pentru a nu produce acestora daune sub o formă sau alta. În acest caz, serviciul va continua până când solicitarea încetează sau până când un specialist cu competența recunoscută pentru acel tip de serviciu devine disponibil.

68. În situațiile de urgență care presupun intervenție psihologică rapidă pentru persoane fizice sau grupuri de persoane aflate în criză, pentru care la momentul respectiv nu sunt disponibile alte servicii de sănătate mintală și pentru care psihologii nu au pregătirea specializată necesară, aceștia pot furniza servicii de suport psihologic până când situația de urgență a fost depășită sau până când sunt disponibile servicii specializate adecvate.

Art. 131 K. Afectarea competenței

69. Atunci când psihologii realizează că din motive de sănătate ori din cauza unor probleme personale nu mai pot să desfășoare în mod competent o anumită activitate profesională, aceștia vor lua măsurile adecvate pentru a-și limita, suspenda sau încheia respectiva activitate profesională.

Capitolul III Principiul responsabilității profesionale și sociale

Art. 132 Psihologii manifestă o maximă responsabilitate pentru starea de bine a oricărui individ, a familiei, grupului ori comunității față de care își exercită rolul de psihologi. Această preocupare îi include atât pe cei direct, cât și pe cei indirect implicați în activitățile lor, prioritate având cei direct implicați.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor standarde:

- a) Responsabilitatea față de calitatea și consecințele acțiunilor profesionale
- b) Promovarea unor standarde ridicate
- c) Evitarea suferinței (a nu face rău)
- d) Responsabilitate extinsă
- e) Continuitatea serviciului
- f) Întreruperea serviciului în condițiile lipsei de beneficii pentru client
- g) Rezolvarea informală a încălcărilor Codului
- h) Sprijinul colegial

Art. 133 A. Responsabilitatea față de calitatea și consecințele acțiunilor profesionale

70. În cadrul lor de competență profesională, în baza independenței profesionale conferite de Legea nr. 213/2004, cu modificările ulterioare, psihologii vor decide alegerea și aplicarea celor mai potrivite metode și tehnici psihologice. Ei răspund personal de alegerile și de consecințele directe ale acțiunilor lor, în funcție de atestarea profesională primită.

71. Psihologii se vor consulta și cu alți specialiști sau cu diverse instituții pentru a promova starea de bine a individului și a societății.

Art. 134 B. Promovarea unor standarde ridicate

72. Psihologii vor contribui la dezvoltarea psihologiei ca știință și a societății în general, prin cercetarea și prin exprimarea liberă a cunoștințelor și ideilor, excepție făcând activitățile ce intră în conflict cu dispozițiile legale în vigoare sau cu prevederile prezentului cod.

73. Psihologii vor susține cu responsabilitate rolul psihologiei ca profesie în fața societății și vor promova și menține cele mai înalte standarde de calitate.

74. Psihologii vor promova și vor facilita dezvoltarea științifică și profesională a angajaților, a celor supervizați, a studenților, a participanților la programe de formare profesională etc.

75. Psihologii vor sesiza Colegiului Psihologilor din România cazurile de abatere de la normele de etică profesională dacă rezolvarea corectă, pe căi amiabile, a situației nu a fost posibilă.

76. Dacă responsabilitățile etice ale psihologilor intră în conflict cu alte reglementări în vigoare sau cu solicitările din partea angajatorilor, psihologii vor clarifica natura conflictului, vor afirma obligația lor legală de a respecta Codul și vor face, în limita posibilităților lor, pașii necesari pentru soluționarea acestuia în acord cu principiile și standardele etice.

Art. 135C. Evitarea suferinței (a nu face rău)

77. Psihologii vor proteja și vor promova starea de bine, evitând provocarea de suferințe clienților, studenților, participanților la cercetare, colegilor de profesie și celorlalți, asumându-și cu responsabilitate consecințele propriilor acțiuni.

78. În cazul în care un anumit grad de suferință este previzibil și inevitabil, psihologul se va strădui să reducă, pe cât posibil, nivelul de suferință implicat.

79. Psihologii vor respecta dreptul persoanei de a sista, fără nicio justificare, participarea la serviciul furnizat sau la activități de cercetare științifică.

80. Psihologii vor refuza să îndrume, să instruiască ori să furnizeze informații celor care, după judecata lor, ar putea utiliza în mod ilegal sau neetic cunoștințele și deprinderile, voluntar sau involuntar, în dauna celorlalți.

81. Psihologii nu vor contribui și nu se vor angaja în cercetare sau orice alt tip de activitate care contravine reglementărilor legale privind drepturile omului.

Art. 136 D. Responsabilitate extinsă

82. Psihologii nu vor delega activități psihologice unor persoane care nu au competențele necesare pentru acele activități.

83. Psihologii acționează cu responsabilitate pentru a instrui, a susține și a urmări respectarea standardelor de etică profesională de către asistenți, angajați, persoane aflate în formare sau supervizare etc., în condițiile reglementărilor în vigoare pentru fiecare activitate.

Art. 137 E. Continuitatea serviciului

84. Dacă din motive de boală sau ca urmare a unor evenimente survenite în viața psihologului, acesta nu mai poate continua oferirea serviciului în bune condiții, va depune toate eforturile pentru a asigura clientului continuitatea serviciului, ajutându-l să identifice un psiholog care îi poate oferi în mod competent asistența necesară.

85. Atunci când există o intenție justificată de încetare a serviciului psihologic oferit clientului și de îndrumare a acestuia spre un alt coleg de profesie, psihologii vor menține un contact suportiv și responsabil față de client până când acesta își asumă continuarea serviciului în cauză.

Art. 138 F. Întreruperea serviciului în condițiile lipsei de beneficii pentru client

86. Psihologii vor încheia serviciile oferite în situația în care clienții nu au beneficii și pare improbabil să obțină beneficii prin serviciile respective și vor îndruma clienții spre un psiholog care îi poate asista în mod adecvat.

Art. 139G. Rezolvarea informală a încălcărilor Codului

87. În cazul în care psihologii constată că există abateri ale unui coleg de la normele prezentului cod, îi vor semnala amiabil acestuia abaterea constatată și se vor adresa Comisiei de deontologie și disciplină a Colegiului Psihologilor din România în cazul în care comportamentul neetic persistă.

Art. 140 H. Sprijinul colegial

88. Psihologii vor căuta să sprijine pe cât posibil eforturile profesionale ale colegilor, în limita disponibilităților participative și a timpului disponibil.

Capitolul IV Principiul integrității profesionale

Art. 141 Psihologii vor căuta să manifeste cel mai înalt grad de integritate morală și profesională în toate relațiile lor profesionale. Este de datoria psihologului să prezinte onest pregătirea și calificările sale oriunde se află în relații profesionale și, de asemenea, să nu permită sau să tolereze practicile incorecte și discriminatorii.

Aderarea la acest principiu presupune respectarea următoarelor standarde:

- a) Standarde referitoare la onestitate și acuratețe
- b) Standarde referitoare la onestitate și claritate în relații
- c) Standarde referitoare la angajamente contractuale, onorarii și taxe
- d) Standarde pentru declarații publice și reclamă

Art. 142 A. Standarde referitoare la onestitate și acuratețe

A.1. Recunoașterea limitelor profesionale

89. Psihologii vor fi reflexivi, deschiși și conștienți de limitele lor personale și profesionale.

90. Psihologii vor prezenta într-o manieră onestă domeniile de specialitate în care sunt atestați, competențele, afilierea și experiența profesională, nefiind acceptate niciun fel de distorsiuni, omisiuni sau false prezentări în acest sens.

91. Psihologii vor folosi doar titlurile profesionale la care au dreptul în virtutea pregătirii, atestării, licențierii sau angajării.

A.2. Obiectivitate și acuratețe

92. Psihologii vor promova acuratețea, obiectivitatea, onestitatea și buna-credință în activitățile lor profesionale. În aceste activități, psihologii nu se vor angaja în eludări, subterfugii sau denaturări intenționate ale faptelor.

A.3. Prezentarea rezultatelor

93. Psihologii vor prezenta cu onestitate, obiectivitate și acuratețe concluziile, opiniile și rezultatele activităților lor profesionale, recunoscând și precizând limitele acestora. Psihologii vor oferi clienților sau altor beneficiari explicațiile necesare, folosind un limbaj adecvat pentru a le facilita înțelegerea rezultatelor și a concluziilor.

94. Psihologii își vor asuma doar meritele pentru munca, ideile și contribuțiile proprii și vor recunoaște munca și ideile celorlalți (inclusiv studenți) pe măsura contribuției lor.

95. Psihologii se vor strădui să comunice cât mai complet și obiectiv cu putință, distingând între fapte, opinii, teorii, ipoteze sau idei atunci când își prezintă cunoștințele, descoperirile și perspectivele.

96. Dacă rezultatele cercetărilor lor sunt prezentate distorsionat de către alte persoane (sponsor, agenție de știri, clienți), psihologii vor acționa cu promptitudine, în limita posibilităților, pentru a clarifica și corecta informațiile.

Art. 143 B. Standarde referitoare la onestitate și claritate în relații

B.1. Evitarea discriminării și a conflictului de interese

97. Psihologii nu practică, nu îngăduie, nu instigă, nu colaborează la, nu consimt și nu facilitează nicio formă de discriminare.

98. Psihologii vor evita orice imixtiuni care afectează calitatea actului profesional, fie că e vorba de interese personale, politice, de afaceri sau de alt tip.

99. Psihologii vor evita să ofere recompense exagerate pentru a motiva un individ sau un grup să participe într-o activitate care implică riscuri majore și previzibile.

100. Psihologii nu vor contribui, fie singuri, fie în colaborare cu alții, la niciun fel de practici care pot viola libertatea individuală sau integritatea fizică sau psihologică a oricărei persoane.

101. O relație se consideră a fi multiplă în cazul în care un psiholog:

- a) exercită cel puțin două roluri profesionale în același timp în raport cu o persoană (de exemplu, cu clienții, angajații, cei supervizați, studenții, persoanele aflate în formare sau participanții la cercetări);
- b) exercită un rol profesional și în același timp se află în alt rol în raport cu aceeași persoană;
- c) exercită un rol profesional în raport cu o persoană și se află în cel puțin o altă relație cu o altă persoană care este rudă apropiată a celei dintâi.

102. Psihologii vor evita relațiile multiple atunci când acestea prezintă, în mod rezonabil, riscul de a diminua obiectivitatea, competența și eficiența îndeplinirii funcțiilor lor profesionale sau riscul de a duce la exploatarea sau prejudicierea persoanei cu care se află în relație profesională.

103. Dacă psihologii ajung să se afle, ca urmare a unor factori care nu puteau fi anticipați, într-o relație multiplă potențial nocivă, vor face pașii rezonabili să o rezolve, având grijă să protejeze persoana sau persoanele afectate și să acționeze în acord cu prezentul cod.

B.3. Evitarea hărțuirii

104. Psihologii nu se vor angaja în nicio formă de hărțuire, fie că aceasta este sexuală, emoțională, verbală sau nonverbală.

B.4. Evitarea abuzului

105. Psihologii nu se vor angaja în comportamente de defăimare sau de abuz (fizic, sexual, emoțional, verbal sau spiritual) față de persoanele cu care vin în contact în timpul activității lor profesionale.

106. Psihologii vor evita relațiile extraprofesionale cu clienții lor. Aceste relații scad distanța profesională necesară și pot conduce la conflict de interese sau abuz.

107. Psihologii sunt conștienți de felul în care intimitatea sau sexualitatea pot afecta relația dintre psiholog și client. Psihologii nu se vor angaja în relații sexuale cu clienții lor.

B.5. Nonexploatarea

108. Psihologii nu vor exploata și nu vor profita, sub nicio formă, de persoanele față de care, prin profesie sau poziție, manifestă un ascendent de autoritate (clienți, studenți, participanți la cercetare, supervizați, angajați), orice formă de exploatare sau abuz de autoritate fiind strict interzisă.

B.6. Evitarea conflictului de interese (neintrarea în rol)

109. Psihologii se vor abține de la intrarea într-un rol profesional atunci când, din motive de ordin personal, științific, legal, profesional, financiar:

- a) obiectivitatea, competența sau eficiența activității lor profesionale pot fi afectate;
- b) există riscul exploatării sau producerii unor daune clienților/participanților la cercetare.

Art. 144 C. Standarde referitoare la angajamente contractuale, onorarii și taxe

C.1. Angajamentele contractuale

110. Psihologii vor onora angajamentele asumate prin orice tip de contract încheiat în legătură cu exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică. Dacă apar situații neprevăzute care îi împiedică să își ducă la îndeplinire angajamentele, psihologii vor informa și vor oferi explicații complete și sincere părților implicate.

C.2. Dreptul la onorarii

111. Pentru orice serviciu profesional oferit de psihologi, aceștia au dreptul să primească onorarii sau salarii negociate în mod liber cu beneficiarul sau cu o terță parte. Psihologul nu va condiționa intervenția psihologică sau rezultatele probabile ale intervenției psihologice de obținerea unor favoruri pentru sine sau pentru terți.

C.3. Acordul pentru onorariu

112. Psihologii vor căuta să stabilească, de comun acord cu beneficiarul serviciului oferit, care sunt valoarea și modalitatea de percepere a onorariului în condițiile legilor în vigoare și fără o falsă prezentare a cuantumului acestui onorariu.

113. Psihologii informează clienții în avans asupra condițiilor financiare ale serviciului și nu vor accepta recompense, cadouri sau favoruri din partea clientului în plus față de onorariul convenit.

C.4. Renegocierea

114. Dacă, din motive justificate, serviciul oferit necesită restrângeri și limitări, acordul inițial va fi renegociat cât mai curând posibil. Psihologii își rezervă dreptul de a modifica valoarea onorariului în funcție de situațiile obiective noi apărute, printr-o notificare prealabilă.

C.5. Limitele onorariului

115. Onorariul fixat va depinde de calitatea serviciului oferit și competențele profesionale ale psihologului, însă psihologii vor avea grijă să nu ceară un onorariu disproporționat față de valoarea serviciului oferit. Psihologii nu vor exploata beneficiarii serviciilor lor și vor explica, dacă este cazul, valoarea onorariului stabilit.

C.6. Concurența neloială și practici neetice în raport cu concurența

116. Psihologii nu vor practica concurența neloială astfel cum aceasta este reglementată de normele legale în vigoare. De asemenea, următoarele practici sunt interzise și se consideră neetice în exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică: tentativa sau acțiunea de atragere sau deturnare de clienți, prin denigrarea sau discreditarea altui psiholog; practicarea unor onorarii subevaluate în mod intenționat, având cunoștință de oferta anterioară a altui psiholog; folosirea unei funcții publice pe care psihologul o deține în scopul atragerii de clienți în interes propriu pentru servicii care intră în obligațiile lui profesionale; furnizarea de date nereale privind competența și/sau atestarea profesională în scopul de a-l induce în eroare pe beneficiar.

Art. 145 D. Standarde pentru declarații publice și reclamă

D.1. Onestitatea în reclamă

117. Psihologii își pot face publicitate numai pe baza propriilor realizări, evitând promovarea unor realizări profesionale nereale sau exagerate și cu condiția să nu pună în cauză activitatea unui coleg de profesie. Nu sunt considerate acțiuni publicitare acele manifestări în care numele sau aspecte ale activității lor profesionale sunt menționate în materiale scrise sau audiovizuale realizate de către terți în scopul informării publicului și nici acele intervenții publice ale psihologilor cu referiri la activitatea sau creațiile lor, dacă acestea nu sunt comandate și plătite de către aceștia.

118. În redactarea anunțurilor sau a mesajelor de reclamă pentru serviciile, produsele sau publicațiile lor, psihologii nu vor folosi:

- a) afirmații nereale, înșelătoare sau derutante;
- b) afirmații care clamează sau implică superioritatea psihologului față de orice psiholog sau față de toți psihologii;
- c) afirmații care creează așteptări nejustificate ale unor rezultate favorabile;
- d) afirmații care pot induce sau care speculează fricile clienților referitoare la consecințele pe care le-ar avea refuzul lor de a apela la serviciile oferite;
- e) orice afirmații care susțin sau implică în mod nejustificat faptul că psihologul folosește metode, aparate sau materiale exclusive sau superioare;
- f) afirmațiile senzationaliste, vulgare sau care ar afecta în orice alt mod prestigiul profesiei.

D.2. Responsabilități de reclamă

119. a) Psihologii care angajează persoane fizice sau juridice în scopul de a crea și/sau difuza mesaje care să promoveze practica lor profesională, produsele sau activitățile lor își vor păstra responsabilitatea profesională pentru mesajele respective; b) Psihologii nu vor oferi remunerări angajaților din presa scrisă și audiovizuală sau din alte forme de comunicare a informației către public pentru a li se face publicitate în cadrul programelor/secțiunilor de știri; c) Publicitatea făcută activității unui psiholog trebuie să fie explicită și identificată ca atare.

120. Psihologii care realizează anunțurile, cataloagele, broșurile sau reclama pentru simpozioane, seminare sau alte programe educaționale se vor asigura că descriu cu precizie publicul-țintă, programul, obiectivele educaționale și taxele.

D.3. Reprezentarea în declarații

121. Psihologii vor clarifica dacă acționează ca simpli cetățeni, ca membri ai unor organizații sau grupuri specifice, atunci când dau declarații sau când sunt implicați în activități publice.

D.4. Declarații publice

122. Atunci când psihologii oferă informații, exprimă puncte de vedere pe teme profesionale și fac declarații publice prin mijloace de informare în masă, publicații de specialitate sau în format electronic, se vor asigura că acestea se înscriu în limitele competențelor profesionale și nu contravin prevederilor prezentului cod.

123. Psihologii vor evita să participe la activități care pot cauza daune imaginii psihologilor sau psihologiei ca profesie.

124. Atunci când oferă informații despre psihologie și practica profesională, psihologii caută să corecteze concepțiile eronate și să evite afectarea psihologiei ca știință sau a profesiei de psiholog.

D.5. Afirmatii despre persoane

125. Psihologii evită să facă afirmații profesionale publice referitoare la persoane, fiind conștienți de responsabilitatea lor de a preveni posibilele efecte negative asupra acestora.

126. În scrierile, conferințele sau comunicările media, psihologii nu vor dezvălui informații confidențiale obținute în activitățile lor profesionale decât dacă: a) ascund sau modifică semnificativ datele care pot identifica persoana/organizația, astfel încât acestea să nu poată fi recunoscute; b) persoana sau organizația și-a dat consimțământul în scris sau c) există o autorizare legală de a face acest lucru.

D.6. Situații publice

127. Psihologii își asumă responsabilitatea deplină pentru apariția lor publică, aceasta trebuind să fie în acord cu principiile și standardele din prezentul cod.

Capitolul V Standarde specifice

Art. 146. Educație și formare

A.1. Calitatea ofertei educaționale și formative

128. Psihologii vor manifesta preocupare față de programele educaționale și cele de formare profesională, asigurându-se că acestea furnizează cunoștințele și experiența necesare și suficiente pentru pregătirea studenților, cursanților și supervizaților la standarde corespunzătoare atestărilor, diplomelor sau gradelor academice/profesionale care urmează să fie obținute.

A.2. Transparența

129. Psihologii care răspund de programele educaționale sau de formare se vor asigura că există o descriere recentă și precisă a acestora: obiectivele, conținutul, beneficiile și obligațiile care trebuie îndeplinite pentru absolvirea programului, inclusiv modalitățile de evaluare și taxele incluse. Aceste informații trebuie să fie disponibile pentru toate părțile interesate.

A.3. Responsabilitate educațională

130. Psihologii se vor asigura că programele cursurilor acoperă tematica propusă, că informația este prezentată cu acuratețe, că există modalități adecvate de evaluare a progresului și că tipurile de experiențe descrise la curs sunt relevante.

A.4. Protecția informațiilor personale nerelevante

131. Psihologii nu vor cere studenților sau celor supervizați să dezvăluie informații nerelevante în activitățile de curs sau în cadrul unor programe de formare profesională/supervizare.

A.5. Conflicte în evaluare

132. Psihologii din instituțiile de învățământ superior care evaluează performanța academică a studenților într-o formă de psihoterapie nu vor oferi și servicii de psihoterapie studenților pe care îi evaluează, pe durata acestei evaluări. În cazul unui curs/program în care psihoterapia individuală sau de grup este

specificată ca o cerință obligatorie, psihologii responsabili cu derularea programului vor permite studenților/cursanților să opteze pentru serviciile specialiștilor neafiliați la respectivul program.

A.6. Hărțuire și relații sexuale

133. Psihologii nu vor hărțui sexual și nu se vor angaja în relații sexuale cu asistenții, elevii, studenții, cursanții sau supervizații.

A.7. Abuzul de autoritate

134. Fiind conștienți de influența pe care o au ca profesori sau coordonatori asupra elevilor, studenților, participanților la cursuri sau a celor aflați în supervizare, psihologii nu vor face abuz de autoritatea lor și nu vor umili sau amenința în niciun fel integritatea sau imaginea de sine a elevilor, studenților, supervizaților.

A.8. Calificări speciale

135. Psihologii nu vor forma persoane care nu au absolvit o formă de învățământ superior în domeniul psihologiei (sau în domeniile conexe acceptate conform reglementărilor în vigoare), nu au specializare, experiență de lucru sau orice altă dovadă de calificare, atunci când formarea vizează folosirea metodelor sau tehnicilor speciale (de exemplu, hipnoză, biofeedback, tehnici avansate de testare etc.).

Art. 147 B. Intervenție psihologică, psihoterapie și consiliere

B.1. Informarea clientului

136. În obținerea consimțământului informat din partea clienților, psihologii vor informa în prealabil clientul cu privire la forma de psihoterapie utilizată, metodele folosite, riscuri, alternative, limitele confidențialității, implicarea unor terți, onorarii și vor da curs oricărei altei cereri de informare adresate de client în acest sens. Dacă psihologul se află încă în supervizare, dar poate desfășura în mod legal și profesional activitatea terapeutică pentru care se află în supervizare, va aduce la cunoștința clientului acest lucru cât mai curând posibil.

137. În cazul în care beneficiarul serviciilor de consiliere psihologică, psihoterapie, intervenție logopedică etc. este minor, intervenția psihologică se poate realiza doar cu acordul reprezentanților legali ai acestuia, cu excepția situațiilor de urgență sau a situațiilor în care serviciile psihologice au fost dispuse de instanța de judecată. Psihologul va căuta să obțină asentimentul copilului, oferindu-i informațiile relevante într-un limbaj accesibil, adecvat nivelului de dezvoltare.

B.2. Consimțământul pentru dezvoltare

138. În cazul în care psihologii intenționează să folosească în procesul de formare sau supervizare înregistrările audiovideo ale ședințelor de consiliere sau psihoterapie, este necesară obținerea prealabilă a consimțământului clientului.

B.3. Intimitatea relației profesionale

139. Clienții vor beneficia de servicii de consultanță, consiliere sau psihoterapie din partea psihologilor fără prezența unor terți, aceasta fiind permisă numai dacă există un acord în acest sens, atât din partea clientului, cât și din partea psihologului.

B.4. Precizarea clientului

140. Atunci când în procesul psihoterapeutic sunt implicați fie partenerul de viață, fie alți membri de familie, psihologii vor clarifica relațiile pe care le au cu fiecare persoană implicată și vor preciza cine este clientul: o anumită persoană, cuplul, familia. Psihologii vor preciza, de asemenea, care sunt limitele confidențialității.

B.5. Precizări suplimentare în terapia de grup

141. În cadrul terapiei de grup psihologii vor preciza regulile de grup, rolurile și responsabilitățile ce revin tuturor participanților și, de asemenea, limitele confidențialității.

B.6. Analiza ofertei de serviciu complex

142. În cazul în care clienții primesc deja servicii psihologice și de la alți psihologi sau de la alți specialiști din alte domenii, psihologul va examina posibilitatea angajării sale într-o relație terapeutică (dacă aceasta este solicitată) prin analiza condițiilor, beneficiilor potențiale ale clientului, riscurilor de conflict sau a

confuziilor care pot să apară. Psihologul va discuta cu clientul aceste limitări înainte de obținerea consimțământului.

B.7. Intimitatea sexuală cu clienții sau apropiați ai acestora

143. Psihologii nu se vor angaja în relații de intimitate sexuală cu clienții lor, cu persoanele despre care știu că se află în relații apropiate cu clienții și nici nu vor încheia terapia pentru a nu intra sub incidența acestui standard.

B.8. Psihoterapia cu parteneri sexuali

144. Psihologii nu vor accepta în psihoterapie persoane cu care au avut relații de intimitate sexuală.

B.9. Relația sexuală cu foștii clienți

145. Psihologii nu se vor angaja în relații de intimitate sexuală cu foștii clienți pentru cel puțin doi ani de la întreruperea sau încheierea relației psihoterapeutice.

B.10. Încheierea terapiei din lipsă de beneficii

146. Psihologii vor încheia orice formă de terapie cu clienții lor dacă există dovezi clare că aceștia nu mai au niciun beneficiu prin continuarea terapiei sau în cazul în care continuarea acesteia poate produce daune clienților.

B.11. Încheierea terapiei din alte motive

147. Psihologii vor încheia terapia în cazul în care clientul intră într-o relație cu o persoană și ar apărea astfel riscul unei relații multiple potențial nocive, dacă există o agresiune din partea clientului asupra terapeutului sau dacă există o solicitare clară în acest sens din partea clientului.

B.12. Întreruperea și continuarea terapiei

148. Dacă, din motive de boală sau de indisponibilitate a psihologului, terapia trebuie întreruptă pentru o perioadă mai lungă de timp, atunci psihologul va căuta să îi ofere clientului o posibilitate de continuare a terapiei cu un alt coleg psiholog care are disponibilitatea și competența necesare continuării terapiei și care va putea fi informat cu privire la stadiul în care se află terapia, cu consimțământul clientului.

B.13. Continuarea terapiei cu un alt terapeut

149. Psihologul care preia un client de la un coleg care, din motive justificate, nu mai poate continua actul terapeutic, va examina cu atenție conținutul demersului, potențialul de risc, beneficiile, iar, dacă este nevoie, se poate consulta cu cei ce au fost implicați în procesul terapeutic și abia apoi va decide modalitățile de continuare a terapiei.

Art. 148C. Evaluare și diagnoză

C.1. Prezentarea caracteristicilor psihologice

150. Psihologii vor oferi informații despre caracteristicile psihologice ale indivizilor numai după ce au realizat o evaluare adecvată, care să susțină științific și metodologic afirmațiile și concluziile lor, indiferent dacă este vorba de recomandări, avize, rapoarte, evaluări sau expertize psihologice judiciare sau extrajudiciare, precizând limitele afirmațiilor, concluziilor și recomandărilor lor.

C.2. Condiții de utilizare a instrumentelor

151. Psihologii vor utiliza (administra, calcula scorul, interpreta) metodele și tehnicile de evaluare în conformitate cu manualele de aplicare ale instrumentelor respective și într-un mod adecvat scopului evaluării.

152. Psihologii utilizează instrumente de evaluare ale căror caracteristici (validitate, fidelitate) au fost stabilite pentru populația testată. Atunci când validitatea și fidelitatea nu sunt cunoscute pentru populația testată, psihologii precizează limitele rezultatelor și interpretărilor derivate din absența acestor informații.

153. Psihologii respectă legislația în vigoare cu privire la drepturile de autor și de proprietate intelectuală pentru instrumentele de evaluare folosite.

C.3. Consimțământul pentru evaluare/diagnoză

154. Psihologii vor obține consimțământul informat pentru serviciile de evaluare, cu excepția cazului în care:

a) acestea sunt cerute de lege, de reglementările în vigoare sau prin decizia/cu aprobarea instanței;

b) testarea este o activitate obișnuită educațională, instituțională sau organizațională prevăzută de norme legale sau reglementări interne, situație în care acordul se obține prin înscrierea în programul educațional, angajarea într-o anumită funcție, înscrierea într-o profesie etc.

155. Consimțământul informat include explicarea naturii și scopului evaluării, costurile, implicarea unei-a treia părți, limitele de confidențialitate, modul de colectare, păstrare, utilizare a datelor obținute și orice alte informații necesare persoanei pentru a lua o decizie informată; psihologii vor oferi persoanei evaluate ocazii de a formula întrebări și de a primi răspunsuri.

156. Psihologii vor informa persoanele fără capacitate deplină de a-și da consimțământul și persoanele pentru care testarea este cerută de reglementările legislative sau dispusă de instanța de judecată, cu privire la natura și scopul serviciilor de evaluare propuse, folosind un limbaj ușor de înțeles pentru persoana care urmează să fie evaluată.

157. În cazul în care beneficiarul direct al serviciilor psihologice este un copil minor, psihologul va obține acordul și consimțământul pentru evaluarea psihologică de la cel puțin unul dintre reprezentanții legali ai acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute de lege sau dispuse de instanța de judecată.

158. În situații de urgență, în care evaluarea este necesară pentru starea de sănătate a clientului, iar consimțământul informat prealabil nu se poate obține, din partea acestuia sau a reprezentantului legal, psihologul va efectua serviciul, în interesul clientului. Dacă beneficiarul serviciului este minor, psihologii vor informa de îndată reprezentanții legali sau autoritatea tutelară despre serviciul oferit clientului.

159. În cazul în care evaluarea psihologică a copilului minor a fost realizată în prezența unui singur părinte, psihologul va menționa, în raportul eliberat, imposibilitatea evaluării psihologice a relației acestuia cu celălalt părinte.

160. Psihologii vor respecta drepturile clienților sau ale participanților la cercetare referitor la protecția datelor personale. În cazul utilizării unor instrumente de evaluare pentru care administrarea, scorarea, emiterea rapoartelor se realizează online, psihologii vor oferi clienților toate informațiile prevăzute de reglementările legale privind colectarea și utilizarea informațiilor lor personale de către furnizorul serviciilor de testare și măsurile întreprinse pentru protecția datelor cu caracter personal.

161. Psihologii care folosesc serviciile unui traducător vor cere consimțământul clientului pentru a folosi serviciile aceluia traducător și se vor asigura că se va menține confidențialitatea rezultatelor, securitatea instrumentelor, inclusiv a documentelor de evaluare/diagnoză.

C.4. Datele de evaluare/diagnoză

162. Datele de evaluare/diagnoză obținute pot fi scoruri brute și standardizate, răspunsurile clientului la stimuli sau la întrebările la test, notele, înregistrările și consemnările psihologului, declarațiile clientului, observațiile privind comportamentul clientului în timpul unei examinări. Psihologii vor oferi datele obținute, sub formă de rezultate, clientului și, dacă este cazul, unor terți, numai cu consimțământul clientului sau fără acordul acestuia în situațiile prevăzute de reglementările legale în vigoare sau dispuse de instanța de judecată. Psihologii vor evita să facă publice datele de evaluare/diagnoză obținute, cu excepția situațiilor prevăzute de reglementările legale în vigoare sau dispuse de instanța de judecată, protejând clientul de orice formă de exploatare, abuz și prevenind devalorizarea datelor de evaluare/diagnoză. Datele de evaluare/diagnoză reprezintă proprietatea psihologului sau a instituției care realizează evaluarea/diagnoza și vor putea fi administrate și utilizate doar de către psihologi calificați în folosirea acestor instrumente.

C.5. Construcția de instrumente

163. Psihologii care construiesc sau adaptează teste și alte instrumente de măsurare vor folosi proceduri în acord cu normele instituite de Colegiu.

C.6. Interpretarea rezultatelor

164. În interpretarea rezultatelor evaluării, fiind incluse aici și interpretările computerizate, psihologii vor lua în considerare scopul evaluării, precum și numeroși alți factori, abilitățile de testare și caracteristicile persoanei evaluate (caracteristici situaționale, personale, lingvistice și culturale) care pot afecta judecățile psihologilor sau care pot reduce acuratețea interpretărilor.

C.7. Calificarea în testare

165. Psihologii nu vor promova sau încuraja folosirea tehnicilor de evaluare psihologică de către persoane necalificate și neautorizate, decât în cadrul unei formări în care există o supervizare adecvată.

C.8. Actualitatea evaluării

166. Psihologii nu își vor baza deciziile sau recomandările pe teste depășite/invechite, pe date care nu mai sunt folositoare pentru scopul curent sau care nu corespund normelor de avizare ale metodelor și tehnicilor de evaluare stabilite de Colegiu.

C.9. Responsabilitatea administrării instrumentelor

167. Psihologii care oferă servicii psihologice de evaluare altor profesioniști vor prezenta cu acuratețe scopul, normele, validitatea, fidelitatea și aplicarea fiecărei proceduri, precum și orice altă calitate a acestora. Psihologii își vor menține responsabilitatea pentru aplicarea, interpretarea și folosirea adecvată a instrumentelor de evaluare, indiferent dacă vor interpreta rezultatele ei înșiși sau vor folosi o interpretare computerizată sau de altă natură.

C.10. Prezentarea rezultatelor pentru cei evaluați

168. Indiferent dacă cotarea și interpretarea sunt făcute de psihologi, angajați ai acestora sau asistenți sau prin modalități automate/computerizate, psihologii vor oferi persoanei evaluate sau reprezentantului acesteia explicațiile necesare înțelegerii rezultatelor, excepție făcând situațiile în care natura relației împiedică acest lucru (situații de evaluare organizațională, pre-angajare și evaluări prevăzute de reglementările în vigoare), acest fapt fiind adus la cunoștința persoanei evaluate înaintea începerii evaluării.

C.11. Materialele

169. Materialele de evaluare/diagnoză cuprind manualul instrumentului, instrumentul propriu-zis, protocoale, întrebările sau stimulii utilizați, alte fișe sau formulare necesare și nu includ datele de evaluare/diagnoză.

170. Psihologii vor menține integritatea și securitatea materialelor testului și a altor metode de evaluare prin neînstrăinarea lor către persoane care nu au competența necesară, respectând dreptul de proprietate intelectuală prevăzut de lege și obligațiile de tip contractual privind utilizarea instrumentului.

171. Psihologii nu vor pune la dispoziția clienților probe, grile, răspunsuri corecte sau alte materiale de evaluare/diagnoză în scopul facilitării obținerii de către aceștia a unor rezultate superioare la evaluări psihologice.

C.12. Dreptul la a doua opinie de specialitate

172. Persoana evaluată poate beneficia de o a doua opinie de specialitate în termen de 30 de zile de la comunicarea rezultatului, cu excepția situațiilor în care reglementările legale/instituționale sau tipul/natura evaluării împiedică acest lucru. Psihologul care va oferi a doua opinie de specialitate va avea cel puțin aceeași treaptă de specializare ca și cel care a realizat evaluarea inițială.

Art. 149 D. Cercetare științifică și valorificarea rezultatelor

D.1. Standarde internaționale

173. În cercetările lor, psihologii vor căuta, pe cât posibil, să promoveze cele mai noi metodologii de cercetare utilizate de comunitatea psihologică internațională, respectând atât standardele de rigoare științifică, cât și standardele etice.

D.2. Acordul de cercetare

174. Atunci când psihologii au nevoie de aprobare, din partea unei instituții, pentru desfășurarea cercetărilor, aceștia vor furniza toate datele necesare pentru acordarea aprobării și vor avea în vedere ca protocolul de cercetare să corespundă aprobărilor primite.

D.3. Obținerea consimțământului

175. În obținerea consimțământului informat, psihologii vor aduce la cunoștință participanților scopurile cercetării, durata, procedurile utilizate, riscurile, beneficiile, inclusiv compensațiile financiare, limitele confidențialității, dreptul oricui de a se retrage din cercetare și, în general, toate datele pe care participanții le solicită și de care au nevoie pentru a-și da consimțământul. În cazul în care există posibilitatea producerii de daune și suferință, psihologii au obligația să le diminueze cât se poate de mult.

D.4. Utilizarea de suport audiovideo

176. Psihologii vor obține consimțământul informat de la toți participanții la cercetare pentru înregistrările audio și video, înainte efectuării acestora, oferind garanții că acestea vor fi utilizate numai într-o manieră în care identificarea nu poate produce daune celor implicați.

D.5. Limitări ale informării

177. Psihologii nu vor face studii și cercetări care implică proceduri de prezentare ascunsă/falsă a modelului de cercetare decât dacă alternativa de prezentare corectă nu este fezabilă științific sau aduce o alterare evidentă concluziilor cercetării. În acest caz, participanții vor fi informați de utilizarea unui astfel de model de cercetare și vor participa numai dacă își dau consimțământul, putând oricând să își retragă datele din cercetare. Cercetarea, în acest caz, poate fi derulată numai dacă nu poate produce suferință sau daune participanților.

D.6. Excepția de la consimțământ

178. Psihologii se pot dispensa în cadrul cercetărilor de consimțământul informat al participanților numai dacă: a) cercetarea nu poate produce în niciun fel daune (observații naturale, practici educaționale sau curriculare, chestionare anonime, cercetare de arhive); sau b) este permisă de reglementări în vigoare.

D.7. Persoane și grupuri vulnerabile

179. Psihologii vor căuta să evalueze etic, independent, cu respectarea drepturilor omului și să ia toate măsurile de protecție pentru orice cercetare ce implică grupuri vulnerabile și/sau persoane cu incapacitate de a-și da consimțământul informat, înainte de a lua decizia de a începe.

D.8. Evitarea unor categorii de subiecți

180. Psihologii nu se vor folosi de persoane cu incapacitate de a-și da consimțământul în niciun studiu sau cercetare, dacă studiul sau cercetarea avută în vedere poate fi finalizată la fel de bine cu persoane care au capacitatea deplină de a-și da consimțământul informat.

D.9. Manipularea prin creșterea compensațiilor

181. Psihologii vor evita să propună și să acorde participanților la cercetare compensații financiare excesive sau alte forme de stimulente pentru participarea la cercetare și care pot favoriza obținerea consimțământului, cu atât mai mult atunci când sunt evidente clare că există riscul producerii de suferință și daune în timpul cercetării.

D.10. Utilizarea animalelor în cercetare

182. Psihologii care utilizează animale în cercetările lor vor evita provocarea de suferință acestora, iar în situația în care acest lucru nu este posibil, vor căuta să minimizeze pe cât posibil provocarea de suferință.

D.11. Corectitudinea datelor

183. Psihologii nu au voie să prezinte date nereale, pentru care nu au fost făcute măsurători. Dacă vor constata erori de prezentare a datelor sau de prelucrare a acestora, vor face toți pașii necesari pentru corectarea acestora, altfel vor retrage și anula cercetarea.

D.12. Plagiatul

184. Psihologii nu vor prezenta date sau rezultate din alte studii sau cercetări, ca aparținându-le lor, orice formă de plagiat fiind interzisă.

D.13. Abuzul de status

185. Psihologii vor fi creditați, atât pentru cercetările făcute, cât și pentru publicarea acestora, numai în măsura în care aceștia au o contribuție majoră. Astfel, psihologii vor face distincția între autor principal al cercetării, contribuție la cercetare, contribuție minoră și statutul sau poziția pe care o deține respectivul psiholog. Astfel, poziția academică, titlul academic, poziția socială sau cea de șef de departament sau manager într-o instituție nu conferă nimănui credit pentru o poziție principală în cercetare, decât în măsura în care există o acoperire reală prin contribuția adusă la cercetare, și nu prin statutul social sau academic.

D.14. Transmiterea datelor

186. Atunci când există solicitări de folosire sau de verificare a datelor din partea unui alt cercetător decât cei implicați direct în cercetare, psihologii vor putea oferi datele de cercetare numai în măsura în care se

păstrează confidențialitatea acestor informații de către cei cărora li se încredințează și dacă există o specificare clară a modului de utilizare a acestora.

D.15. Protejarea datelor

187. Psihologii vor proteja datele de cercetare, asigurându-se că acestea sunt păstrate în condiții de securitate. Protocoalele de cercetare, datele de cercetare sistematizate sau cele deja publicate pot fi păstrate fără restricții, dar în condițiile respectării normelor etice.

D.16. Onestitate științifică

188. Psihologii implicați în evaluarea, monitorizarea, realizarea și raportarea activităților de cercetare științifică vor manifesta imparțialitate și obiectivitate și vor respecta drepturile de proprietate intelectuală. Selecția proiectelor de cercetare, a rezultatelor cercetărilor realizate pentru a fi valorificate publicistic sau practic se va face doar pe criterii de relevanță științifică, excluzându-se orice considerent personal sau de natură extraprofesională.

D.17. Buna conduită în cercetarea științifică

189. În activitatea de cercetare științifică psihologii nu vor ascunde sau înlătura rezultatele nedorite, nu vor confecționa rezultate, nu vor înlocui rezultatele cu date fictive, nu vor interpreta deliberat distorsionat rezultatele și nu vor deforma concluziile, nu vor plagia rezultatele sau publicațiile altor autori. Neatribuirea corectă a paternității unei lucrări, nedezvăluirea conflictelor de interese, deturnarea fondurilor de cercetare, neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, lipsa de obiectivitate în evaluări, nerespectarea condițiilor de confidențialitate, precum și publicarea sau finanțarea repetată a aceluși rezultat ca elemente de noutate științifică sunt incompatibile cu conduita etică a cercetătorului.

190. Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie nu constituie abateri de la buna conduită în cercetarea științifică.

11. CODUL DEONTOLOGIC AL FIZIOTERAPEUTULUI

Art. 150 Îndatoririle generale ale fizioterapeutului

a) În serviciul individului și al sănătății publice, fizioterapeutul își exercită misiunea în total acord cu respectul față de viața umană, față de persoană și demnitatea sa. Sănătatea și starea de bine a pacientului au cea mai înaltă însemnătate. Respectul cuvenit persoanei nu încetează nici după moartea acesteia.

b) Fizioterapeutul respectă principiile moralității, probității și responsabilității, indispensabile exercitării profesiei de fizioterapeut, în toate circumstanțele, folosind practici și metode bazate pe cele mai solide dovezi științifice disponibile.

c) Activitatea profesională a fizioterapeutului se desfășoară în limitele competențelor sale.

d) Fizioterapeutul nu poate să renunțe la independența sa profesională sub nicio formă.

e) Fizioterapeutul trebuie să acționeze în concordanță cu legislația în vigoare, pentru a asigura accesul echitabil la tratamente fizioterapeutice. Fizioterapeutul trebuie să asculte, să examineze, să consilieze și să trateze cu aceeași conștiinciozitate toate persoanele, indiferent de vârstă, gen, status marital, conduită socială, conduită sexuală, apartenența sau nonapartenența reală sau presupusă la o rasă, etnie, națiune sau o religie anume, handicap sau starea lor de sănătate, de statutul socioeconomic, alegerile lor privind stilul de viață, gradul de acoperire a asigurării de sănătate, reputația sau sentimentele pe care le are în ceea ce le privește.

f) Fizioterapeutul trebuie să cunoască și să respecte prezentul cod deontologic, precum și reglementările profesionale valabile în jurisdicția sa.

g) Secretul profesional se instituie în interesul pacienților și trebuie păstrat de către fizioterapeuți. Secretul se referă la tot ce este cunoscut de către practician în exercițiul său profesional, adică nu numai ceea ce îi este adus la cunoștință, dar și ceea ce acesta vede și aude.

h) Fizioterapeutul respectă dreptul fiecărei persoane de a-și alege liber fizioterapeutul. El îi facilitează acest drept.

1.1. Pregătirea profesională continuă

a) Fizioterapeutul trebuie să își actualizeze și să își perfecționeze permanent abilitățile și cunoștințele profesionale pe tot parcursul vieții profesionale.

b) Fizioterapeutul trebuie să cunoască ghidurile de practică profesională naționale și/sau internaționale cu impact asupra activității sale și să le aplice în practica sa profesională.

c) Tratamentele oferite de fizioterapeut ar trebui să fie conforme cu ceea ce se așteaptă din partea unui fizioterapeut inteligent și competent.

1.2. Promovarea sănătății și a autoîngrijirii

a) Fizioterapeutul sfătuiește și încurajează pacienții să își îngrijească sănătatea și le recomandă cele mai adecvate măsuri de autoîngrijire a sănătății.

b) Fizioterapeutul trebuie să sprijine inițiativele de promovare a sănătății care își propun să educe pacientul în spiritul profilaxiei primare, secundare și terțiare¹. Această educație poate include consilierea pacienților cu privire la stilul de viață și la impactul acestuia asupra sănătății și a stării lor de bine.

¹ Profilaxia primară se adresează omului sănătos, pentru a-l feri de boli sau de apariția sindromului de decon condiționare fizică; profilaxia primară și secundară se adresează omului vârstnic, la care decon condiționarea a apărut, pentru a-l feri de agravarea și organicizarea ei; profilaxia terțiară se adresează bolnavului cronic, pentru a-l feri de apariția unor agravări sau complicații. (Sbenghe T., Kinesiologie, știința mișcării, Editura Medicală, 2002, București).

c) Atunci când un fizioterapeut participă la o acțiune de informare cu caracter educativ pentru publicul larg, oricare ar fi mijlocul de difuzare, nu face apel decât la date suficient confirmate, dă dovadă de prudență și se preocupă de efectele negative pe care le-ar putea produce asupra publicului. Cu aceste ocazii, el va putea promova cauze de interes general și va face publicitate, conform reglementărilor în vigoare.

d) Fizioterapeutul va putea prezenta din punct de vedere teoretic și practic noi metode și practici profesionale, cu respectarea standardelor de calitate a serviciilor în domeniul fizioterapiei, cu condiția să comunice și rezervele care se impun.

Art. 151 Îndatoririle către pacienți

2.1. Tratatamentul fizioterapeutic

a) Un tratament fizioterapeutic trebuie să includă următoarele:

(i) elaborarea cu cea mai mare grijă a diagnosticului funcțional al pacientului, luând în considerare:

- evaluarea adecvată, detaliată și cât mai precisă (completă) a acestuia, bazându-se pe cât posibil pe metode științifice cât mai moderne și, dacă este cazul, folosind cele mai potrivite mijloace sau ajutoare;

- anamneza sau istoricul cazului;

- punctul de vedere al pacientului/clientului;

(ii) realizarea tratamentului și consilierea pacientului;

b) Fizioterapeutul trebuie să prezinte persoanei pe care o evaluează, tratează sau consiliază informații loiale și clare despre rezultatul evaluării și starea funcțională actuală, precum și despre planul de tratament propus.

c) Activitatea profesională a fizioterapeutului trebuie să se bazeze pe următoarele principii:

(i) se desfășoară în limitele competențelor sale;

(ii) are în vedere faptul că starea de sănătate a pacientului/clientului este de cea mai înaltă însemnătate;

(iii) asigură îngrijiri, folosind tehnici și metode a căror eficiență clinică a fost dovedită;

2.2. Creșterea preocupării pentru calitatea tratamentului și siguranța pacientului/clientului

a) În orice circumstanțe, fizioterapeutul se străduiește să aline suferințele pacientului/clientului prin mijloace adecvate stării sale, precum și să îl susțină moral.

b) Când se află în prezența unui pacient/client sau a unui accidentat care este în pericol, anunță acest lucru, îi acordă ajutorul sau se asigură că primește îngrijirile necesare.

c) Atunci când există situații care pun în pericol siguranța pacientului/clientului său, fizioterapeutul trebuie să semnaleze observațiile sale instituției competente.

d) În situația în care fizioterapeutul consideră că există riscuri cu privire la sănătatea/starea pacientului/clientului, acesta trebuie să documenteze aceste observații, indicând demersurile realizate cu scopul de a diminua riscurile.

e) În limitele competențelor sale, fizioterapeutul este liber să aleagă actele pe care le consideră a fi cele mai potrivite circumstanțelor date. El își va limita actele la ceea ce este necesar pentru calitatea, securitatea și eficacitatea îngrijirilor sale. De asemenea, va lua în considerare avantajele, inconvenientele și consecințele diferitelor opțiuni pe care le are în vedere.

f) Fizioterapeutul trebuie să asigure un tratament personalizat pentru fiecare pacient/client.

g) Pentru a spori calitatea îngrijirii pe care o asigură, fizioterapeutul trebuie să colaboreze cu colegii și pacienții/ clienții, efectuând în preună audituri clinice și practice. Aceștia trebuie să fie pregătiți să își schimbe strategia terapeutică, atunci când este evident că intervenția efectuată nu este eficientă.

h) Este interzis ca fizioterapeutul să supună pacientul unui risc nejustificat prin actele pe care le aplică sau dispozitivele medicale pe care le prescrie.

i) Fizioterapeutul contribuie prin îngrijiri și măsuri adecvate la asigurarea calității vieții persoanelor aflate în stadii terminale ale unor afecțiuni, respectând demnitatea pacientului și reconfortând anturajul.

j) Fizioterapeutul care acordă tratamente la domiciliu sau într-un colectiv trebuie să facă tot posibilul pentru respectarea regulilor de igienă și profilaxie.

k) Fizioterapeutul, fără să cedeze vreunei cereri abuzive, facilitează obținerea de către pacient a avantajelor sociale de care poate să beneficieze, conform stării lui de sănătate.

l) Fizioterapeutul nu poate propune pacientului/clientului sau anturajului său ca fiind salutar sau fără pericol un produs sau un procedeu iluzoriu sau insuficient dovedit. Orice practică de șarlatanism este interzisă.

m) Continuitatea îngrijirilor pacientului trebuie asigurată, cu excepția cazurilor de urgență sau în care și-ar încălca îndatoririle umanitare. Fizioterapeutul are dreptul de a refuza acordarea tratamentelor din rațiuni profesionale sau personale. Dacă fizioterapeutul întrerupe relația terapeutică cu pacientul/clientul, are obligația de a-l anunța pe acesta și de a transmite informațiile utile fizioterapeutului care îl va prelua. Fizioterapeutul nu își poate abandona pacientul/clientul în caz de pericol public.

2.3. Comunicarea cu pacienții/clientii

a) Comunicarea fiind esențială în relația fizioterapeut-pacient/client, trebuie avut în vedere ca pacientul să fie implicat activ în tratamentul său.

b) Fizioterapeutul trebuie să aibă în vedere orice nevoie specială a pacienților/clientilor săi: dizabilități fizice, senzoriale, de învățare etc.

c) Fizioterapeutul trebuie să dea explicații clare pacienților/ clienților cu privire la ce se va întâmpla cu ei pe parcursul evaluării și tratamentului și să se asigure că acestea au fost înțelese. De asemenea, trebuie să îi informeze asupra rezultatelor evaluării, a planului de tratament și a momentului reevaluării rezultatelor tratamentului lor.

d) Înaintea începerii tratamentului, fizioterapeutul trebuie să își informeze pacienții/clientii privitor la riscurile și beneficiile tratamentului pe care îl va aplica și despre oricare altă opțiune de tratament existentă.

e) Este îndatorirea fizioterapeutului să informeze pacientul/ clientul despre orice informație eronată venită din partea oricărui alt profesionist din sistemul de sănătate public sau privat, inclusiv din partea altui fizioterapeut.

f) Fizioterapeutul trebuie să aibă întotdeauna consimțământul informat al persoanei examinate sau tratate. Atunci când un pacient/client apt să își exprime voința refuză tratamentul, fizioterapeutul respectă acest refuz, informându-l asupra consecințelor acestuia. Totodată, va informa și medicul specialist care a recomandat fizioterapia.

g) Fizioterapeutul trebuie să își informeze pacientul/clientul asupra modului în care informațiile referitoare la el vor fi înregistrate și stocate. Fizioterapeutul care lucrează în jurisdicții în care există legi cu privire la protecția datelor trebuie să se înregistreze la forul competent, iar activitatea sa să fie în acord cu prevederile respectivei legislații.

h) Fizioterapeutul trebuie să informeze pacientul/clientul cu privire la persoanele care au acces la dosarul său și cu privire la măsurile pentru asigurarea confidențialității acestuia.

i) Fizioterapeutul trebuie să aibă la îndemână o procedură clar documentată de reclamații. Pacientul/Clientul care dorește să facă reclamații privind evaluarea sau tratamentul său trebuie să primească informații în acest sens, oferindu-i-se posibilitatea să o facă.

j) Pacientul/Clientul trebuie informat de către fizioterapeutul curant dacă există mijloace de evaluare și tratament utilizate de către alți fizioterapeuți pe care el nu le are la dispoziție.

k) Dacă fizioterapeutul lucrează în echipă cu alți profesioniști, pacientul/clientul trebuie să cunoască cine este responsabil de îngrijirea sa de zi cu zi și, dacă este o persoană diferită, cine este responsabil pentru tratamentul său în general.

l) Dacă fizioterapeutul delegă altor persoane să desfășoare activitatea sa, trebuie să se asigure că pacientul/clientul înțelege relația și responsabilitățile persoanei delegate.

m) În caz de delegare a responsabilității, fizioterapeutul va rămâne responsabil de gestionarea generală a serviciilor furnizate pacientului/clientului. Fizioterapeutul ar trebui să se asigure că persoana căreia i-au fost delegate îngrijirile pacientului/clientului posedă calificarea, experiența, cunoștințele și competențele necesare pentru aceasta. Pentru eficiența delegării, fizioterapeutul ar trebui să transmită totodată și informațiile despre pacient/client.

n) Orice persoană către care fizioterapeutul orientează pacientul/clientul ar trebui să răspundă în fața unui organism de reglementare.

o) Pacientul/Clientul trebuie informat despre necesitatea de a oferi terapeutului orice informație care ar putea să sporească eficiența tratamentului. Dacă pacientul/clientul refuză să dea informații atunci când i se cer, el trebuie informat despre consecințele acestui fapt.

2.4. Copiii și adolescenții

a) În cadrul practicii sale profesionale, fizioterapeutul trebuie să protejeze sănătatea și starea de bine a copiilor și tinerilor.

b) Fizioterapeutul trebuie să acționeze atunci când crede că drepturile și bunăstarea copiilor și tinerilor au fost încălcate, respectiv afectate.

c) Fizioterapeutul trebuie să adapteze modul în care comunică cu copiii și tinerii, astfel încât informațiile transmise să fie înțelese de aceștia.

d) Fizioterapeutul trebuie să identifice situațiile în care este necesară prezența unei alte persoane atunci când evaluează sau tratează un copil/tânăr. Acest lucru este în mod deosebit relevant în cazul copiilor sau tinerilor care necesită prezența unei alte persoane (părinte sau reprezentant legal), cu excepția situației în care se primește un consimțământ informat expres pentru evaluarea sau tratarea copilului ori tânărului în absența reprezentantului legal.

e) Atunci când fizioterapeutul consideră că o persoană pentru care este chemat să îi acorde îngrijiri este victimă a unor tratamente rele sau a unor privațiuni, trebuie să pună în practică mijloacele cele mai adecvate pentru a o proteja, fiind totodată prudent și circumspect.

2.5. Adulți vulnerabili

a) Fizioterapeutul trebuie să stabilească dacă un pacient este vulnerabil, în virtutea stării sale de sănătate și/sau a circumstanțelor, și să ia măsuri adecvate pentru a fi sigur că starea lui de bine este asigurată pe parcursul evaluării și tratamentului. Fizioterapeutul ar trebui de asemenea să ia în considerare capacitatea pacienților/clientilor de a înțelege informația transmisă, precum și validitatea consimțământului lor raportat la aceasta.

b) În cazul incapacității pacientului/clientului de a-și da consimțământul informat, fizioterapeutul nu poate interveni până când nu este informat reprezentantul legal, cu excepția urgențelor.

c) Dacă este vorba de un minor sau de o persoană care nu se poate apăra din cauza vârstei sau stării sale fizice, fizioterapeutul alertează autoritățile judiciare, medicale sau administrative, cu excepția situațiilor particulare pe care le apreciază ca atare.

d) Fizioterapeutul care lucrează cu adulți vulnerabili trebuie să ia în considerare dacă este potrivit ca o altă persoană să fie prezentă atunci când se realizează evaluarea și tratamentul.

e) Fizioterapeutul nu trebuie să exploateze vulnerabilitatea pacienților/clientilor, prin exprimarea propriilor convingeri sau a opiniilor religioase sau politice, într-un fel în care ar putea să le creeze suferință sau să îi facă să se simtă inconfortabil.

2.6. Relația cu membrii familiei, îngrijitorii și partenerii

a) Fizioterapeutul ar trebui să se poarte cu considerație față de membrii familiei, parteneri și alți apropiați ai pacientului/clientului și să fie sensibil și gata de a răspunde nevoilor acestora, prin oferirea informațiilor și sprijinului său, încă usiv după ce pacientul a decedat.

b) Atunci când oferă informații, fizioterapeutul ar trebui să aibă în vedere confidențialitatea informațiilor referitoare la pacient/client și consecințele dezvăluirii acestora.

c) Obligația de a păstra secretul profesional este opozabilă inclusiv față de membrii familiei pacientului/clientului.

Art. 152 Relațiile profesionale cu confrății și specialiștii din alte domenii din sănătate

a) Fizioterapeutul ar trebui să își susțină colegii când aceștia se confruntă cu probleme de performanță, de conduită sau de sănătate.

b) Dacă fizioterapeutul are îndoieli în ceea ce privește conduita, performanța sau sănătatea colegilor, ar trebui să acționeze fără întârziere pentru a rezolva aceste probleme, pentru a proteja pacienții/clientii.

c) Dacă nu există niciun sistem intern de semnalare sau de tratare a problemelor, acestea ar trebui să fie aduse la cunoștința organismului de reglementare.

d) Fizioterapeutul ar trebui să își trateze colegii cu loialitate și respect. Ar trebui să nu îi denigreze într-o manieră neloială și să nu îi discrimineze. În mod special, fizioterapeutul ar trebui să nu aibă un comportament care să ducă la deteriorarea încrederii pacientului/clientului în tratamentul pe care îl primește sau care să influențeze negativ părerea pacientului/clientului despre persoanele în a căror îngrijire se află.

e) Fizioterapeutul ar trebui să nu lase convingerile sale personale să îi afecteze relația cu colegii.

f) Deturnarea sau tentativa de deturnare a clientelei este interzisă.

g) Sunt interzise atribuirea abuzivă, în special într-o publicație, a meritului unei descoperiri științifice, precum și plagiatul, inclusiv în cadrul formării inițiale și continue.

3.1. Comunicarea cu colegii și cu alți profesioniști din domeniul sănătății

a) Fizioterapeuții întrețin între ei bune raporturi profesionale.

b) Fizioterapeutul trebuie să aibă schimburi de informații cu medicul curant sau cu oricare alt medic/profesionist de la care primește recomandare.

c) Fizioterapeutul ar trebui să răspundă cu promptitudine și curtoazie cererilor de a da informații adresate de alți profesioniști din sănătate sau de terțe părți. În rapoartele scrise, fizioterapeutul ar trebui să menționeze toate faptele pertinente și să nu își dea avizul decât asupra subiectelor care fac parte din domeniul său de competență.

d) Atunci când fizioterapeutul lucrează în cadrul unei echipe cu alți fizioterapeuți sau alți profesioniști din sănătate/terapeuți, ar trebui să respecte competențele celorlalți colegi și contribuția lor la tratamentul pacientului/clientului.

e) Fizioterapeutul ar trebui să comunice eficient cu colegii săi, fie că face parte sau nu din echipa multidisciplinară.

f) Având consimțământul informat al pacientului/clientului, fizioterapeutul poate dezvălui orice informație relevantă cerută de un alt profesionist. Acolo unde sunt necesare investigații complementare, fizioterapeutul ar trebui să se asigure că a transmis informațiile relevante celor care preiau procedeele de stabilire a diagnosticului.

g) Fizioterapeutul ar trebui să corespundă prompt cu alți profesioniști din domeniul sănătății/terapeuți atunci când este clar că orientarea pacientului/clientului către aceștia este iminentă.

h) În situații de urgență, fizioterapeutul trebuie să realizeze un raport clar și comprehensibil al evenimentelor, pentru a da posibilitatea echipei de tratament să înțeleagă pe deplin în ce a constat evaluarea și tratamentul aplicat de către el, precum și natura exactă a evenimentelor.

3.2. Pregătirea raportului pentru terțe părți

a) Acolo unde este cerut un raport pentru terțe părți, trebuie obținut consimțământul informat al pacientului/clientului pentru ca informația să fie transmisă.

b) Informația transmisă trebuie să fie limitată doar la ceea ce este cerut de către terța parte.

c) Fizioterapeutul trebuie să se asigure că înțelege motivul pentru care acea informație este cerută și să discute aceasta cu pacientul/clientul.

Art. 153 Transparență și onestitate

4.1. Generalități

a) Fizioterapeutul trebuie să fie transparent și onest cu pacienții/clientii săi.

b) Fizioterapeutul trebuie să prezinte exact gravitatea condiției pacientului/clientului.

c) Fizioterapeutul nu trebuie să ascundă informații care pot influența pacientul/clientul în a refuza evaluarea sau tratamentul, cum ar fi informații privind riscurile sau efectele secundare ale tratamentului.

d) Toate informațiile transmise ar trebui oferite și ajustate după nevoile specifice ale pacientului/clientului și numai în interesul acestuia.

e) Fizioterapeutul ar trebui să recunoască dacă starea unui pacient depășește competențele sale și să comunice acest lucru pacientului/clientului în mod deschis și onest.

4.2. Menținerea spiritului de încredere în profesie

a) Fizioterapeutul nu trebuie să abuzeze de poziția lui profesională pentru a avea o relație sexuală sau o relație nepotrivită cu un pacient/client sau un apropiat al acestuia. Comportamentul nepotrivit poate include cuvinte sau gesturi de natură sexuală.

b) Atunci când fizioterapeutul simte că este atras sexual de un pacient/client sau când pacientul/clientul este atras sexual de către el, ar trebui imediat să caute o alternativă de tratament pentru pacient/client.

4.3. Consimțământul informat

a) Consimțământul informat este un proces continuu, și nu un eveniment punctual. Fizioterapeutul trebuie să se asigure că are o comunicare corectă/reală/eficientă cu pacientul/clientul pe tot parcursul tratamentului și să asigure intimitatea acestuia pentru a facilita procesul comunicării.

b) Fizioterapeutul trebuie să se asigure că pacientul/clientul primește informațiile privitoare la evaluare și tratament și că acestea sunt prezentate astfel încât să fie ușor de înțeles și de folosit. Astfel, se permite pacientului/clientului să fie implicat în tratamentul său și să ia deciziile cele mai potrivite pentru el. Consimțământul informat ar putea să nu fie valid dacă pacientul/clientul nu înțelege natura informațiilor furnizate despre evaluarea și tratamentul propus.

c) Fizioterapeutul trebuie să aibă consimțământul informat valid al pacientului/clientului (sau al unei persoane capabile să acționeze în locul său), înainte de a realiza:

(i) evaluarea;

(ii) tratamentul;

(iii) implicarea pacientului/clientului în procesul educativ sau de cercetare.

d) Fizioterapeutul nu trebuie să își folosească poziția profesională pentru a convinge pacientul/clientul să își dea consimțământul contrar propriei voințe.

e) Informațiile oferite pacientului/clientului în scopul de a-i permite să ia o decizie în cunoștință de cauză privind evaluarea și tratamentul său ar trebui să includă:

(i) obiectivul și necesitatea oricărei evaluări sau investigații;

(ii) diagnosticul funcțional;

(iii) tratamentul propus sau managementul situației propuse;

(iv) opțiunile de tratament disponibile;

- (v) rezultatele probabile cu și fără tratament;
- (vi) orice risc previzibil și orice beneficii posibile;
- (vii) persoana sau persoanele implicate și responsabile pentru evaluarea și tratamentul său;
- (viii) orice motiv care ar necesita recomandarea medicală către un medic specialist;
- (ix) orice motiv pentru care un alt specialist/terapeut ar putea fi implicat în tratamentul său;
- (x) dacă îngrijirea sa este legată sau nu de un program de cercetare;
- (xi) implicațiile financiare ale tratamentului recomandat;

4.4. Confidențialitate

a) Fizioterapeutul respectă în fiecare moment confidențialitatea informațiilor cu privire la pacient/client, care se referă la detaliile personale, starea sa de sănătate și nevoile sale în materie de îngrijire a sănătății, tratamentul său, precum și a oricărei informații aduse la cunoștința fizioterapeutului în cadrul evaluării și tratamentului.

b) Fizioterapeutul ar trebui să nu folosească niciun tip de practică susceptibilă de a compromite respectul și confidențialitatea. Când există circumstanțe în care confidențialitatea nu poate fi garantată (de exemplu în domeniul sportiv), fizioterapeutul ar trebui să aibă din partea pacientului/clientului confirmarea faptului că acesta consimte să fie evaluat și tratat.

c) Fizioterapeutul ar trebui să se asigure că informațiile pe hârtie sau în format electronic sunt securizate și că accesul persoanelor neautorizate nu este permis.

d) În caz de divulgare a informațiilor confidențiale, ar trebui specificate și înregistrate motivele divulgării, precum natura și amploarea acesteia.

4.5. Asigurarea accesului pacientului/clientului la dosarul său medical

a) Când un pacient/client cere accesul la fișa sa medicală, acest lucru nu ar trebui refuzat fără un motiv serios.

b) Dacă legile cuprind o dispoziție privind accesul la dosarele medicale, fizioterapeutul ar trebui să se asigure că este familiarizat cu legislația în vigoare și să răspundă favorabil și rapid la toate cerințele de acces.

4.6. Dispensarea pacienților/clientilor de tratamentul fizioterapeutic

a) Fizioterapeutul ar trebui să nu trateze pacientul/clientul inutil și să fie totodată în măsură să justifice clinic decizia de a continua tratamentul.

b) Dacă tratamentul nu mai poate fi justificat pe baza nevoilor clinice, fizioterapeutul ar trebui să dispenseze pacientul/clientul de tratamentul său, fără amânare.

c) Atunci când fizioterapeutul întrerupe tratamentul, ar trebui să îi explice pacientului/clientului motivele care l-au condus la întreruperea acestuia. Fizioterapeutul ar trebui să nu dispenseze pacientul/clientul de tratament, bazându-se pe simplul fapt că acesta a ridicat probleme legate de tratamentul său sau că s-a plâns de fizioterapeut; cu toate acestea, în anumite circumstanțe, astfel de reclamații pot afecta într-o manieră ireversibilă relația dintre fizioterapeut și pacient/client.

d) Dacă programul a fost întrerupt și pacientul/clientul a fost dispensat de tratament din motive clinice, dacă este posibil, fizioterapeutul ar trebui să se asigure că informațiile sunt furnizate pacientului/clientului, pentru a-i indica unde poate să își continue tratamentele.

e) Fizioterapeutul poate să orienteze pacientul/clientul spre un alt profesionist din sănătate (poate fi un chiropractor/ osteopat/terapeut ocupațional/ortezist-protezist/logoped/psiholog).

f) Fizioterapeutul ar trebui să documenteze motivele care l-au condus la dispensarea pacientului/clientului de tratament.

Art. 154. Furnizare și publicare de informații privind serviciile de fizioterapie

a) Atunci când fizioterapeutul își face cunoscută meseria sau îi cere altei persoane să facă acest lucru în locul său, ar trebui să se asigure că mijloacele utilizate sunt oneste, decente, legale, reale și verificabile.

b) Fizioterapeutul nu își desfășoară meseria într-o manieră care să deterioreze climatul de încredere de care se bucură profesia.

c) Nicio reclamă privind un tratament sau rezultatele acestuia nu trebuie făcută dacă nu este justificată. Nu trebuie să existe nicio garanție de vindecare.

d) Nu trebuie să se exercite nicio presiune asupra persoanelor care utilizează serviciile de fizioterapie, de exemplu pentru a provoca teamă nejustificată privind starea lor de sănătate actuală sau viitoare.

e) Fizioterapeutul ar trebui să nu folosească niciun titlu profesional susceptibil de a induce în eroare publicul în privința semnificației sau importanței sale.

Art. 155. Cercetare

a) Fizioterapeutul ar trebui să se implice într-un proiect de cercetare științifică acordând întotdeauna prioritate intereselor participanților la proiectul de cercetare (care pot fi sau nu pacienții/clientii săi).

b) Concepția proiectului de cercetare ar trebui să fie conform principiilor științifice și deontologice acceptate.

c) În ceea ce privește conducerea cercetării, fizioterapeutul ar trebui să acționeze cu onestitate și integritate și să nu falsifice rezultatele cercetării. Fizioterapeutul și echipa sa ar trebui să se conformeze cu conștiințiozitate procedeele detaliate, descrise în protocolul de cercetare.

d) Fizioterapeutul ar trebui să păstreze secretul identității subiecților studiați în cadrul proiectului său de cercetare și chiar de la începutul proiectului trebuie să le obțină consimțământul informat clar, în scris, pentru a face parte din orice test sau experiment.

e) Pacientul ar trebui să fie informat despre dreptul său de a se retrage în orice moment din proiectul de cercetare.

Art. 156. Aspecte financiare

Fizioterapeutul acționează într-un mod transparent și cinstit în acordurile sale financiare cu pacienții/clientii. În special:

a) fizioterapeutul trebuie să furnizeze pacientului/clientului informații clare cu privire la tarife;

b) stabilirea onorariilor trebuie făcută cu tact și măsură, ținând cont de actele realizate sau de circumstanțe particulare; fizioterapeutul nu poate încasa niciun onorariu pentru consilierea pacientului/clientului prin telefon sau corespondență;

c) fizioterapeutul acționează într-o manieră transparentă și cu onestitate cu angajatorii, asigurații și alte organisme sau indivizi;

d) este interzis fizioterapeutului:

- să încurajeze, să solicite sau să accepte avantaje în natură sau în bani sub orice formă ar fi ele, în mod direct sau indirect, pentru vreun act terapeutic sau să îi fie lăsate moștenire bunuri pentru profitul său personal;

- să dea o bonificație sau un comision mai mult sau mai puțin ilicit vreunei persoane, oricine ar fi ea;

- orice act de natură a aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit;

e) fizioterapeutul poate presta servicii în localuri comerciale sau în oricare alt loc unde sunt puse în vânzare produse sau aparate medicale;

f) fizioterapeutul este liber să ofere tratamente gratuite.

Art. 157. Conflicte de interes

a) Fizioterapeutul ar trebui să acționeze totdeauna în cel mai bun interes al pacientului/clientului atunci când asigură tratamente sau îl orientează către un alt profesionist din sănătate. Ar trebui să nu ceară și nici să nu accepte niciun avantaj incitativ sau cadouri susceptibile de a afecta sau de a fi percepute ca afectând

modul în care fizioterapeutul își tratează pacientul sau îl orientează către un alt practician. Fizioterapeutul nu oferă cadouri incitative colegilor sau altor profesioniști din sănătate.

b) Fizioterapeutul indică clar pacientului/clientului orice avantaj financiar sau comercial de care beneficiază, atunci când îi recomandă un produs sau serviciu.

c) Sunt interzise facilitățile acordate/complicitatea oricui/cu oricine exercită ilegal profesiunea de fizioterapeut.

d) Fizioterapeutul veghează la modul în care se utilizează numele său sau calitatea sa sau declarațiile sale. El nu trebuie să tolereze ca organismele publice sau private unde își desfășoară activitatea sau cu care colaborează să îi utilizeze identitatea în scopuri publicitare.

e) Este interzis fizioterapeutului care deține un mandat electoral sau o funcție administrativă de a se folosi de acestea pentru a-și atrage clientela.

f) Fizioterapeutul se va abține, chiar în afara exercițiului profesional, de la orice act de natură să desconsidere profesia de fizioterapeut.

g) Un fizioterapeut poate să exercite o altă activitate, cu excepția cazului în care un astfel de cumul este incompatibil cu independența, moralitatea sau demnitatea profesională sau este susceptibil de a-i permite să obțină profituri din tratamentele aplicate.

Art. 158 Sănătate și securitate

a) Fizioterapeutul ar trebui să gestioneze riscurile pentru sănătate și securitate în mediul de lucru și să se conformeze legislației în vigoare în materie de sănătate și securitate.

b) Fizioterapeutul ar trebui să dispună de mijloace care să îi permită să gestioneze situațiile de urgență care implică pacienții/clientii sau produsele periculoase.

c) În ceea ce privește controlul și gestiunea riscurilor de infecții, fizioterapeutul ar trebui să dispună de sisteme care să îi permită protejarea sănătății și a stării de bine a pacienților/clientilor, a angajaților săi și a vizitatorilor la locul său de muncă.

10. Predare, formare, apreciere și evaluare

a) Atunci când fizioterapeutul este implicat în activități de predare, apreciere, evaluare, formare, el trebuie să se asigure că informațiile furnizate sunt actuale și corecte. El trebuie să știe exact care metodă aplicată este verificată științific și care nu este.

b) Atunci când fizioterapeutul este implicat în activitatea de predare, el trebuie să fie convins că este competent, având calități, atitudini și abilități didactice.

c) Când formulează recomandări despre colegi, fizioterapeutul trebuie să fie onest și obiectiv. Nu trebuie să critice nejustificat un coleg și nici să folosească un limbaj care ar induce în mod nedrept dubii asupra caracterului sau integrității acestuia.

12. ETICA ȘI DEONTOLOGIA ASISTENTULUI MEDICAL GENERALIST ȘI ASISTENTULUI MEDICAL DIN SPITAL

Capitolul I Principii generale

Art. 159

Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist și al asistentului medical din România cuprinde un ansamblu de principii și reguli ce reprezintă valorile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist și profesia de asistent medical pe teritoriul României.

Art. 160

Codul de etică și deontologie al asistentului medical generalist și al asistentului medical din România are drept principal scop:

a) ocrotirea drepturilor pacienților;

b) respectarea obligațiilor profesionale de către asistenții medicali generaliști și asistenții medicali;

- c) apărarea demnității și a prestigiului profesiei de asistent medical generalist și de asistent medical;
- d) recunoașterea profesiei, a responsabilității și încrederii conferite de societate, precum și a obligațiilor interne ce derivă din această încredere.

Art. 161

Principiile fundamentale în baza cărora se exercită profesia de asistent medical generalist, și profesia de asistent medical pe teritoriul României sunt următoarele:

- a) exercitarea profesiei se face exclusiv în respect față de viața și de persoana umană;
- b) în orice situație primează interesul pacientului și sănătatea publică;
- c) respectarea în orice situație a drepturilor pacientului;
- d) colaborarea, ori de câte ori este cazul, cu toți factorii implicați în asigurarea stării de sănătate a pacientului;
- e) acordarea serviciilor se va face la cele mai înalte standarde de calitate posibile, pe baza unui nivel înalt de competențe, aptitudini practice și performanțe profesionale fără niciun fel de discriminare;
- f) în exercitarea profesiei asistenței medicali generalisti și asistenței medicali trebuie să dovedească loialitate și solidaritate unii față de alții în orice împrejurare, să își acorde colegial ajutor și asistență pentru realizarea îndatoririlor profesionale;
- g) asistenței medicali generalisti și asistenței medicali trebuie să se comporte cu cinste și demnitate profesională și să nu prejudicieze în niciun fel profesia sau să submineze încrederea pacientului.

Capitolul II Responsabilitatea personală, integritatea și independența profesională a asistenților medicali generalisti și asistenților medicali

Art. 162

Asistentul medical generalist și asistentul medical își exercită profesia fără a aduce atingere onoarei acesteia și cu respectarea demnității și moralității individuale și profesionale.

Art. 163

Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația să manifeste o conduită ireproșabilă față de bolnav, respectând întotdeauna demnitatea acestuia.

Art. 164

(1) Asistentul medical generalist și asistentul medical vor fi ghidați în conduita profesională de următoarele valori esențiale ale profesiei: profesionalismul, cooperarea și empatia.

(2) Profesionalismul este definit prin deținerea și exercitarea cunoștințelor și competențelor necesare realizării unui act de îngrijire de înaltă calitate, cu respectarea principiilor eticii și deontologiei profesionale. De asemenea, profesionalismul presupune ca asistenții medicali să fie capabili să acorde îngrijiri de calitate, adaptate nevoilor de sănătate ale membrilor societății, indiferent de vârstă, poziție socială, gen, orientare politică, religioasă sau sexuală, grad de invaliditate sau alte criterii de diferențiere, contribuind astfel la creșterea nivelului de sănătate a populației, la promovarea și adoptarea unui stil sănătos de viață.

(3) Cooperarea presupune stabilirea unor relații cu toate persoanele implicate - membri ai echipei medicale, pacienți, familiile acestora - bazate pe o comunicare reală și deschisă, astfel încât să permită schimbul de informații, cunoașterea și sprijinul reciproc, conducând la dezvoltarea relației asistent medical - pacient - familie, cu rezultate benefice în acordarea îngrijirilor medicale, care pot deveni astfel individualizate, complete și continue. Cooperarea implică, de asemenea, îmbunătățirea muncii în echipa medicală, creșterea nivelului de coeziune din cadrul acesteia, fapt ce se poate reflecta în calitatea îngrijirilor acordate, în modul în care sunt acestea percepute de către pacienți și familiile acestora.

(4) Empatia în actul medical este abilitatea de a înțelege, simți și împărtăși sentimentele celuilalt (pacient, membru de familie). Se referă la capacitatea cognitivă, emoțională și comportamentală de a te pune

în situația pacientului sau a rudelor, a înțelege problemele și stările din perspectiva acestora și a comunica adecvat acest lucru cu aceștia. Empatia este o valoare profesională esențială în profesia de asistent medical, definită implicit și explicit prin grija față de pacient.

Art. 165

Asistentul medical generalist și asistentul medical sunt răspunzători pentru fiecare dintre actele lor profesionale.

Art. 166

Pentru riscurile ce decurg din activitatea profesională, asistenții medicali generalști și asistenții medicali din sistemul public sau privat încheie o asigurare de răspundere civilă pentru riscuri ce decurg din activitatea profesională.

Art. 167

Încredințarea atribuțiilor proprii unor persoane lipsite de competență constituie greșeală deontologică.

Art. 168

Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să comunice cu pacientul într-o manieră adecvată, folosind un limbaj respectuos, adaptat nivelului de înțelegere al acestuia.

Art. 169

Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să evite orice modalitate de a cere recompense materiale, altele decât formele legale de plată.

Capitolul III Raporturi profesionale cu alți profesioniști din domeniul medico-sanitar și instituții

SECȚIUNEA 1 Raporturile profesionale cu alți profesioniști din domeniul sanitar

Art. 170

În baza spiritului de echipă, asistenții medicali generalști și asistenții medicali își datorează sprijin reciproc.

Art. 171

Constituie încălcări ale regulilor etice:

- a) jignirea și calomnierea profesională;
- b) blamarea și defăimarea profesională;
- c) aprecierile în public sau pe rețelele de socializare neconforme cu realitatea, legate de activitatea Ordinului Asistenților Medicali Generalști, Moșelor și Asistenților Medicali din România, denumit în continuare OAMGMAMR, în scopul de a induce în eroare opinia publică;
- d) publicarea în mediile tradiționale de comunicare (ziare, reviste, televiziune, radio etc.) sau pe rețelele de socializare de imagini care aduc atingere demnității umane;
- e) răspândirea de informații de natură să prejudicieze imaginea sau drepturile asistentului medical generalist și a asistentului medical;
- f) denigrarea imaginii unei persoane în scopul de a vătăma sau păgubi, realizată prin mass-media;
- g) orice alt act sau fapt care poate aduce atingere demnității profesionale a asistentului medical generalist și a asistentului medical.

Art. 172

(1) În cazul unor neînțelegeri, în considerarea calității profesionale, conflictul în primă instanță trebuie mediat de biroul consiliului județean, la nivel județean/municipiului București, și de Biroul executiv, la nivel național.

(2) Dacă acesta persistă, cei implicați se pot adresa Comisiei de etică și deontologie sau justiției, fiind interzisă perturbarea activității profesionale din aceste cauze.

(3) În cazul în care se constată încălcări ale regulilor etice, se urmează procedura de sancționare, conform prevederilor Statutului Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România, adoptat prin Hotărârea Adunării generale naționale a Ordinului Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România nr. 1/2009.

Art. 173

În cazul colaborării mai multor asistenți medicali generaliști și asistenți medicali pentru evaluarea, tratamentul sau îngrijirea aceluiași pacient, fiecare practician își asumă responsabilitatea individual, prin aplicarea parafei profesionale/semnăturii în dreptul fiecărei manevre sau tehnici executate personal.

Art. 174

În interesul pacienților, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali vor avea relații de colaborare cu celelalte profesii din domeniul sanitar, cu respectarea demnității și onoarei profesionale.

SECȚIUNEA a 2-a Raporturile profesionale cu instituțiile

Art. 175

Angajatorul trebuie să asigure condiții optime de muncă asistentului medical generalist și asistentului medical în exercitarea profesiei, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art. 176

Asistentul medical generalist și asistentul medical aduc la cunoștința persoanelor competente și autorităților competente orice circumstanță care poate prejudicia îngrijirea sau calitatea tratamentelor, în special în ceea ce privește efectele asupra persoanei sau care limitează exercițiul profesional.

Capitolul IV Educația medicală continuă

Art. 177

În vederea creșterii gradului de pregătire profesională, asistenții medicali generaliști și asistenții medicali au obligația să efectueze cursuri și alte forme de educație medicală continuă creditate de OAMGMAMR, precum și alte forme de educație continuă prevăzute de lege pentru îndeplinirea numărului minim de credite anual necesar obținerii avizului anual de exercitare a profesiei.

Capitolul V Obligații etice și deontologice

SECȚIUNEA 1 Obligația acordării îngrijirilor medicale

Art. 178

Asistentului medical generalist și asistentului medical, în exercitarea profesiei, le sunt interzise orice discriminări pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naționale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale, a condiției sociale față de pacienți sau pe baza oricărui alt criteriu de diferențiere menționat în legislația în vigoare referitoare la combaterea discriminării.

Art. 179

Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația de a acorda primul ajutor, în limita competențelor definite legal.

Art. 180

Asistentul medical generalist și asistentul medical au obligația să acorde asistență medicală și îngrijirile necesare în limita competenței lor profesionale.

Art. 181

În caz de calamități naturale (cutremure, inundații, epidemii, incendii) sau accidentări în masă (nafragii, accidente rutiere sau aviatice, accidente nucleare etc.), asistentul medical generalist și asistentul medical sunt obligați să răspundă la chemare, imediat ce au luat cunoștință despre eveniment, sau, după caz, își pot oferi de bunăvoie serviciile de îngrijire.

Art. 182

Asistentul medical generalist și asistentul medical vor păstra o atitudine de strictă neutralitate și neamestec în problemele familiale (morale, materiale etc.) ale pacientului, exprimându-și părerea numai dacă intervenția este motivată de interesul sănătății pacientului, cu consimțământul prealabil al acestuia.

Art. 183

Asistentul medical generalist și asistentul medical pot refuza acordarea unor îngrijiri către pacient atunci când refuzul este justificat de interesul sănătății pacientului, cu excepția situațiilor de urgență.

SECȚIUNEA a 2-a Respectarea drepturilor pacientului

Art. 184

Asistenții medicali generalişti și asistenții medicali vor respecta drepturile tuturor pacienților, în conformitate cu legislația în vigoare referitoare la acestea.

SECȚIUNEA a 3-a Consimțământul

Art. 185

O intervenție medicală nu se poate efectua decât după ce pacientul sau reprezentantul legal al acestuia, în cunoștință de cauză, și-a dat consimțământul. Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului său, al opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Art. 186

Consimțământul pacientului sau, după caz, al reprezentantului legal al acestuia este obligatoriu:

- a) pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord;
- b) în cazul supunerii la orice fel de intervenție medicală;
- c) în cazul participării sale la învățământul medical clinic și la cercetarea științifică;
- d) în cazul fotografierii sau filmării sale într-o unitate medicală;
- e) în cazul donării de sânge în condițiile prevăzute de lege.

Art. 187

Consimțământul pacientului sau al reprezentantului legal al acestuia, după caz, nu este obligatoriu în următoarele situații:

- a) când pacientul nu își poate exprima voința, dar este necesară o intervenție medicală de urgență;
- b) în cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenția este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să își dea consimțământul, asistentul medical generalist și asistentul medical

sunt obligați să anunțe medicul curant/de gardă (decizia fiind declinată unei comisii de arbitraj de specialitate).

SECȚIUNEA a 4-a Secretul profesional

Art. 188

(1) Secretul profesional este obligatoriu.

(2) Secretul profesional există și față de aparținători, colegi sau alte persoane din sistemul sanitar, neinteresate în tratament, chiar și după terminarea tratamentului și decesul pacientului.

Art. 189

Obiectul secretului profesional îl constituie tot ceea ce asistentul medical generalist și asistentul medical, în calitatea lor de profesionist, au aflat direct sau indirect în legătură cu viața intimă a pacientului, a familiei, a aparținătorilor, precum și problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei.

Art. 190

Asistentul medical generalist și asistentul medical răspund disciplinar pentru destăinuirea secretului profesional, excepție făcând situația în care pacientul și-a dat consimțământul expres pentru divulgarea acestor informații, în tot sau în parte.

Art. 191

Interesul general al societății (prevenirea și combaterea epidemiilor, a bolilor venerice, a bolilor cu extindere în masă și altele asemenea prevăzute de lege) primează față de interesul personal al pacientului.

Art. 192

În comunicările științifice, cazurile vor fi astfel prezentate încât identitatea pacientului să nu poată fi recunoscută.

Art. 193

Informațiile cu caracter confidențial pot fi furnizate de către asistentul medical generalist și asistentul medical numai în cazul în care pacientul își dă consimțământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

Capitolul VI Situații speciale în practicarea profesiei în sistem instituționalizat

SECȚIUNEA 1 Situația bolnavului psihic

Art. 194

Persoanele cu tulburări psihice beneficiază de asistență medicală și de îngrijiri de sănătate de aceeași calitate cu cele aplicate altor categorii de bolnavi și adaptate cerințelor lor de sănătate.

Art. 195

Orice persoană cu tulburări psihice trebuie apărută de daunele pe care ar putea să le producă administrarea nejustificată a unui medicament, tehnică sau manevră de îngrijire și tratament, de maltratarile din partea altor pacienți sau persoane ori de alte acte de natură să antreneze o suferință fizică sau psihică.

Art. 196

(1) Pacientul cu tulburări psihice trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înțelegere. În cazul în care pacientul cu tulburări psihice nu își poate exprima liber voința, consimțământul în scris trebuie luat de la reprezentantul legal al acestuia.

(2) Nu este necesară obținerea consimțământului în condițiile prevăzute la alin. (1) atunci când este necesară intervenția de urgență.

(3) Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenție medicală, după caz, asumându-și în scris răspunderea pentru decizia sa; consecințele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului, cu informarea medicului, dacă întreruperea tratamentului sau a îngrijirilor are drept consecință punerea în pericol a vieții pacientului.

Art. 197

Orice persoană care suferă de tulburări psihice trebuie tratată cu omenie și respectul demnității umane și trebuie să fie apărată împotriva oricăror forme de exploatare economică, sexuală sau de altă natură, împotriva tratamentelor vătămătoare și degradante. Nu este admisă nicio discriminare bazată pe o tulburare psihică.

SECȚIUNEA a 2-a Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor

Art. 198

Prescrierea, eliberarea pe baza unei rețete medicale și administrarea drogurilor, în alte condiții decât cele prevăzute de lege, constituie infracțiune.

SECȚIUNEA a 3-a Pacientul privat de libertate

Art. 199

Asistentului medical generalist și asistentului medical care îngrijesc un pacient privat de libertate le este interzis să aducă atingere integrității fizice, psihice sau demnității acestuia.

Art. 200

Dacă asistentul medical generalist și asistentul medical constată că pacientul privat de libertate a suportat maltratări, aceștia au obligația să informeze organele competente.

SECȚIUNEA a 4-a Situația pacienților infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA

Art. 201

(1) Pacienții infectați cu HIV sau bolnavi de SIDA au dreptul la îngrijire și tratament medical în mod nediscriminatoriu, asistentul medical generalist și asistentul medical fiind obligați să asigure îngrijirile de sănătate și tratamentele prescrise acestor pacienți.

(2) Păstrarea confidențialității asupra datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru asistentul medical generalist și asistentul medical care au în îngrijire, supraveghere și/sau tratament astfel de persoane.

(3) Între specialiștii medico-sanitari, informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate.

Capitolul VII Practicarea profesiei în sistem privat. Îngrijirile la domiciliu

Art. 202

Asistenții medicali generaliști și asistenții medicali exercită profesia în regim salarial și/sau independent.

Art. 203

Asistentul medical generalist și asistentul medical care își desfășoară activitatea în calitate de titular sau asociat al unui cabinet de practică medicală pot furniza îngrijiri medicale la domiciliu, dacă sunt autorizați în acest sens, în conformitate cu prevederile legale privind organizarea și funcționarea îngrijirilor la domiciliu.

Art. 204

Asistentul medical generalist și asistentul medical sunt obligați să comunice medicului care a recomandat aceste servicii situația evoluției stării de sănătate a pacientului îngrijit.

Art. 205

Asistentul medical generalist și asistentul medical chemați într-o familie ori colectivitate trebuie să respecte regulile de igienă și de profilaxie, în exercitarea profesiei.

Capitolul VIII Probleme ale îngrijirii minorilor

Art. 206

Dacă asistentul medical generalist și asistentul medical apreciază că minorul este victima unei agresiuni sau privațiuni, trebuie să încerce să îl protejeze, uzând de prudențe, și să alerteze autoritatea competentă.

Art. 207

Asistentul medical generalist și asistentul medical trebuie să fie apărătorul copilului bolnav, dacă apreciază că starea de sănătate nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată.

Art. 208

În vederea efectuării tehnicilor și/sau a manevrelor de îngrijire și/sau de tratament asupra unui minor, consimțământul trebuie obținut de la reprezentantul legal al minorului, cu excepția situațiilor de urgență.

Capitolul IX Probleme ale experimentării pe om

Art. 209

- (1) Se interzice provocarea de îmbolnăviri artificiale unor oameni sănătoși, din rațiuni experimentale.
- (2) Dispozițiile prezentului articol se completează cu celelalte prevederi legale incidente în materie.

Art. 210

Impunerea, cu forța sau prin inducere în eroare, a experimentului pe om reprezintă o abatere gravă pentru orice asistent medical generalist și asistent medical care participă în mod voluntar și conștient la asemenea fapte.

13. CODUL DEONTOLOGIC AL PROFESIEI DE ASISTENT SOCIAL

Art. 211 Codul are ca scop reglementarea principiilor și regulilor de conduită a asistenților sociali pentru a preveni apariția unor situații care ar putea afecta reputația și buna practică a acestora, dezvoltarea și consolidarea Colegiului, precum și imaginea corpului profesional al asistenților sociali în general.

Art. 212

Codul reglementează relațiile profesionale ale asistenților sociali și stabilește standardele de conduită a acestora în relațiile cu beneficiarii, membrii corpului profesional, precum și cu alte categorii de profesioniști.

Art. 213

(1) Respectarea întocmai a prevederilor prezentului cod constituie o obligație profesională pentru fiecare asistent social.

(2) Desfășurarea activităților de asistență socială se va realiza numai în condițiile prezentului cod și ale legislației în vigoare.

Art. 214

(1) Colegiul poate acționa pentru tragerea la răspundere disciplinară a asistenților sociali care încalcă normele imperative privind cadrul legal al exercitării profesiei de asistent social, precum și pentru tragerea la răspundere penală, civilă, administrativă sau de altă natură, după caz.

(2) Colegiul poate sesiza organele în drept cu privire la practicarea profesiei de asistent social de către o persoană care nu a obținut titlul profesional de asistent social, în condițiile legii.

Capitolul II Principii generale profesionale

Art. 215

Asistentul social are obligația de a-și exercita profesia potrivit prevederilor legale în vigoare privind exercitarea profesiei de asistent social, precum și ale normelor profesionale specifice din domeniul asistenței sociale.

Art. 216

Asistentul social este obligat să promoveze și să respecte valorile profesiei, metodologia exercitării profesiei, precum și ghidurile de bună practică în domeniu, aprobate de Colegiu, asigurând în acest mod realizarea calității actului profesional.

Art. 217

Asistentul social trebuie să își îmbogățească permanent cunoștințele profesionale și să caute în mod consecvent să își ridice standardele de calitate ale exercitării profesiei, precum și în domeniul cercetării, semnalând autorității profesionale practicile ilicite în domeniu, precum și pe cele care încalcă dispozițiile prezentului cod.

Capitolul III Independența profesională și responsabilitatea asistentului social

Art. 218

(1) Asistentul social își desfășoară activitatea pe baza principiului independenței profesionale, care îi conferă dreptul de inițiativă și decizie în exercitarea actului profesional, cu asumarea deplină a răspunderii pentru calitatea acestuia.

(2) Independența asistentului social nu poate prejudicia în niciun fel interesele beneficiarului serviciului profesional.

Art. 219

Asistentul social pledează pentru condiții de viață care să conducă la satisfacerea nevoilor umane de bază și promovează valorile sociale, economice, politice și culturale, compatibile cu principiile justiției sociale.

Art. 220

Asistentul social este obligat să își exercite profesiunea cu responsabilitate, în conformitate cu competențele corespunzătoare treptelor de competență profesională dobândite, prevăzute în anexa nr. 1, care face parte integrantă din prezentul cod.

Art. 221

Actul profesional al asistentului social se exercită în mod obligatoriu olograf, cu precizarea numelui, prenumelui și codului alocat din Registrul Național al Asistenților Sociali, Partea I, precum și prin aplicarea parafei profesionale individuale.

Art. 222

Asistentul social prestează numai categoriile de servicii de asistență socială specifice tipului de intervenție și beneficiarului serviciilor, potrivit ghidurilor de bună practică în domeniul asistenței sociale, precum și normelor metodologice privind exercitarea profesiei de asistent social, aprobate de Colegiu, în condițiile legii.

Art. 223

Pentru serviciile de asistență socială prestate în relațiile contractuale stabilite cu beneficiarul acestora, asistentul social, indiferent de forma de exercitare a profesiei, beneficiază de un salariu sau onorariu negociat în mod liber cu beneficiarii serviciilor prestate sau cu furnizorii de servicii de asistență socială ori cu altă entitate angajatoare în cadrul căreia activează, după caz.

Art. 224

(1) Asistentul social are următoarele responsabilități sociale:

a) să pledeze pentru îmbunătățirea condițiilor sociale în vederea satisfacerii nevoilor umane de bază și promovării justiției sociale;

b) să acționeze pentru a facilita accesul la servicii specifice și posibilitatea de a alege pentru persoanele vulnerabile, dezavantajate sau aflate în dificultate;

c) să promoveze condițiile care încurajează respectarea diversității sociale și culturale;

d) să promoveze politicile și practicile care încurajează conștientizarea și respectarea diversității umane;

e) să faciliteze și să informeze publicul în legătură cu participarea la viața comunitară și schimbările sociale care intervin;

f) să asigure servicii profesionale în situații de urgență, în condițiile legii și ale normelor privind exercitarea profesiei de asistent social;

g) să recunoască importanța fundamentală a relațiilor interumane și să le promoveze în practica profesională, încurajând relațiile dintre persoane cu scopul de a promova, reface, menține și/sau îmbunătăți calitatea vieții;

h) să se asigure de respectarea drepturilor fundamentale ale omului și de aplicarea legislației internaționale la care România a aderat.

(2) Asistentul social tratează toate cazurile date spre asistare, în funcție de concluziile evaluării riscului, nevoilor și resurselor.

(3) Asistentul social va trata cu prioritate cazurile minorilor aflați în dificultate, fiind activat în mod automat principiul interesului superior al acestora, în condițiile Convenției ONU cu privire la drepturile copilului, în acest sens având obligația de a se autosesiza.

(4) Asistenții sociali vor avea în vedere întotdeauna că propriul lor comportament reprezintă un model pentru membrii comunității, acționând în consecință.

Capitolul IV Obligații față de profesia de asistent social

Art. 225

Asistentul social contribuie la promovarea profesiei de asistent social, precum și la susținerea spiritului de breaslă.

Art. 226

În vederea asigurării standardelor de integritate profesională, asistentul social este obligat:

- a) să promoveze și să mențină standardele de calitate în practica profesională;
- b) să promoveze și să dezvolte valorile și etica profesională, baza de cunoștințe și misiunea profesiei de asistent social;
- c) să protejeze integritatea profesională a asistenților sociali prin conferințe, studii, cercetare, analiză, activități de predare, consultanță, expuneri în cadrul comunităților, prin participarea activă în cadrul organizației profesionale, precum și prin alte acțiuni de eficientizare a activității profesionale.

Art. 227

În spiritul promovării demnității profesiei, asistentul social se va preocupa permanent ca partenerii, asociații și/sau angajații săi să nu lezeze drepturile persoanelor cu care interacționează în actul profesional, să nu diminueze încrederea publică în profesionalismul, onestitatea și responsabilitatea membrilor Colegiului, precum și pentru a preveni și elimina practicarea ilegală a profesiei de asistent social, sesizând în acest sens Colegiul.

Capitolul V Obligații față de beneficiari

Art. 228

(1) Relațiile asistentului social cu beneficiarii serviciilor sale profesionale se bazează pe onestitate, confidențialitate, asistentul social având obligația de a informa beneficiarii asupra problemelor specifice și cheltuielilor probabile pe care le implică prestarea serviciilor de asistență socială.

(2) Asistentul social are obligația de a informa beneficiarul - persoană fizică sau persoană juridică - în timp util asupra oricăror modificări intervenite în legătură cu prestația sa, care ar putea influența calitatea, costurile sau termenul de prestare a serviciilor.

(3) Asistentul social întreprinde toate măsurile care să îi permită întreruperea, la nevoie, a relațiilor contractuale cu acei beneficiari sau cu acei angajatori care, prin cerințele sau atitudinea lor pe parcursul desfășurării activităților contractate, generează situații incompatibile.

Art. 229

(1) Respectarea principiului autodeterminării obligă asistentul social să nu decidă în numele beneficiarului.

(2) Asistentul social sprijină beneficiarii pentru identificarea și dezvoltarea resurselor în vederea alegerii celei mai bune opțiuni și acordă toată atenția necesară intereselor celorlalte părți implicate în activitatea de asistență socială.

(3) Asistentul social poate limita drepturile beneficiarilor la autodeterminare atunci când acesta consideră că acțiunile prezente și/sau viitoare ale beneficiarilor prezintă un risc pentru ei înșiși și/sau pentru alte persoane.

Art. 230

(1) Asistentul social va furniza serviciile de asistență socială beneficiarilor numai în contextul unei relații profesionale contractuale și al consimțământului informat al beneficiarului, după caz.

(2) În cazul în care beneficiarii serviciilor de asistență socială nu au capacitatea de a-și exprima în scris consimțământul sau de a contracta, asistentul social trebuie să protejeze interesele beneficiarului serviciului său, urmărind obținerea consimțământului scris al reprezentantului legal al acestuia, după caz.

Art. 231

(1) Asistentul social utilizează un limbaj clar și adecvat pentru a informa beneficiarii serviciilor de asistență socială despre scopul, riscurile și limitele serviciilor, costurile legate de serviciul respectiv, alternativele existente, dreptul beneficiarilor de a refuza sau de a rezilia relațiile contractuale stabilite, precum și despre perioada pentru care sunt încheiate raporturile contractuale de asistență socială.

(2) În situațiile în care beneficiarul serviciilor de asistență socială nu înțelege sau are dificultăți în a înțelege limbajul utilizat în practică, asistentul social trebuie să se asigure că acesta a înțeles condițiile prezentate, în acest sens asigurând beneficiarului o explicație detaliată, direct sau prin intermediul unui translator/interpret, după caz.

Art. 232

Asistentul social informează beneficiarii serviciilor de asistență socială cu privire la limitele și riscurile furnizării de servicii prin intermediul tehnicii de calcul și de comunicare moderne, solicitând acordul scris al acestora pentru orice înregistrare audio și video, precum și pentru prezența unei terțe persoane, în calitate de observator sau supervisor.

Art. 233

Pentru a asigura o intervenție competentă, asistentul social are dreptul și obligația de a asigura și de a utiliza servicii și tehnici specializate de intervenție, în condițiile respectării obligației de formare profesională continuă, potrivit legii.

Art. 234

(1) Asistentul social prestează serviciile profesionale în concordanță cu specificul cultural al beneficiarilor, adaptându-se diversității culturale prin cunoașterea, înțelegerea, acceptarea și valorizarea modelelor culturale existente.

(2) Asistentul social trebuie să dețină cunoștințe de bază despre mediul cultural și caracteristicile grupului sau comunității din care fac parte beneficiarii serviciilor de asistență socială.

(3) Formarea profesională a asistentului social îi permite acestuia înțelegerea diversității sociale și culturale privind etnia, religia, sexul și/sau orientarea sexuală, vârsta, statutul marital, convingerile politice și religioase sau dizabilitățile mentale ori fizice ale beneficiarului.

Art. 235

(1) Asistentul social evită conflictele de interese în exercitarea profesiei și promovează o abordare imparțială a situațiilor profesionale.

(2) Asistentul social informează beneficiarul despre posibilele conflicte de interese și intervine, după caz, în prevenirea sau rezolvarea acestora.

(3) În anumite cazuri, protejarea beneficiarului poate conduce la încheierea relației profesionale și orientarea clientului către un alt profesionist sau către un alt serviciu care să corespundă nevoii acestuia.

(4) Asistentul social nu folosește relația profesională cu beneficiarul serviciilor sale profesionale pentru obținerea de avantaje sau alte beneficii de orice natură în interes personal.

(5) Asistentul social este obligat să atenueze sau să prevină conflictele de interese existente sau posibile.

Art. 236

(1) Asistentul social se bazează în activitatea profesională pe principiile respectării și apărării intimității beneficiarului, confidențialității acestuia, precum și pe principiul utilizării responsabile a informațiilor obținute în timpul exercitării profesiei sau în legătură cu aceasta.

(2) Asistentul social nu poate solicita informații despre viața privată a beneficiarului serviciilor sale, decât în cazul în care acestea sunt relevante pentru intervenție, asistentul social având obligația păstrării confidențialității în privința acestora.

(3) În anumite situații, asistentul social poate dezvălui informații confidențiale, cu acordul beneficiarilor sau ai reprezentanților legali ai acestora, după caz.

(4) Asistenții sociali pot dezvălui informații confidențiale fără acordul beneficiarilor, în condițiile legii și ale actelor normative adoptate în vederea executării acestora sau atunci când nedezvăluirea acestora ar pune în pericol viața, integritatea fizică a beneficiarilor sau a altor persoane.

(5) Asistentul social informează beneficiarii serviciilor de asistență socială despre încălcarea confidențialității informațiilor pe care le dețin în legătură cu aceștia, motivația avută în vedere, precum și despre posibilele consecințe, în condițiile legii.

(6) Asistentul social trebuie să păstreze confidențialitatea asupra identității beneficiarilor, atunci când acesta prezintă informații în mass-media, în condițiile legii.

Art. 237

În cazul în care autoritățile publice competente solicită, pe cale legală, informații despre un anumit caz sau atunci când sunt puse în pericol interesele legitime, viața ori integritatea beneficiarilor, asistentul social poate dezvălui informațiile cerute, în condițiile legii.

Art. 238

(1) Accesul la documentele beneficiarilor și transferul acestora se realizează astfel încât să se asigure protecția deplină a informațiilor confidențiale conținute.

(2) Accesul la documentele beneficiarilor este permis profesioniștilor care lucrează în echipă pluridisciplinară, supervisorilor sau coordonatorilor activității profesionale de asistență socială, precum și altor persoane autorizate în condițiile legii.

(3) La cerere, beneficiarii au acces la informații din propriile dosare, în măsura în care asistentul social apreciază că acestea servesc intereselor lor și nu prejudiciază alte persoane.

(4) La încheierea serviciilor, asistentul social are responsabilitatea de a arhiva dosarele clienților pentru a asigura accesul la informație în viitor și protecția informațiilor confidențiale.

Art. 239

(1) Contactele fizice între asistenții sociali și beneficiarii serviciilor de asistență socială trebuie evitate în cazul în care se constată că acest lucru îi prejudiciază în vreun fel pe aceștia.

(2) Asistentul social care se angajează în contacte fizice cu beneficiarii trebuie să aibă responsabilitatea de a stabili limite adecvate diferențelor culturale, în condițiile legii.

(3) Asistentul social nu poate întreține relații sexuale cu beneficiarii serviciilor de asistență socială sau cu rudele acestuia, pe toată durata prestării serviciilor profesionale către aceștia.

(4) Asistentul social nu manifestă față de beneficiarii actului său profesional comportamente verbale sau fizice de natură sexuală, menite a fi înțelese ca avansuri sexuale sau solicitări de favoruri sexuale.

Art. 240

Asistentul social folosește un limbaj adecvat și respectuos față de client și evită folosirea termenilor care pot aduce prejudicii persoanelor, grupurilor sau comunităților.

Art. 241

(1) Asistentul social va asigura continuitatea serviciilor în cazul în care acestea sunt întrerupte de factori cum ar fi: transferul, boala, indisponibilitatea temporară etc.

(2) Asistentul social poate finaliza relația profesională cu beneficiarii, precum și serviciile oferite acestora atunci când acestea nu mai răspund nevoilor și intereselor acestora.

(3) Asistentul social se asigură că finalizarea relației profesionale cu beneficiarii și a serviciilor oferite este un proces planificat, asupra căruia beneficiarii dețin toate informațiile necesare.

Capitolul VI Obligații față de membrii corpului profesional

Art. 242

(1) Relațiile dintre asistenții sociali se bazează întotdeauna, indiferent de interesele personale sau ale persoanelor pe care le asistă, pe respect profesional reciproc.

(2) Asistentul social își construiește reputația profesională numai pe baza competenței sale profesionale, fără a folosi mijloace de reclamă sau alte mijloace comerciale, altele decât cele prevăzute de lege.

Art. 243

(1) Concurența profesională între asistenții sociali se bazează numai pe competența și calitatea serviciilor profesionale oferite beneficiarilor.

(2) Sunt interzise și sunt considerate acte de concurență profesională neloială următoarele acțiuni:

a) tentativa sau acțiunea de denigrare sau de discreditare a asistenților sociali în scopul atragerii beneficiarilor de servicii de asistență socială;

b) practicarea profesiei sub standardele de calitate stabilite prin ghidurile de bună practică în domeniu sau prin normele privind exercitarea profesiei de asistent social, precum și prin stabilirea unor onorarii derizorii având ca scop atragerea beneficiarilor serviciilor de asistență socială;

c) utilizarea unor mijloace de presiune sau a funcției deținute în vederea atragerii beneficiarilor serviciilor psihologice sau în alt scop personal;

d) utilizarea oricăror informații de specialitate nepublicate sau neoficiale, la care asistentul social a avut acces pe diferite căi, în scopul obținerii de avantaje personale.

Art. 244

(1) Orice litigiu între asistenți sociali cu privire la exercitarea profesiei de asistent social trebuie comunicat imediat pentru conciliere Colegiului.

(2) Comisia de deontologie profesională are competența analizării situației de litigiu create, precum și desfășurării tuturor actelor necesare concilierii, înainte de sesizarea altor instanțe.

Capitolul VII Obligațiile asistentului social în relațiile cu instituțiile publice

Art. 245

Asistentul social, salariat sau membru al unor comisii sau organisme de specialitate ale unor instituții publice, nu va divulga și nu va folosi în scopul obținerii de avantaje materiale personale, familiale sau de grup informații de specialitate care nu au fost făcute publice.

Art. 246

Asistentul social, salariat sau membru al unor comisii ori organisme publice sau tehnice de analiză ori decizie, nu se poate pronunța asupra unor acte sau documentații la a căror realizare este implicat personal.

Art. 247

Asistentul social nu va oferi avantaje materiale sau de orice altă natură unui funcționar public, cu intenția de a influența o decizie de care este interesat.

Art. 248

Asistentul social care își desfășoară activitatea în cadrul unei instituții a administrației publice, în învățământ sau participă în diverse foruri decizionale ori de jurizare nu va accepta avantaje materiale sau de orice natură oferite pentru a influența decizia sa.

Capitolul VIII Sancțiunile disciplinare

Art. 249

(1) Încălcarea de către asistenții sociali a dispozițiilor prevăzute în prezentul cod constituie abatere disciplinară.

(2) În urma realizării cercetării disciplinare, Comisia de deontologie profesională și organele de conducere ale Colegiului, după caz, apreciază gravitatea fiecărui caz de încălcare a dispozițiilor prezentului cod.

(3) Sancțiunile disciplinare aplicabile asistenților sociali sunt prevăzute în art. 20 alin. (2) lit. a)-d) din Regulamentul de organizare și funcționare al Colegiului Național al Asistenților Sociali.

14. ETICA ȘI DEONTOLOGIA AUDITORULUI INTERN

Capitolul I Scopul

Art. 250

Scopul Codului privind conduita etică a auditorului intern este crearea cadrului etic necesar desfășurării profesiei de auditor intern, astfel încât acesta să își îndeplinească cu profesionalism, loialitate, corectitudine și în mod conștiincios îndatoririle de serviciu și să se abțină de la orice faptă care ar putea să aducă prejudicii instituției sau autorității publice în care își desfășoară activitatea.

Art. 251

Realizarea scopului prezentului cod privind conduita etică a auditorului intern presupune îndeplinirea următoarelor obiective:

a) performanța - profesia de auditor intern presupune desfășurarea unei activități la cei mai ridicați parametri, în scopul îndeplinirii cerințelor interesului public, în condiții de economicitate, eficacitate și eficiență;

b) profesionalismul - profesia de auditor intern presupune existența unor capacități intelectuale și experiențe dobândite prin pregătire și educație și printr-un cod de valori și conduită comun tuturor auditorilor interni;

c) calitatea serviciilor - constă în competența auditorilor interni de a-și realiza sarcinile ce le revin cu obiectivitate, responsabilitate, sârguință și onestitate;

d) încrederea - în îndeplinirea sarcinilor de serviciu, auditorii interni trebuie să promoveze cooperarea și bunele relații cu ceilalți auditori interni și în cadrul profesiunii, iar sprijinul și cooperarea profesională, echilibrul și corectitudinea sunt elemente esențiale ale profesiei de auditor intern, deoarece încrederea publică și respectul de care se bucură un auditor intern reprezintă rezultatul realizărilor cumulative ale tuturor auditorilor interni;

e) conduita - auditorii interni trebuie să aibă o conduită ireproșabilă atât pe plan profesional, cât și personal;

f) credibilitatea - informațiile furnizate de rapoartele și opiniile auditorilor interni trebuie să fie fidele realității și de încredere.

Art. 252

Codul privind conduita etică a auditorului intern este structurat în două componente esențiale:

a) principiile fundamentale pentru profesia și practica de audit public intern;

b) regulile de conduită care impun normele de comportament pentru auditorii interni.

Capitolul II Principii fundamentale

Art. 253

În desfășurarea activității auditorii interni sunt obligați să respecte următoarele principii fundamentale:

A. Integritatea

Conform acestui principiu, auditorul intern trebuie să fie corect, onest și incoruptibil, integritatea fiind suportul încrederii și credibilității acordate raționamentului auditorului intern.

B. Independența și obiectivitatea

1. **Independența.** Independența față de entitatea auditată și oricare alte grupuri de interes este indispensabilă; auditorii interni trebuie să depună toate eforturile pentru a fi independenți în tratarea problemelor aflate în analiză; auditorii interni trebuie să fie independenți și imparțiali atât în teorie, cât și în practică; în toate problemele legate de muncă de audit independența auditorilor interni nu trebuie să fie afectată de interese personale sau exterioare; auditorii interni au obligația de a nu se implica în acele activități în care au un interes legitim/intemeiat.

2. **Obiectivitatea.** În activitatea lor auditorii interni trebuie să manifeste obiectivitate și imparțialitate în redactarea rapoartelor, care trebuie să fie precise și obiective; concluziile și opiniile formulate în rapoarte trebuie să se bazeze exclusiv pe documentele obținute și analizate conform standardelor de audit; auditorii interni trebuie să folosească toate informațiile utile primite de la entitatea auditată și din alte surse. De aceste informații trebuie să se țină seama în opiniile exprimate de auditorii interni în mod imparțial. Auditorii interni trebuie, de asemenea, să analizeze punctele de vedere exprimate de entitatea auditată și, în funcție de relevanța acestora, să formuleze opiniile și recomandările proprii; auditorii interni trebuie să facă o evaluare echilibrată a tuturor circumstanțelor relevante și să nu fie influențați de propriile interese sau de interesele altora în formarea propriei opinii.

C. Confidențialitatea

1. Auditorii interni sunt obligați să păstreze confidențialitatea în legătură cu faptele, informațiile sau documentele despre care iau cunoștință în exercitarea atribuțiilor lor; este interzis ca auditorii interni să utilizeze în interes personal sau în beneficiul unui terț informațiile dobândite în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

2. În cazuri excepționale auditorii interni pot furniza aceste informații numai în condițiile expres prevăzute de normele legale în vigoare.

D. Competența profesională

Auditorii interni sunt obligați să își îndeplinească atribuțiile de serviciu cu profesionalism, competență, imparțialitate și la standarde internaționale, aplicând cunoștințele, aptitudinile și experiența dobândite.

E. Neutralitatea politică

1. Auditorii interni trebuie să fie neutri din punct de vedere politic, în scopul îndeplinirii în mod imparțial a activităților; în acest sens ei trebuie să își mențină independența față de orice influențe politice.

2. Auditorii interni au obligația ca în exercitarea atribuțiilor ce le revin să se abțină de la exprimarea sau manifestarea convingerilor lor politice.

Capitolul III Reguli de conduită

Art. 254

Regulile de conduită sunt norme de comportament pentru auditorii interni și reprezintă un ajutor pentru interpretarea principiilor și aplicarea lor practică, având rolul să îndrume din punct de vedere etic auditorii interni.

1. Integritatea:

- a) exercitarea profesiei cu onestitate, bună-credință și responsabilitate;
- b) respectarea legii și acționarea în conformitate cu cerințele profesiei;
- c) respectarea și contribuția la obiectivele etice legitime ale entității;
- d) se interzice auditorilor interni să ia parte cu bună știință la activități ilegale și angajamente care discreditează profesia de auditor intern sau entitatea publică din care fac parte.

2. Independența și obiectivitatea:

- a) se interzice implicarea auditorilor interni în activități sau în relații care ar putea să fie în conflict cu interesele entității publice și care ar putea afecta o evaluare obiectivă;
- b) se interzice auditorilor interni să asigure unei entități auditate alte servicii decât cele de audit și consultanță;
- c) se interzice auditorilor interni, în timpul misiunii lor, să primească din partea celui auditat avantaje de natură materială sau personală care ar putea să afecteze obiectivitatea evaluării lor;

d) auditorii interni sunt obligați să prezinte în rapoartele lor orice documente sau fapte cunoscute de ei, care în caz contrar ar afecta activitatea structurii auditate.

3. Confidențialitatea: se interzice folosirea de către auditorii interni a informațiilor obținute în cursul activității lor în scop personal sau într-o manieră care poate fi contrară legii ori în detrimentul obiectivelor legitime și etice ale entității auditate.

4. Competența:

a) auditorii interni trebuie să se comporte într-o manieră profesională în toate activitățile pe care le desfășoară, să aplice standarde și norme profesionale și să manifeste imparțialitate în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

b) auditorii interni trebuie să se angajeze numai în acele misiuni pentru care au cunoștințele, aptitudinile și experiența necesare;

c) auditorii interni trebuie să utilizeze metode și practici de cea mai bună calitate în activitățile pe care le realizează; în desfășurarea auditului și în elaborarea rapoartelor auditorii interni au datoria de a adera la postulatele de bază și la standardele de audit general acceptate;

d) auditorii interni trebuie să își îmbunătățească în mod continuu cunoștințele, eficiența și calitatea activității lor; șeful compartimentului de audit public intern, respectiv conducătorul entității publice, trebuie să asigure condițiile necesare pregătirii profesionale a auditorilor interni, perioada alocată în acest scop fiind de minimum 15 zile lucrătoare pe an;

e) auditorii interni trebuie să aibă un nivel corespunzător de studii de specialitate, pregătire și experiență profesionale elocvente;

f) auditorii interni trebuie să cunoască legislația de specialitate și să se preocupe în mod continuu de creșterea nivelului de pregătire, conform standardelor internaționale;

g) se interzice auditorilor interni să își depășească atribuțiile de serviciu.

15. CODUL DEONTOLOGICAL CONSILIERULUI JURIDIC

TITLU I- DISPOZIȚII GENERALE

Art.255

Consilierul juridic este persoana care îndeplinește condițiile prevăzute de lege pentru exercitarea profesiei și care asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului, ale autorităților publice centrale și locale, ale instituțiilor publice și de interes public, ale celorlalte persoane juridice de drept public, precum și ale persoanelor juridice de drept privat, în favoarea cărora exercită profesia.

Art.256

Consilierii juridici sunt obligați să respecte regulile de conduită morală și profesională cuprinse în prezentul Cod.

Art.257

Regulile profesionale reprezintă ansamblul normelor de ordin deontologic care, prin aplicarea dispozițiilor legale și statutare în vigoare, se impun tuturor consilierilor juridici în exercitarea activității lor. Aceste reguli sunt susceptibile de a fi modificate în funcție de evoluția dispozițiilor legale și a celor statutare.

Art.258

Consilierii juridici sunt înscrși pe Tabloul Consilierilor Juridici definitivi sau stagieri ținut de către Colegiile Consilierilor Juridici membre ale O.C.J.R. Toți consilierii juridici înscrși în Tabloul Consilierilor

Juridici sunt obligați, conform jurământului depus la primirea în corpul profesional, să respecte deontologia profesiei.

TITLU II- PRINCIPII DEONTOLOGICE

Art.259

Integritatea și autonomia profesională, respectarea legilor, probitatea, onoarea, vigilența, confidențialitatea, organizarea, eficacitatea și perseverența sunt ideile diriguitoare care guvernează activitatea consilierului juridic.

Art.260

Îndeplinirea corectă și în timp util a atribuțiilor profesionale conferă substanță principiului integrității profesionale. Autonomia și independența profesională a consilierului juridic se manifestă prin asumarea unor responsabilități și acționarea la moment oportun într-un context determinat.

Art.261

Consilierii juridici sunt independenți din punct de vedere profesional și se supun numai Constituției României, Legii, Statutului profesiei și prezentului Cod de deontologie profesională. Prin independență profesională în sensul prezentului Cod se înțelege libertatea de acțiune și de opinie care este limitată doar prin dispoziții legale sau regulamente aplicabile profesiei de consilier juridic.

Art.262

Corectitudinea și integritatea morală sunt valori fundamentale pe care consilierul juridic este obligat să le respecte atât în timpul serviciului cât și în afara acestuia.

Art.263

Rezultatul activității consilierului juridic este o consecință a urmăririi atente și continue a derulării sarcinilor încredințate.

Art.264

Datoria fiecărui consilier juridic este să păstreze secretul datelor și informațiilor de care a luat la cunoștință în virtutea exercitării profesiei cu excepția unor dispoziții legale sau statutare contrare.

Confidențialitatea datelor și informațiilor deținute contribuie la crearea unui climat de siguranță pentru entitatea beneficiară a serviciilor oferite.

Art.265

Organizarea riguroasă a activității consilierului juridic se face în scopul satisfacerii celor mai exigente standarde de calitate și eficacitate a muncii.

Art.266

Prin discernerea între serviciul oferit și așteptările beneficiarului, între așteptările personale, profesionale și consecințele economice, în activitatea consilierului juridic primează respectarea legii.

Art.267

Consilierul juridic este obligat să depună efortul necesar pentru realizarea și reușita sarcinilor ce îi revin în exercitarea profesiei.

Art.268

Respectarea și aplicarea principiilor enunțate constituie un deziderat și un scop al exercitării profesiei de consilier juridic. Respectarea lor se impune chiar și în afara exercitării activității profesionale, consilierul

juridic fiind obligat să se abțină de la săvârșirea de fapte ilegale sau contrarii dispozițiilor statutare ale asociației profesionale din care face parte, de natură a aduce atingere principiilor fundamentale, ordinii publice și bunelor moravuri sau demnității profesiei de consilier juridic.

TITLUL III- CONDIȚII DE EXERCITARE A PROFESIEI

Art.269 Consilierul juridic asigură apărarea drepturilor și intereselor legitime ale statului, ale autorităților publice centrale și locale, ale instituțiilor publice și de interes public, ale celorlalte persoane juridice de drept public, precum și ale persoanelor juridice de drept privat și ale celorlalte entități interesate în conformitate cu Constituția și cu legile țării.

Art.270

În virtutea unei pregătiri profesionale deosebite și a stăpânirii perfecte a tehnicilor de asistență, consiliere și reprezentare consilierul juridic trebuie să dovedească o amănunțită cunoaștere a problematicii cauzelor supuse spre rezolvare.

Art.271

Apartenența consilierului juridic pe baza unui contract sau a unui act de numire în funcție la o entitate privată sau publică, nu aduce atingere îndatoririlor sale profesionale, oportunității de a alege metodele lucru sau posibilității de luare a unor decizii în plan profesional.

Art.272

Consilierului juridic îi este interzis în exercitarea profesiei să tolereze acte ilegale. Consilierul juridic nu se poate prevala de poziția sa pentru a satisface anumite interese personale.

El va refuza orice ofertă sau promisiune de avantaje ilicite și se va abține de la acte care contravin principiilor moralei și celor de ordine publică.

Art.273

Consilierul juridic este responsabil de concluziile și acțiunile sale în exercitarea profesiei.

Art.274

Profesia de consilier juridic se exercită personal de către consilierul juridic înscris pe Tabloul profesional al consilierilor juridici definitivi sau stagiați, ținut de către Colegiile Consilierilor Juridici din România.

Art.275

Consilierul juridic va utiliza cu bună credință mijloacele tehnice și baza materială puse la dispoziție de către beneficiarul serviciilor sale.

TITLUL IV - ÎNDATORIRI PROFESIONALE ȘI RAPORTURILE DINTRE CONSILIERII JURIDICI

Art.276

Consilierul juridic trebuie să asigure transparența activității sale în relațiile cu entitatea la care este angajat sau numit precum și cu terțele persoane sub rezerva respectării obligației de confidențialitate. Lipsa de transparență poate aduce prejudicii grave imaginii profesiei de consilier juridic și este interzisă cu desăvârșire.

Art.277

Consilierul juridic va evita desfășurarea unor activități susceptibile de a leza libertatea sa de apreciere a cauzelor încredințate spre rezolvare sau să fie pus într-o situație care poate fi percepută ca fiind de natură să lezeze demnitatea profesiei. Consilierul juridic va accepta sarcinile pe care le consideră compatibile cu competența și funcția sa. Consilierul juridic va refuza sarcinile care contravin dispozițiilor legale sau prezentului cod și va lua măsurile de precauție necesare pentru a evita situațiile similare.

Art.278

Consilierul juridic va evita orice conflict de interese care ar aduce atingere imaginii profesiei de consilier sau a entității beneficiare a serviciilor juridice. Nu poate fi considerată evitare de conflict situația în care consilierul era obligat să intervină pentru restabilirea legalității și nu a intervenit.

Art.279

Consilierul juridic va respecta specificitatea exercitării profesiei sale și va susține independența acesteia.

Art.280 Consilierul juridic va sprijini colegii în exercitarea profesiei, în aplicarea și apărarea prezentului Cod. El va răspunde favorabil la cererea de consultanță a acestora și îi va ajuta în situații dificile, în limita posibilităților sale, în special prin rezolvarea unor probleme de ordin deontologic.

Art.280

Consilierul juridic va ține cont de opiniile și practicile colegilor în măsura în care acestea nu contravin principiilor generale cuprinse în prezentul Cod.

Art.281

Se interzice consilierului juridic orice manifestare de concurență neloială iar exercitarea profesiei se face exclusiv pe criteriul de competență profesională.

TITLUL V - IMAGINEA PROFESIEI

Art.282

Relațiile între consilierii juridici se bazează pe respect reciproc și bună-credință pentru a constitui un exemplu de integritate a unui corp profesional bine definit.

Art.283

Consilierul juridic trebuie să promoveze prin comportamentul său în orice circumstanțe o imagine favorabilă profesiei sale. În acest sens consilierul juridic va conștientiza consecințele posibile ale comportamentului său profesional și ale actelor îndeplinite în exercitarea profesiei.

Art.284

Promovarea unei imagini favorabile profesiei se realizează prin asigurarea unei prestații de calitate.

Art.285

Exercitarea profesiei de consilier impune obligația de lărgire a orizonturilor cunoașterii profesionale.

Art.286

Consilierul juridic este obligat să-și desfășoare cu maximă atenție activitatea profesională și să dea dovadă de cinste și corectitudine în orice circumstanțe.

Art.287

Formarea imaginii profesiei de consilier este rezultatul efortului comun al tuturor reprezentanților profesiei de consilier juridic.

Art.288

Perfecționarea continuă a profesiei de consilier juridic va fi asigurată prin fixarea și respectarea unor obiective clare, în concordanță cu tendințele generale de dezvoltare ale societății.

Obiectivele generale ale profesiei sunt comune tuturor consilierilor juridici și se respectă ca atare.

Art.289

Celeritatea acțiunilor consilierului juridic este esențială pentru activitatea acestuia, asigurând îndeplinirea în condiții optime a sarcinilor încredințate.

Art.290

Consilierii juridici vor sprijini eforturile colegiilor pentru menținerea unui climat de legalitate profesionalism în domeniu.

16. DISPOZIȚII FINALE

ART. 291

RĂspunderea

(1) Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod de conduită etică și profesională atrage răspunderea disciplinară a personalului contractual, în condițiile legii.

(2) Comisia cu atribuții disciplinare are competența de a cerceta încălcarea prevederilor prezentului Cod de conduită și de a propune aplicarea sancțiunilor disciplinare în condițiile Legii nr.53/2003 – Codul Muncii, cu modificările ulterioare.

(3) În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

(4) Personalul contractual răspunde patrimonial, potrivit legii, în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, aduce prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

ART. 292

Asigurarea publicității

Pentru informarea cetățenilor se va asigura afișarea Codului de conduită etică și deontologie profesională la sediul Spitalului Clinic de Psihiatrie “Dr. Gheorghe Preda” Sibiu”, într-un loc vizibil.

ART. 283

Intrarea în vigoare

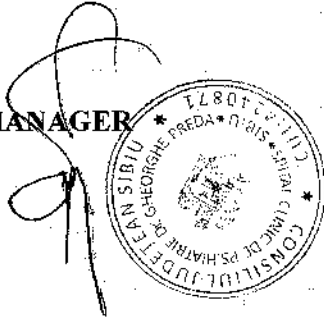
Prezentul Cod de conduită etică și deontologie profesională intră în vigoare de la data emiterii deciziei.

COMITETUL DIRECTOR

al Spitalului de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu

MANAGER

DIRECTOR MEDICAL

DIRECTOR FINANCIAR CONTABIL

DIRECTOR ÎNGRIJIRI

CONSILIUL ETIC
Nr. 12895/A9/27.10.2021

AVIZUL CONSILIULUI ETIC

Având în vedere prevederile:

- Legii nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinului nr. 1.502 din 19 decembrie 2016 pentru aprobarea componenței și a atribuțiilor Consiliului etic care funcționează în cadrul spitalelor publice;
- Regulamentului de Organizare și Funcționare a Spitalului Clinic de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu

În temeiul:

- prevederilor anexei nr. 1 Standardul 1 – Etica, integritatea din cuprinsul Ordinului 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice;
- procedurii operaționale privind implementarea codului de conduită etică în Spitalul Clinic de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu SP PO-07-21

Pentru aceste considerente, s-a hotărât emiterea următorului

AVIZ ETIC

Art. 1 Se avizează favorabil codul de etică și deontologie profesională din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul aviz.

Art. 2 Începând cu data aprobării prezentului, încetează aplicabilitatea privind codul de etică și deontologie profesională nr. 3171/27.05.2015.

Art. 3 Codul de etică și deontologie profesională va fi transmis spre avizare consiliului medical și spre aprobare comitetului director, urmând a se emite decizie de aprobare.

PREȘEDINTE CONSILIUL ETIC
Dr. Viorel Dima

Dr. CARMEN ZAMBITA
Medic psihiatru
27.10.2021

CONSILIUL
JUDEȚEAN
SIBIU

**SPITALUL CLINIC DE
PSIHIATRIE
„Dr. GHEORGHE PREDA”
SIBIU**

Str. Dr. D Bagdazar nr.12
550082 Sibiu - România
Tel.: +40 269 214 335
+40 269 215 839
Fax: +40 269 216 435
office@medicina-psihiatrie.ro
<http://www.medicina-psihiatrie.ro>

CONSILIUL ETIC
Nr. 12896/27.10.2021

Către,
Consiliul Medical
din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu

În atenția director medical interimar șef lucrări dr. Ciprian Băcilă

Alăturat, vă comunicăm avizul consiliului etic nr. 12895/A9/27.10.2021 și codul de etică și deontologie profesională din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu, cu rugămintea ca acesta să fie analizat și avizat în următoarea ședință a consiliului medical.

PREȘEDINTE CONSILIUL ETIC
Dr. Viorel Dima

[Handwritten signature]
Dr. CARMEN MARIANA
medic psihiatru

Red./Dact: Secretar Consiliul Etic, Teodorescu Luisa/lex/ 27.10.2021

[Handwritten signature]

SMC - Sp. Psihiatrie Sibiu

From: SMC - Sp. Psihiatrie Sibiu [smc@medicina-psihiatrie.ro]
Sent: vineri, 5 noiembrie 2021 08:57
To: 'Dir. Ingrijiri - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'Dir. Admin. - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'dirmed@medicina-psihiatrie.ro'; 'Dir. Fin. Cont. - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'dr.muntean_c@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.muntean_a@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.popa_b@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr. Selejan A - Sp. Clinic Psihiatrie Sibiu'; 'dr.duica_l@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.pacala_b@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.luca_s@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.zaharia@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.henzel_s@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.barb_s@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.secelean_a@medicina-psihiatrie.ro'; 'PS:1 - Sp. Clinic de Psihiatrie Sibiu'; 'Laborator - Sp. Clinic Psihiatrie Sibiu'; 'farmacie@medicina-psihiatrie.ro'; 'Radiologie Sp. Psihiatrie Sibiu'
Cc: 'manager@medicina-psihiatrie.ro'; 'SMC Luisa T. - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'Jurist - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'RUNOS Sp. de Psihiatrie Sibiu'
Subject: Cod de conduita etica pe categorii profesionale
Attachments: cod de conduita etica.pdf

Buna ziua!

In atentia membrilor Consiliului medical In atentia membrilor Comitetului director

Va rog sa gasiti atasat Codul de conduita pe categorii profesionale care are avizul favorabil al Consiliului etic nr 12895/27.10.2021

Documentul este supus spre analiza si avizare in Consiliul medical si spre analiza si aprobare in Comitetul director.

Dupa aprobare, va fi difuzat tuturor structurilor spre instruire si aplicare de catre intreg personalul.

Multumesc pentru colaborare

Cu stima,
Dr. Rusu Silvia
RMC

Nr. 13625 / 11. NOV. 2021

AVIZUL CONSILIULUI MEDICAL

Având în vedere

- prevederile Legii 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare
- prevederile Ordinului SGG nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice (anexa nr. 1 Standardul 1 - Etică)
- prevederile Ordinului MS nr 863/2004 pentru stabilirea atribuțiilor și competențelor consiliului medical al spitalelor
- prevederile Regulamentului de organizare și funcționare al Spitalului Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu - Anexa la HCJ Sibiu nr.237/26.11.2020
- prevederile Procedurii operaționale privind implementarea codului de conduită etică în Spitalul Clinic de Psihiatrie " Dr. Gheorghe Preda" Sibiu SP PO 07-21
- avizul etic emis de către Consiliul etic al spitalului cf. aviz nr 12895/A9/27.10.2021

Se avizează favorabil, cu unanimitate de voturi, în ședința Consiliului medical din data de 11.11.2021

Codul de conduită etică și deontologie profesională a personalului contractual din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu nr. 1331/05.11.2021,

**Director medical interimar,
Șef lucrări Dr. Ciprian Băcilă**

Nr. 13624 / 11. NOV. 2021

MANAGER
JURIST FLORIN NEAG

În atenția D-lui Manager,
În atenția Comitetului director

Subsemnata, Dr. Silvia Rusu, medic specialist psihiatrie în cadrul Serviciului de management al calității serviciilor de sănătate:

Având în vedere

- prevederile Ordinului SGG nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice (anexa nr. 1 Standardul 1 - Etica)
- prevederile Ordinului MS nr 921/2006 pentru stabilirea atribuțiilor comitetului director din cadrul spitalului public
- prevederile Regulamentului de organizare și funcționare al Spitalului Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu - Anexa la HCJ Sibiu nr.237/26.11.2020
- prevederile Procedurii operaționale privind implementarea codului de conduită etică în Spitalul Clinic de Psihiatric " Dr. Gheorghe Preda" Sibiu SP PO 07-21

Prin prezenta propun spre analiză și aprobare în Comitetul director (decizie):

Codul de conduită etică și deontologie profesională a personalului contractual din cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie "Dr. Gheorghe Preda" Sibiu nr. 1331/05.11.2021,

Menționez că Codul de etică și deontologie profesională (atașat prezentei) este avizat în prealabil de către Consiliul etic al spitalului cf. aviz nr 12895/A9/27.10.2021 și de către Consiliul medical (cf. proces verbal ședință din 11.11.2021).

Cu stimă,

Dr. Silvia Rusu
RMC

DATA 11.11.2021

SMC - Sp. Psihiatrie Sibiu

From: SMC - Sp. Psihiatrie Sibiu [smc@medicina-psihiatrie.ro]
Sent: vineri, 12 noiembrie 2021 10:56
To: 'vasile_luka61@yahoo.com'; 'solidaritatea.sb@gmail.com'
Subject: FW: Cod de conduita etica pe categorii profesionale
Attachments: cod de conduita etica.pdf

Buna ziua,

Rog gasiti atasat codul de conduita pe categorii profesionale, care la data prezentului mail este avizat de Consiliul etic si Consiliul medical. Urmeaza sa fie aprobat in Comitetul director.

Cu stima,
Dr. Rusu Silvia
RMC

-----Original Message-----

From: SMC - Sp. Psihiatrie Sibiu [mailto:smc@medicina-psihiatrie.ro]
Sent: vineri, 5 noiembrie 2021 08:57
To: 'Dir. Ingrijiri - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'Dir. Admin. - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'dirmed@medicina-psihiatrie.ro'; 'Dir. Fin. Cont. - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'dr.muntean_c@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.muntean_a@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.popa_b@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr. Selejan A - Sp. Clinic Psihiatrie Sibiu'; 'dr.duica_l@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.pacala_b@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.luca_s@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.zaharia@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.henzel_s@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.barb_s@medicina-psihiatrie.ro'; 'dr.secelean_a@medicina-psihiatrie.ro'; 'PS 1 - Sp. Clinic de Psihiatrie Sibiu'; 'Laborator - Sp. Clinic Psihiatrie Sibiu'; 'farmacie@medicina-psihiatrie.ro'; 'Radiologie Sp. Psihiatrie Sibiu'
Cc: 'manager@medicina-psihiatrie.ro'; 'SMC Luisa T. - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'Jurist - Sp. Psihiatrie Sibiu'; 'RUNOS Sp. de Psihiatrie Sibiu'
Subject: Cod de conduita etica pe categorii profesionale

Buna ziua!

In atentia membrilor Consiliului medical In atentia membrilor Comitetului director

Va rog sa gasiti atasat Codul de conduita pe categorii profesionale care are avizul favorabil al Consiliului etic nr 12895/27.10.2021

Documentul este supus spre analiza si avizare in Consiliul medical si spre analiza si aprobare in Comitetul director.

Dupa aprobare, va fi difuzat tuturor structurilor spre instruire si aplicare de catre intreg personalul.

Mulumesc pentru colaborare

Cu stima,
Dr. Rusu Silvia
RMC

COMITETUL DIRECTOR AL SPITALULUI DE PSIHIATRIE "DR. GHEORGHE PREDA" SIBIU

Decizia nr. 22/18.11.2021

privind aprobarea Codului de Conduită Etică și Deontologie Profesională al Personalului din
Cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu

Comitetul Director al Spitalului Clinic de Psihiatrie “Dr. Gheorghe Preda” Sibiu, întrunit în ședința ordinară din data de 18.11.2021,

Având în vedere prevederile:

- Ordinului nr. 600/2018 pentru aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice (anexa Nr. 1 Standardul 1 – Etica);
- Regulamentului de organizare și funcționare a Spitalului Clinic de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu;
- Procedurii operaționale privind implementarea codului de conduită etică SP PO-07-21);

În conformitate cu prevederile Ordinului 921/2006 pentru stabilirea atribuțiilor comitetului director din cadrul spitalului public,

DECIDE:

Art.1. Se aprobă Codul de Conduită Etică și Deontologie Profesională al Personalului din Cadrul Spitalului Clinic de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda” Sibiu.

Art.2. Ducerea la îndeplinire a prezentei decizii revine comitetului director și întreg personalului din cadrul unității.

Art.3. Decizia se comunică Serviciului de management al calității serviciilor de sănătate și secretariatului Comitetului Director pentru evidență corespunzătoare.

Secretar
Tănase Mihaela

